

A MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM ÉRTÉKELÉSI TERVÉBEN FOGLALT 2018. ÉVI ÉRTÉKELÉS

2019

BUDAPEST

Megrendelő Szervezet

Agrárminisztérium

MAHOP Irányító Hatóság

1055 Budapest, Kossuth Lajost tér 11.

Kapcsolattartó

dr. Minda Péter

főosztályvezető

peter.minda@am.gov.hu

Összeállította

Agrárgazdasági Kutató Intézet

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	3
1. A MAHOP pénzügyi rendszerének bemutatása.....	7
2. Az eredményességi felülvizsgálat	12
3. A 2014-2020-as időszakra meghatározott MAHOP forrásallokáció felhasználása	21
4. Részletes megállapítások a megjelent felhívásokkal kapcsolatban:	26
5. A MAHOP intézményrendszerének értékelése.....	78
6. A MAHOP értékelésének meghatározott főbb fókuszterületei.....	104
6.1. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása	104
6.2. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.	114
6.3. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.	125
6.4. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció	132
6.5. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése	140
6.6. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése.....	147
Mellékletek.....	151
Az értékelés során felhasznált források:.....	158

Bevezetés

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programot (a továbbiakban: MAHOP) az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2015. december 7-én fogadta el. 2016. február 17-én jelent meg a *Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról* szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat (a továbbiakban: ÉFK), amely meghatározta a felhívások ütemezését, keretösszegét és a meghirdetésének módját (kiemelt vagy standard eljárásrend). Az ÉFK elfogadásának és módosításának eljárását a *2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről* szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. Korm. rendelet) 41-44/C. §-a szabályozza.

Az értékelések elsődleges célja az operatív program és a keretében nyújtott támogatások olyan objektív vizsgálata, amelynek során az értékelők az előre meghatározott teljesítmény-kategóriák, -kritériumok és -mutatók alapján vizsgálják a rendelkezésre álló források fókuszterületenkénti felhasználásának gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét. Az értékelés a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt Értékelési Feladatok Módszertana című (2017) dokumentum (a továbbiakban: Módszertan) alapján készült.

Jogszabályi háttér

Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 1303/2013/EU rendelet) 54. cikke alapján értékeléseket kell végezni az operatív programok kidolgozása, minőségének és végrehajtásának a javítása érdekében, valamint eredményességük, hatékonyságuk és hatásuk felmérésére. Az adott európai strukturális és beruházási alap küldetésével összhangban értékelni kell az operatív programok hatását az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia célértékeihez képest, valamint – adott esetben – figyelemmel az adott program méretére a GDP-hez és az érintett programterületen jellemző munkanélküliséghez képest.

Az értékeléseket a program végrehajtásáért felelős hatóságoktól funkcionálisan független belső vagy külső szakértőknek kell végeznie.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 508/2014/EU rendelete az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 508/2014/EU rendelet) 107. cikke előírja, hogy az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (a továbbiakban: ETHA) teljesítményének mérése céljából közös monitoring- és értékelési keretet kell kidolgozni az ETHA-ból finanszírozott megosztott irányítású műveletekhez. Az 508/2014/EU rendelet rögzíti továbbá, hogy a szóban forgó rendszer célja, hogy segítse a közös halászati politika (a továbbiakban: KHP) és az integrált tengerpolitika (a továbbiakban: ITP) terén elért előrehaladás és eredmények bemutatását; az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességének, hatékonyságának és relevanciájának értékelését; a KHP és ITP célzottabb támogatásához való hozzájárulást; a monitoringgal és az értékeléssel kapcsolatos általános tanulási folyamat támogatását; és az ETHA-ból finanszírozott műveletek szilárd, tényalapú, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelésének biztosítását.

Feladat meghatározása

A MAHOP Irányító Hatósága által elkészített Értékelési Tervben foglalt értékelési témakörök és tevékenységek támogatják a MAHOP hatékony végrehajtását és a célkitűzések elérését.

A MAHOP értékeléseinek célja, hogy

- a folyamatos visszacsatolásokon keresztül javítsák a végrehajtás minőségét, hatékonyságát és eredményességét;
- bemutassák a közös halászati politika terén elért előrehaladást és eredményeket;
- értékeljék az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és uniós célokhoz való hozzájárulását;
- hozzájáruljanak a közös halászati politika célzottabb támogatásához;
- biztosítsák az ETHA-ból finanszírozott műveletek tényalapú, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelését;
- valamint érdemi információkat szolgáltatassanak a fejlesztéspolitika jövőbeni alakítása, illetve a támogatások felhasználásának átláthatóságára vonatkozóan.

Az értékelésnek képesnek kell lennie az ETHA által társfinanszírozott támogatások eredményességének, hatékonyságának és hatásainak mérésére az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés uniós stratégiájában megfogalmazott célértékekhez képest. Az operatív program és a kiegészítő programok hatásának és eredményének értékelése elősegíti az uniós prioritások megvalósítását, valamint hozzájárul az operatív program (általános és specifikus) célkitűzéseinek ellenőrzéséhez és utókövetéséhez a teljes értékelési időszak során. Az értékelés során figyelembe kell venni a MAHOP más operatív programokhoz és a Partnerségi Megállapodás célkitűzéseire való hozzájárulását is. A programozási időszak során legalább egy alkalommal értékelés keretében fel kell mérni, hogy az EURÓPAI Strukturális és Beruházási Alapokból (a továbbiakban: ESB alapok) – jelen esetben az ETHA-ból – felhasznált támogatások hogyan járultak hozzá az egyes prioritások célkitűzéseire. Amennyiben a célok teljesítéséhez szükséges eredménymutatók nem elérhetőek, a MAHOP Irányító Hatóságnak meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket.

Az értékelési módszertan alapelvei

Az értékelés elvégzéséhez több szinten is vizsgálni kell az operatív program végrehajtásának sikerességét: szükség van az egyes támogatott projektek monitoring adatainak értékelésére, a programkomponensek szinergiájának elemzésére, valamint a program egészének vizsgálatára, mind a Partnerségi Megállapodás, mind az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesüléséhez való hozzájárulás szempontjából. Ennek megfelelően, a Partnerségi Megállapodás Értékelési Tervében meghatározott alapelvekkel összhangban az értékelési témaköröknek vizsgálniuk kell a prioritási tengelyeken meghatározott eredményindikátorok teljesülését (*eredményességi értékelés*) és, amennyiben releváns, az output indikátoroknak az eredményindikátorok teljesüléséhez való hozzájárulását (*hatásértékelés*), de figyelemmel kell lenniük a fejlesztéspolitika végrehajtására és az intézményrendszer működésére is (*intézményi és végrehajtási értékelések*). Az operatív program hatásának és az uniós célkitűzések teljesítésének mérése részben kvalitatív elemzések útján történik, de mind az egyes projektek, mind az egész operatív program értékelésében fontos az indikátorteljesülés kvantitatív elemzése is. A Partnerségi Megállapodásban meghatározott alapelveknek megfelelően az értékelésnek használatosnak és hasznosulónak, tárgyilagosnak, teljeskörűnek, függetlennek, az érintett partnerek bevonásával megvalósulónak, nyilvánosnak és kivitelezhetőnek kell lennie.

Az értékelés során az értékelőknek egyaránt választ kell keresniük arra a kérdésre, van-e kimutatható hatása a támogatott intézkedéseknek (*tényellentétes hatáselemzés*), illetve miért és hogyan fejti ki az adott intézkedés a hatását (*elméletalapú hatáselemzés*). Az előző tervezési időszak módszertanára alapozva és annak tapasztalatait felhasználva alakítjuk ki a jelen időszak módszertanát és az értékelés során alkalmazandó eszközöket. Az értékelés során ezen eszközökből kívánjuk majd kiválasztani a legoptimálisabbat.

Az értékelés során felhasználtunk kvalitatív és kvantitatív elemzési módszereket, eszközként interjút, kérdőívet, primer és szekunder adatok elemzését. Az elemzések eredményeképpen következtetéseket vontunk le és javaslatokat fogalmaztunk meg a MAHOP és a MAHOP Irányító Hatóságának megfelelő működésére vonatkozóan.

1. A MAHOP pénzügyi rendszerének bemutatása

„A 2014. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodás azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi fő fejlesztési prioritásait. A Partnerségi Megállapodás rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források, az ESB alapok hogyan fogják támogatni az Európai Unió Európa 2020 stratégiájának céljait, mindeközben integrálja Magyarország Nemzeti Reform Programjának és az Európai Tanács országspecifikus ajánlásainak releváns üzeneteit is. A Magyarország Kormányával folytatott egyeztetéseket követően a Bizottság által jóváhagyott Partnerségi Megállapodás szintén meghatározza e források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit. A Partnerségi Megállapodás az EU2020 stratégia intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési célkitűzésein belüli nemzeti súlypontokat azonosítja, építve a hazai tervezési előzményekre. Szerkezeti és tartalmi elemei a 2013. december 17-től hatályos 1303/2013 EU rendelet és a „Template and Guidelines on the Content of the Partnership Agreement” című, az EU Bizottsága által kiadott tervezési dokumentumokra épülnek. A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok részleteit operatív programok rögzítik.”¹

A 2014-2020-as programozási időszakban Magyarország összesen 8.902 milliárd forint európai uniós és hazai forrással gazdálkodhat. Ez az összeg tíz operatív programon keresztül szolgálja az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megvalósulását szolgáló fejlesztéseket. Ezek közül a legkisebb összegű forrás az ETHA, valamint Magyarország társfinanszírozásában megvalósuló MAHOP kerete, mintegy 16 milliárd forint támogatási összeggel, ami a hazánk rendelkezésére álló fejlesztési források 0,18%-át teszi ki.

Az 508/2014/EU rendelet 6. cikke rendelkezik azokról az uniós prioritásokról, amelyekkel az ETHA hozzájárul az EU2020 stratégia megvalósításához, valamint a közös halászati politika végrehajtásához. Az ETHA működése során – a halászat és az akvakultúra, valamint a kapcsolódó tevékenységek fenntartható fejlesztése érdekében – az alábbi, az 1303/2013/EU rendeletben említett megfelelő tematikus célokat tükröző uniós prioritások érvényesítésére törekszik:

1. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása

¹ Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra, 7. oldal

2. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
3. A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása
4. A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése a következő konkrét célkitűzések révén a gazdasági növekedés, a társadalmi befogadás és a munkahelyteremtés előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság és a munkaerő mobilitás támogatásának biztosítása a halásztól és akvakultúrától függő part menti és szárazföldi halászati közösségekben, ideértve a tevékenységek diverzifikálását a halászaton belül, illetve az egyéb tengergazdasági ágazatok irányába
5. A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
6. Az ITP végrehajtásának elősegítése
7. Prioritáson kívül: Technikai Segítségnyújtás

A 4-es és 6-os uniós prioritás tengerrel nem rendelkező tagállamok esetében nem értelmezhető. A MAHOP-ban meghatározott intézkedések a további 4 uniós prioritásnak megfelelően kerültek kialakításra. Emellett a MAHOP-ban meghatározott egyedi célkitűzések is összhangban vannak az EU tematikus célkitűzéseivel. Mindennek megfelelően kerültek kidolgozásra a felhívások is. Az ÉFK egy fejlesztési célú operatív program adott évben meghirdetendő, valamint a már meghirdetett felhívások alapadatait tartalmazza. Az ÉFK-ből megismerhető a konstrukció címe, a rendelkezésre álló forráskeret, és a meghirdetés tervezett időpontja. Az ÉFK kormányhatározatban történő közzétételével minden támogatást igénylő időben megismerheti a támogatások igényléséhez szükséges legfontosabb információkat. Az egyes operatív programok éves fejlesztési kereteinek elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/ves-fejlesztési-keretek>.

A 2014-2020-as programozási időszak valamennyi operatív programjának felhívásai a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon találhatóak. 2018. december 31. napjáig 12 db MAHOP intézkedésre 14 db felhívás került meghirdetésre 16.071.519.861 Ft összegben (8 db standard eljárásrend szerinti felhívás 13.210.728.870 Ft összegben, 5 db kiemelt eljárásrend szerinti felhívás 1.865.576.725 Ft összegben és 1 db egyszerűsített eljárásrend szerinti felhívás 995.214.266 Ft összegben).

Az ÉFK az értékelés időpontjáig 6 alkalommal módosult, 2018. évben két módosítás történt. Az ÉFK 2018. évben megjelent módosításait a Mellékletben szereplő 1. és 2. táblázat ismerteti.

A mellékletben szereplő 3. számú táblázat a MAHOP hatályos verziójában szereplő pénzügyi adatokat hasonlítja össze a hatályos ÉFK-ban szereplő keretösszegekkel. Az operatív program 8.2. *Az uniós prioritásokhoz tartozó ETHA-hozzájárulás és társfinanszírozási arány, technikai segítségnyújtás és más támogatások* megnevezésű táblázatában szereplő keretösszegek EUR-ban kerültek feltüntetésre, az ÉFK-ban Ft-ban történik a nyilvántartás. Az elemzés céljára használt átváltási árfolyam az ÉFK tervezési árfolyama, 310,1 HUF/EUR.

Megállapítások:

- A MAHOP-1.2-2017, a MAHOP-2.1-2016, a MAHOP-2.3-2016, a MAHOP-2.5-2017, a MAHOP-3.1.1-2016, a MAHOP-3.1.2-2017, a MAHOP-3.2-2016, valamint a MAHOP-7.1-2016 számú felhívások tekintetében a meghirdetett felhívások, az operatív program, valamint az ÉFK-ban meghatározott keretösszegek megegyeznek.
- A MAHOP-2.2-2016, a MAHOP-2.4-2016, valamint a MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívások esetében a meghirdetett felhívások és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keretek megegyeznek, azonban mindez nincs összhangban az operatív program hatályos változatában szereplő keretösszegekkel.
- A MAHOP-2.5-2018 számú felhívásában meghirdetett keret és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret megegyezik, azonban mindez nincs összhangban az operatív program hatályos változatában szereplő keretösszeggel. Az operatív program hatályos verziójában nem szerepel a MAHOP-2.5-2018 számú intézkedés pénzügyi kerete. A MAHOP-ban 1 db intézkedés került meghatározásra az extenzív tógazdasági haltermelés esetében felmerülő többletköltségek, illetve elmaradt bevételek részleges kompenzációs támogatására vonatkozóan. Az Irányító Hatóság azonban az intézkedésre 2 db felhívást hirdetett meg.
- A MAHOP-5.3.1-2016 és MAHOP-5.3.2-2016 számú meghirdetett felhívások keretei és az operatív programban meghatározott keretek megegyeznek, azonban mindez nincs összhangban az ÉFK-ban meghatározott támogatási keretekkel.
- A MAHOP-7.1-2016 számú felhívás vizsgálata során megállapításra került továbbá, hogy a felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti átalakulások, így a felhívásban jelenleg a Miniszterelnökség szerepel kedvezményezettként, az ÉFK-ban pedig az Agrárminisztérium.
- A meghirdetett felhívások, az operatív program, valamint az ÉFK keretösszegei összesítve megegyeznek.

Javaslatok:

- Javasoljuk a MAHOP-2.2-2016, a MAHOP-2.4-2016, valamint a MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívások ÉFK alapján meghatározott keretösszegét az operatív program következő módosítása során a MAHOP 8.2. *Az uniós prioritásokhoz tartozó ETHA-hozzájárulás és társfinanszírozási arány, technikai segítségnyújtás és más támogatások* megnevezésű táblázatában átvezetni.
- Javasoljuk a MAHOP-2.5-2018 számú felhívás ÉFK alapján meghatározott keretösszegét az operatív program következő módosítása során a MAHOP 8.2 *Az uniós prioritásokhoz tartozó ETHA-hozzájárulás és társfinanszírozási arány, technikai segítségnyújtás és más támogatások* megnevezésű táblázatában átvezetni. Javasoljuk továbbá a MAHOP szövegében az UP 2. *A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása* alfejezet, 4. egyedi célkitűzésében (A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása (508/2014/EU rendelet 6. cikk (2) bekezdés d) pont)) megjeleníteni azt a tényt, hogy az Irányító Hatóság az adott intézkedést két felhívás keretében tervezi megvalósítani.
- Javasoljuk a MAHOP-5.3.1-2016 és a MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívások támogatási keretei összhangjának megvalósítását az operatív programban és az ÉFK-ban.
- A MAHOP-7.1-2016 számú felhívás vizsgálata során megállapításra került továbbá, hogy a felhívásban nem kerültek átvezetésre a 2018. évben történt szervezeti átalakulások, így a felhívásban jelenleg a Miniszterelnökség a kedvezményezett, az ÉFK-ban pedig az Agrárminisztérium. Az ÉFK-nak megfelelően a támogatási szerződés módosítása 2018. november 27. napjával megtörtént. Tekintettel arra, hogy jogutódlásról van szó, és a felhívásra már nem lehet újabb támogatási kérelmet benyújtani, ezért a kedvezményezett felhívásban történő módosításának hiánya nem jelent jelentős problémát, de az egyértelműség kedvéért javasolt átvezetni a változást.

2017. december 31-ig valamennyi kiemelt projekt vonatkozásában megtörtént a támogatói döntések meghozatala és a támogatási szerződések megkötése. 2018. év I. negyedévében támogatói döntés és szerződéskötés sem valósult meg. A következő negyedévben 23 projekt vonatkozásában született támogatói döntés, amelyekre vonatkozó támogatói okirat csak 2018. III. negyedévében került kibocsájtásra és hatályba lépésre. 2018. III. negyedévben 26 projekt esetében született támogatói döntés 1.256 millió Ft értékben, és 40 db projekt vonatkozásában

lépett hatályba támogatói okirat, 2.276 millió Ft értékben. 2018. utolsó negyedéve kiemelkedő eredményt mutatott mind a meghozott támogatói döntés, mind a hatályba lépett támogatói okirat vonatkozásában. Az év utolsó negyedévében 56 db projekt vonatkozásában 2.993 millió Ft értékben született támogatói döntés, és 60 db projekt esetében lépett hatályba támogatói okirat 3.706 millió Ft értékben. A 2018-ban meghozott támogatói döntések 51%-a született meg és a támogatói okiratok 57%-a lépett hatályba az utolsó negyedévben.

A támogatást igénylők 2018. december 31-ig összesen 253 db támogatási kérelmet nyújtottak be, 16.754 millió Ft támogatási igénnyel. 2018 végéig 110 db kérelem vonatkozásában 7.985 millió Ft értékben született támogatói döntés, ebből 105 db projekt rendelkezik hatályba lépett támogatói okirattal, illetőleg támogatási szerződéssel, 7.847 millió Ft összegben.

A támogatási előleggel együtt összesen 72 db projekt esetében történt kifizetés a kedvezményezettek részére, mintegy 2.990 millió Ft értékben. 2018 végéig számla alapú kifizetés és támogatási előleggel történő elszámolás 2.395 millió Ft értékben, 70 db projekt esetében valósult meg.

A fenti adatok alapján elmondható, hogy a hazai halászat és akvakultúra ágazat szereplői részére jelentős támogatási összegek kerülte megítélésre 2018-ban. A monitoring adatok alapján ezek a források termelési célú beruházásokra, eszközbeszerzésre, a biodiverzitás megőrzését szolgáló kompenzációs támogatásra illetve kutatás-fejlesztésre kerülnek felhasználásra.

2. Az eredményességi felülvizsgálat

Az ESB-alapokból támogatott operatív programok eredményességmérési keretet tartalmaznak, mely alapján értékelhető a vállalatok terén megvalósított előrehaladás. Annak érdekében, hogy fokozottabb hangsúly helyeződjön az EU2020 stratégia célkitűzései terén elért eredményekre és azok megvalósítására, a „Beruházás a növekedésbe és foglalkoztatásba” célkitűzés szerinti kohéziós költségvetés 6%-nak megfelelő eredményességi tartalékot különít el.

Az 1303/2013/EU rendelet 21. cikke rendelkezik a valamennyi tagállamra vonatkozó 2019. évi eredményességi felülvizsgálatról, ami alapján a Bizottság a tagállamokkal együttműködésben felülvizsgálja az operatív programok teljesítését az adott programokban meghatározott eredményességmérési keretre tekintettel.

Az 1303/2013/EU rendelet II. melléklete határozza meg az eredményességmérési keret létrehozásának módszerét. Ez alapján az eredményességmérési keret az egyes prioritásokra – kivéve a technikai segítségnyújtásra szolgáló prioritást – vonatkozóan a 2018-as évre meghatározott részcélokból, valamint a 2023-ra meghatározott célokból áll. A részcélok köztes célok, amelyek közvetlenül kapcsolódnak valamely prioritás tekintetében meghatározott egyedi célkitűzés eléréséhez, és adott esetben ösztönzik az időszak végére kitűzött cél irányába történő előrehaladást. A 2018-ra meghatározott részcélok tartalmazzák a pénzügyi mutatókat, a teljesítménymutatókat és adott esetben az eredménymutatókat, amelyek szorosan kapcsolódnak a támogatott szakpolitikai beavatkozásokhoz. A pénzügyi indikátorok valamennyi operatív program esetében kötelezően alkalmazandóak. Az egyéb indikátorok tagállamonként eltérnek egymástól, mivel azokat a tagállam részben saját döntése alapján választotta meg, figyelembe véve azok teljesíthetőségét.

Az 508/2014/EU rendelet 109. cikke meghatározza az 1303/2013/EU rendelet 21. cikkének (1) bekezdésében említett eredményességi felülvizsgálathoz felhasználni szükséges *Közös mutatókat*, amelyek lehetővé teszik a szakpolitika végrehajtása előrehaladásának, hatékonyságának és eredményességének értékelését az uniós és programszintű célkitűzések, illetve célok fényében. A rendelet 107. cikkében meghatározott monitoring- és értékelési rendszerben az adatok uniós szintű összesítésének megteremtése érdekében meg kell határozni az operatív program kiinduló helyzetére, valamint pénzügyi végrehajtására, teljesítményére és

eredményeire vonatkozó, valamennyi műveleti programra egyaránt alkalmazandó közös mutatók jegyzékét.

Az eredményességmérési keretben foglalt mérőföldkövek és célok meghatározása a 215/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet rendelkezésein alapul. Az eredeti rendelkezés alapján a rendelet hatálya alá tartozó alapok irányító hatóságai csak akkor tehetek volna jelentést a mérőföldkövekhez és célokhoz kötött eredményekről az eredményességmérési kereten belül, ha azok olyan műveletek keretében valósultak meg, amelyek esetében valamennyi intézkedés teljes mértékben végrehajtásra került.

A jelentéstételi eljárások egyszerűsítése, a jogbiztonság javítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az eredményességmérési kereten belül a kimeneti mutatóra vonatkozó mérőföldkö vagy cél elérését a végrehajtási folyamatot legpontosabban tükröző adatok alapján lehessen értékelni, a 215/2014/EU végrehajtási rendelet úgy került módosításra, hogy a követelmények valamennyi ESB-alap esetében összhangban legyenek. Ennek érdekében a 2018/276/EU bizottsági végrehajtási rendelet módosította a 215/2014/EU rendelet 5. cikkének (3) bekezdését. A módosítás arra irányult, hogy a kimeneti mutatóra vonatkozó mérőföldkö és cél az olyan műveletek vonatkozásában elért értékekre utaljon, amelyek esetében valamennyi eredményre vezető intézkedés teljes mértékben végrehajtásra került, de elképzelhető, hogy nem minden rájuk vonatkozó kifizetés valósult meg, illetve olyan műveletek vonatkozásában elért értékekre, amelyek már elkezdődtek, de az eredményre vezető egyes intézkedések még folyamatban vannak, vagy mindkét lehetőségre.

Mindez a Bizottság értelmezésében azt jelenti, hogy egy adott operatív program keretein belül 2018. december 31. napja előtt megkezdett, ám be nem fejezett projektek is figyelembe vehetőek az eredményességmérési keret teljesülése szempontjából.

A 2019. évi eredményességi felülvizsgálat során a Bizottság megvizsgálja a programok rész céljainak teljesítését a prioritások szintjén, a 2019-ben a tagállamok által benyújtott Éves Végrehajtási Jelentésben bemutatott információk és értékelések alapján.

Azon uniós prioritások esetén, amelyek nem teljesítik a 2018. évi rész célokat, a tagállam javaslatára azokhoz az uniós prioritásokhoz rendelik, amelyek esetében elérték a program megvalósításának az EU2020 stratégiához kapcsolódó rész célokat.

A 215/2014/EU rendelet alapján az adott prioritáshoz kapcsolódó mérföldkövek és célok akkor minősülnek teljesítettnek, ha a kapcsolódó eredményességmérési keretben foglalt valamennyi mutatószám 2018 végéig a mérföldkö értékének legalább 85%-át teljesíti. Amennyiben az eredményességmérési keret legalább három mutatót tartalmaz, a prioritáshoz kapcsolódó mérföldkövek és célok akkor minősülnek teljesítettnek, ha egy kivételével valamennyi mutatószám 2018 végéig a mérföldkö értékének 85%-át teszi ki. Az a mutatószám, amely nem teljesíti a mérföldkö vagy a cél értékének 85%-át, nem teljesíthet a mérföldkö vagy a cél értékének 75%-ánál kevesebbet. Tekintettel arra, hogy a MAHOP-ban meghatározott eredményességmérési keretben valamennyi prioritás esetében kettő mutató került rögzítésre, ez a MAHOP tekintetében nem releváns feltétel.

A 215/2014/EU rendelet 6. cikk (3) bekezdésének értelmében azon prioritás tekintetében, amelynek eredményességmérési kerete nem tartalmaz két mutatószámnál többet, a mérföldkö érték legalább 65%-ának nem teljesítése 2018 végéig súlyos mulasztásnak minősül.

A MAHOP eredményességmérési keretét az operatív program 7. fejezete tartalmazza (lásd 1. melléklet). A MAHOP 2019. évi eredményességi felülvizsgálatának elsődleges célja a MAHOP keretében nyújtott támogatások olyan jellegű objektív vizsgálata, amelynek során az előre meghatározott teljesítménymutatók és eredményindikátorok szempontjából vizsgálja a rendelkezésre álló források felhasználásának hatékonyságát és eredményességét.

A Bizottság 215/2014/EU végrehajtási rendelet 6. cikkének (3) bekezdése vonatkozik az eredményességmérési keret mérföldköveinek és céljainak teljesítésére. A mérföldkövek és célok teljesítését a prioritások szintjén, az 1303/2013/EU rendelet 2. cikkének (8) bekezdése értelmében meghatározott végrehajtási lépés figyelembevételével kell értékelni.

Az eredményességi tartalék kizárólag azon programok és prioritások számára juttatható, amelyek teljesítették a rájuk vonatkozó részcélokat. Amennyiben egy prioritás teljesítette a rá vonatkozó részcélokat, a prioritás számára megállapított eredményességi tartalék összegét véglegesen kifizetettnek kell tekinteni a Bizottság határozata alapján.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP kedvezményezettek számára teljesített valamennyi kifizetés hazai pénznemben történik, valamint arra, hogy ezen kifizetések a Bizottsággal történő elszámolási kötelezettség, a MAHOP eredményességmérési keretben meghatározott pénzügyi mutatók, valamint az n+3 elszámolási kötelezettség teljesítése szempontjából EUR árfolyamon kerülnek nyilvántartásra, az alkalmazandó átváltási árfolyam kulcsfontosságú.

Az 1303/2013/EU rendelet 133. cikk rendelkezése értelmében azok a tagállamok, amelyek a kifizetési kérelem időpontjában még nem vezették be az eurót pénznemükként, a nemzeti pénznemben felmerült kiadások összegét átszámítják euróra. Az említett összegeket a Bizottság azon hónapban érvényes átváltási árfolyamán kell átszámítani euróra, amelyben az érintett operatív program igazoló hatósága a költséget elkönyvelte. Az árfolyamot a Bizottság minden hónapban elektronikus úton közzéteszi a <http://ec.europa.eu/budget/graphs/inforeuro.html> oldalon.

Mivel az eredményességmérési keret pénzügyi mutatói EUR-ban kerültek meghatározásra, a pénzügyi teljesítések tekintetében a feladott költségnyilatkozat árfolyamával számolva szükséges a vizsgálatot elvégezni.

Fentiekre tekintettel a 2018. november 10. napján a Bizottság részére feladott 1.0 számú KINCSTK/691-121/2018 azonosító számú, az 1303/2013/EU rendelet 135. cikke szerinti időközi kifizetési kérelemben feltüntetett kiadások átváltása a Bizottság 2018. október havi árfolyamával, 324,95 HUF/EUR árfolyamon történt.

Továbbá a 2018. december 27. napján a Bizottság részére feladott 2.0 számú KINCSTK/691-171/2018 azonosító számú, az 1303/2013/EU rendelet 135. cikke szerinti időközi kifizetési kérelemben feltüntetett kiadások átváltása a Bizottság 2018. novemberi havi árfolyamával, 323,42 HUF/EUR árfolyamon történt.

A MAHOP eredményességmérési keretében foglalt célokat a tagállamnak 2018. december 31. napjáig teljesíteni kell. Az *1. táblázatban* szereplő, operatív programban meghatározott 2018. évi mérföldkövek mellett feltüntetésre kerültek a mutatók 2018. december 31.-i állapot szerinti értékei. A következőkben uniós prioritásonként elemezzük az eredményességmérési keret 2018. évre meghatározott mérföldköveinek teljesülését.

1. táblázat: Az UP 1 eredményességmérési keretének teljesülése

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása		
Mutató és mértékegység	2018-ra vonatkozó mérföldkő (terv)	2018-ra vonatkozó mérföldkő (tény)	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	1.000.000,00	5.890,19	3.386.668,00
1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása (db)	10,00	10,00	40,00

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése;

Megállapítások:

- 2018. december 31. napjáig 10 db támogatói okirat kiállításra került, így az eredményességmérési keretben meghatározott projektszám 100%-ban teljesült.
- 2018. december 31. napjáig 1.905.000 Ft / 5.890,19 EUR támogatás került a kedvezményezettek részére kifizetésre, ami a vállalt 2018-ra vonatkozó mérföldkönek csupán 0,589%-a.

Javaslatok:

- A prioritás eredményességmérési keretének pénzügyi mutatójára vonatkozó mérföldkő nem teljesült, ami súlyos mulasztásnak minősül, ezért az intézkedés keretének 6%-át kötelezően át kell csoportosítani az eredményességmérési keretet teljesítő valamely más prioritásra.
- Amennyiben a nem teljesítő prioritás keretének 6%-a átcsoportosításra kerül másik prioritásra, a 2023-ra vonatkozó célérték 100%-os teljesítése ellehetetlenül. A 10 db támogatói okirattal rendelkező projekt összes támogatási összege 698.593.310 Ft, ami a felhívás keretösszegének 66,52%-a. További, hasonló támogatási összegű projektek megvalósítása esetén a 2023-ra vállalt 40 db projektszám célértéke nem elérhető. Javasoljuk az operatív program módosítása során mindezt figyelembe venni, és a 2023-as célértékeket lecsökkenteni.

2. táblázat: Az UP 2 eredményességmérési keretének teljesülése

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Mutató és mértékegység	2018-ra vonatkozó mérföldkő (terv)	2018-ra vonatkozó mérföldkő (tény)	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	3.000.000,00	3.654.748,08	32.742.846,00
2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások (db)	25,00	29,00	160,00

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése;

Megállapítások:

- 2018. december 31. napjáig 1.182.018.635 Ft / 3.654.748 EUR támogatás került a kedvezményezettek részére kifizetésre, ami a vállalt 2018-ra vonatkozó mérföldkő 121,82%-a.
- 2018. december 31. napjáig 29 db támogatói okirat lépett hatályba, így az eredményességmérési keretben meghatározott projektszám 116%-ban teljesült.

Javaslatok:

A 29 db támogatói okirattal rendelkező projekt összes támogatási összege 1.048.090.760 Ft, ami a felhívás keretösszegének 20,54%-a. További, hasonló támogatási összegű projektek megvalósítása esetén a 2023-ra vállalt 160 db projektszám célértéke nem elérhető. Javasoljuk az operatív program módosítása során mindezt figyelembe venni, és a 2023-as célértékeket lecsökkenteni.

3. táblázat: Az UP 3 eredményességmérési keretének teljesülése

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
	2018-ra vonatkozó mérföldkő (terv)	2018-ra vonatkozó mérföldkő (tény)	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	500.000,00	1.721.013,62	2.966.895,00
3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése (db)	1,00	3,00	2,00

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése;

Megállapítások:

- 2018. december 31. napjáig 426.185.010 Ft / 1.721.013,62 EUR támogatás került a kedvezményezettek részére kifizetésre, ami a vállalt 2018-ra vonatkozó mérföldkő 344,202%-a.
- 2018. december 31. napjáig 3 db támogatási szerződés megkötésre került, továbbá a MAHOP-3-1.1.1-16-2016-00001 azonosítószámú, 2014-2018 időszak DCF adatainak gyűjtését, kezelését fejlesztő feladatok megnevezésű projekt a 2018. évben lezárásra került. Az eredményességmérési keretben meghatározott projektszám 100%-ban teljesült.
- A 2023-as célértékeket vizsgálva megállapítható, hogy a 3-as uniós prioritáson tervezett valamennyi intézkedés hatályos szerződéssel lefedett, a projektek tervezett megvalósulásával mind a tervezett kifizetések összegére, mind a tervezett projektszáma vonatkozó mérföldkő teljesül.

Javaslatok:

Nincs javaslat.

4. táblázat: Az UP 5 eredményességmérési keretének teljesülése

Uniók prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mértékegység (terv)	2018-ra vonatkozó mértékegység (tény)	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	2.000.000,00	2.295.013,34	12.261.334,00
5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás (db)	10,00	10	40,00

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése;

Megállapítások:

- 2018. december 31. napjáig 742.253.199 Ft / 2.295.013,34 EUR támogatás került a kedvezményezettek részére kifizetésre, ami a vállalt 2018-ra vonatkozó mértékegység 114,75%-a.
- 2018. december 31. napjáig 10 db támogatási okirat kiállításra került, az eredményességmérési keretben meghatározott projektszám 100%-ban teljesült.

Javaslatok:

A 10 db támogatási okirattal rendelkező projekt összes támogatási összege 1.990.028.187 Ft, ami a felhívás keretösszegének 82,7%-a. További, hasonló támogatási összegű projektek megvalósítása esetén a 2023-ra vállalt 40 db projektszám célértéke nem elérhető. Javasoljuk az operatív program módosítása során mindezt figyelembe venni, és a 2023-as célértékeket lecsökkenteni.

Általános megállapítások:

A MAHOP 8.1. Pénzügyi Terv fejezete rendelkezik az ETHA-ból származó összes tervezett hozzájárulás évek szerinti felosztásáról. Ez alapján a MAHOP pénzügyi ETHA eredményességi tartaléka 2.345.777,00 EUR összegben került meghatározásra, amely a teljes 39.096.293 EUR összegű ETHA forrásallokáció 5%-a.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP 1-es prioritásának pénzügyi mutatója nem éri el a 65%-os küszöböt, megállapítható, hogy nem teljesült a prioritásra meghatározott eredményességmérési keret, ami súlyos mulasztásnak minősül a mérőszámok teljesítését illetően. Mivel az 1-es uniós prioritás nem teljesítette a minimum követelményeket, így az operatív program 8.2. fejezetében meghatározott 152.400,00 EUR ETHA eredményességi tartalék, valamint a hozzá rendelt 50.800,00 EUR nemzeti forrás az 1-es uniós prioritás finanszírozására nem használható fel.

A MAHOP 2-es, 3-as és 5-ös uniós prioritásai teljesítették az eredményességmérési keretben meghatározott 2018. év végi részcélokat, a számukra megállapított eredményességi tartalék összegét véglegesen kifizetettnek kell tekinteni.

Javaslatok:

- Tekintettel arra, hogy az 1-es uniós prioritás nem teljesítette a 65%-os minimum követelményt, a MAHOP 8.2. fejezetében meghatározott 152.400,00 EUR ETHA eredményességi tartalék, valamint a hozzá rendelt 50.800,00 EUR nemzeti forrás az 1-es uniós prioritás finanszírozására nem fordítható, az intézkedés keretét ezzel csökkenteni szükséges.
- A tagállamnak javasolnia szükséges az eredményességi tartalék megfelelő összegének újbóli kiosztását az eredményességmérési keret teljesítő bármely prioritás számára, a kötött uniós költségvetéssel rendelkező 3-as uniós prioritás kivételével.
- Az eredményességi tartalék újbóli kiosztásából fakadóan a tagállamnak 2019. június 30. napjáig be kell nyújtania az operatív program módosítására irányuló javaslatát a Bizottság felé.
- A 2-es és 5-ös uniós prioritásokon jelenleg támogatói okirattal rendelkező projektek összes támogatási összegének a felhívások keretösszegeihez számított aránya meghaladja a teljes prioritáson vállalt projektszám és a megkezdett projektek arányát. Ennek figyelembe vételével további, hasonló támogatási összegű projektek megvalósítása esetén a 2023-ra vállalt projektszámok célértékei nem elérhetőek. Javasolt az operatív program módosítása során mindezt figyelembe venni, és a 2023-as célértékeket a 2-es és 5-ös uniós prioritásokon lecsökkenteni.
- Az operatív program módosításának Bizottság általi elfogadását követően szükséges az ÉFK, valamint a felhívások megfelelő módosítása.

3. A 2014-2020-as időszakra meghatározott MAHOP forrásallokáció felhasználása

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló 1311/2013/EU Tanács Euratom rendelet (2013. december 2.) 1. cikke határozza meg a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretet, amely az Európai Unió hosszú távú költségvetése. A többéves keret legalább öt évre (az utóbbi időben hétéves időszakra) előre rögzíti az Európai Unió kiadásainak felső határait, mind összesítve, mind pedig az egyes tevékenységi területekre vonatkozóan.

A fenti rendelet 8. cikke szabályozza az alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedésekkel összefüggő kiigazításokat. Ennek megfelelően lehetőség nyílik a felfüggesztett kötelezettségvállalások következő évekre történő átcsoportosítására. Az n. év felfüggesztett kötelezettségvállalásai azonban nem vihetők át az n+3. évnél későbbi költségvetésbe. A rendelet 11. cikkében meghatározott rugalmassági eszköz arra szolgál, hogy az adott pénzügyi évben fedezze azon pontosan meghatározott kiadásokat, amelyeket egy vagy több más fejezet felső határán belül nem lehetne finanszírozni. A rugalmassági eszköz éves összegének fel nem használt része legkésőbb az n+3. évben használható fel. Az n. évi éves összeg azon része, amelyet az n+3. évben nem használnak fel, megszűnik. Az 1303/2013/EU rendelet 86. cikke alapján valamennyi program kötelezettségvállalás-visszavonási eljárás alá esik az alapján, hogy egy adott kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó azon összegek, amelyeket egy meghatározott időszakon belül nem használtak fel előfinanszírozásként vagy nem érkezik rájuk vonatkozólag kifizetési kérelem, visszavonásra kerülnek.

Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap forrásainak megosztott irányítása keretében a 2014 és 2020 közötti időszakban tagállamonként és évenként rendelkezésre álló összegek megállapításáról szóló, C(2014)3781 final 2014. június 11. napján kelt bizottsági végrehajtási határozat 1. sz. melléklete határozza meg az egyes tagállamok számára allokált ETHA-forrás éves bontását. Tekintettel arra, hogy a MAHOP a többi tagállamhoz viszonyítva relatíve későn, 2015. december 7. napján került elfogadásra, az eredeti forrásallokáció éves megbontása módosításra került az operatív programot elfogadó bizottsági végrehajtási határozattal.

A Magyarországon megvalósuló Magyar Halgazdálkodási Operatív Programnak az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból nyújtott támogatás vonatkozásában történő jóváhagyásáról szóló C(2015)8978 final Bizottsági végrehajtási határozat 1. számú melléklete átcsoportosította a tagállam számára az ETHA forrásból származó összes tervezett hozzájárulás korábban meghatározott évek szerinti ütemezését. Mindez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a 2014. évre allokált források teljes egészében 2015. évre kerültek átcsoportosításra. A két végrehajtási rendelet összehasonlítását a 8. táblázat tartalmazza.

A 2014. évre allokált uniós források Bizottság általi újraosztása alaponként eltérően került meghatározásra. Az ETHA keretein belül megvalósuló operatív programokat később indító tagállamok esetében a programok kezdetén kell a legnagyobb arányú uniós forrást felhasználni. Hazánk esetében az ilyen módon eszközölt pénzügyi átcsoportosítás nehezítette a program végrehajtását, hiszen a teljes programozási ciklusra eső 39.096.293 EUR uniós forrás 25%-át (10.139.136 EUR) kellett 2018. december 31. napjáig költségnyilatkozatba állítani.

Az n+3 elszámolási kötelezettség a 2014-2020-as programozási időszak operatív programjai tekintetében először a 2014. év vonatkozásában, 2017. év végén jelentkezett. A MAHOP számára allokált források 2015. évi módosítása eredményeképpen az eredetileg 2014. és 2015. évre allokált források együttes n+3 elszámolási kötelezettsége 2018. év végén jelentkezett.

Az 1303/2013/EU rendelet 86. cikke rendelkezéseinek megfelelően a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó éves kötelezettségvállalási előirányzatok teljesítése szempontjából a Bizottság felé kifizetési kérelemben benyújtott összegek mellett a rendelet 81. cikkében meghatározott, kezdeti előfinanszírozásként, valamint éves előfinanszírozásként felhasznált összegek is figyelembe vehetők. A kezdeti és az éves előfinanszírozás biztosítja azt, hogy a tagállamok elegendő forrással rendelkezzenek a programok végrehajtásához. (Az éves előfinanszírozást minden évben rendezni kell az elszámolások elfogadásával.)

Magyarország számára 2014-2018 között mindösszesen 3.812.866 EUR előfinanszírozás érkezett az ETHA-ból. Mindezt összevetve a 2015-re meghatározott, 2018. év végéig elszámolandó 10.139.136 EUR összegű fő ETHA allokációval, megállapítható, hogy a forrásvesztés elkerüléséhez 6.326.270 EUR összegű Bizottság felé benyújtott kifizetési kérelem szükséges.

Tekintettel arra, hogy a költségnyilatkozatba kizárólag a kedvezményezettek felé teljesített tényleges, számla alapú kifizetések ETHA része állítható, a forrásvesztés elkerüléséhez 323,42 Ft/EUR árfolyamon számolva, 75%-os társfinanszírozási arány figyelembevételével közel 2,72 Mrd Ft tényleges, kedvezményezettek felé történő kifizetésre (hazai+uniós rész) lett volna szükség. (Az uniós társfinanszírozási arányok a 3-as prioritáson kivételével 75% ETHA és 25% hazai forrás megosztásban kerültek meghatározásra az operatív programban, ezen felül a 3.1 intézkedésen 80%, a 3.2 intézkedésen 90% az uniós társfinanszírozási arány mértéke.)

Megállapítható, hogy a 2017. december 31. napjáig kizárólag kiemelt kiválasztási eljárásrendben megvalósuló projektek esetében történtek kifizetések, ebből 1.576 millió Ft támogatási előleg és 145 millió Ft ténylegesen elszámolt kifizetés. 2018. év első, második és harmadik negyedében sem támogatási előleg, sem tényleges számla alapú kifizetési kérelem kifizetése nem történt. Az n+3 forrásvesztés szempontjából figyelembe vehető tényleges kifizetések csupán 2018. utolsó negyedében realizálódtak.

A beérkezett támogatási igény a rendelkezésre álló keret 104%-a. A beérkezett támogatási kérelmek 50%-a minősült támogathatónak 2018. december 31. napjáig, és 49% rendelkezett hatályos támogatási szerződéssel vagy támogatói okirattal. A kifizetések azonban még támogatási előleggel együtt sem érik el a 20%-ot, jelentős elmaradás állapítható meg. Az adatokat tekintve megállapítható, hogy az operatív program végrehajtásában elmaradást tapasztalunk.

A tagállam a teljes keret 9,75%-át kapta meg előfinanszírozásként 2018. december 31. napjáig. 2018. évben két alkalommal került sor a Bizottság részére időközi kifizetési kérelem feladására. Első alkalommal 2018. november 10. napján, 422.096,03 EUR értékben. A második időközi kifizetési kérelem 2018. december 27. napján, 5.220.103,02 EUR értékben került lehívásra.

A két költségnyilatkozat az operatív program ETHA keretének 14,43%-át fedi le, amelyet 2019. első negyedében térített meg a Bizottság. A program 2018. évben elszenvedett forrásvesztése 1,75%, amely értékben 684.070,95 EUR-t jelent.

Megállapítások:

Az ETHA forrásallokáció Bizottság által történt átcsoportosítása hátrányosan érintette a MAHOP végrehajtását, ugyanis a program végrehajtásának kezdetén kellett a legnagyobb arányú uniós forrást felhasználni. A teljes programozási ciklusra eső uniós forrás 25%-át kellett a program gyakorlati végrehajtásának első évében költségnyilatkozatba állítani.

Az operatív program meghirdetett felhívásaira beérkezett támogatási igény meghaladja a rendelkezésre álló keretet, ám csupán a beérkezett támogatási kérelmek fele minősült támogathatónak 2018. december 31. napjáig. A teljes keret 50%-ban lekötésre került ugyan, de a kifizetések még a kedvezményezettek felé kifizetett támogatási előleggel együtt sem érték el a 20%-ot. Mind a támogatási döntések meghozatalában, mind a kérelmek feldolgozásában, mind a kifizetések teljesítésében jelentős elmaradás tapasztalható.

A támogatási kérelmek kiválasztási folyamatát jelentősen lassították az Irányító Hatóságot érintő szervezeti átalakulások, valamint mind az Irányító Hatóság, mind a Közreműködő Szervezet kapacitáshiánya. Tovább nehezítette a folyamatot a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Informatikai Rendszer (a továbbiakban: FAIR) kötelező alkalmazása, hiszen a támogatást igénylők az előző programozási ciklusban a vidékfejlesztéssel közös Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIER) rendszert alkalmazták. A FAIR használata különösen a kezdeti időszakban mind a támogatást igénylők, mind a támogatói oldal részére jelentős kihívásokat jelentett, jelentősen megnövelve az ügyintézési határidőket. A jogszabályi környezet folyamatos változása, valamint a szakmai-ágazati szereplők által jelzett igények és a Bizottság ajánlásai alapján gyakran kellett módosítani a kiválasztási kritériumokat, az ÉFK-t és a megjelent felhívásokat. Mindez további hátráltató tényezőt jelentett a program végrehajtásának folyamatában. A Közreműködő Szervezet tapasztalatai alapján a beérkezett támogatási kérelmek minősége nagy szórást mutatott, mindezt alátámasztja a nagyszámú hiánypótlásra történő felhívások és az elutasított kérelmek viszonylag magas aránya.

A támogatási kérelmek elhúzódó elbírálása, valamint a támogatói döntések meghozatalának késedelmével továbbá az is hátráltatta a kifizetéseket, hogy a kedvezményezettek a támogatói okiratban foglalt mérföldköveket nem tarthatták be, és emiatt sem állt rendelkezésre a forrásvesztés elkerüléséhez szükséges értékű kifizetési kérelem.

Javaslatok:

Tekintettel arra, hogy a forrásvesztés veszélye az operatív program végrehajtásának valamennyi évében fennáll, javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni a pénzügyi tervezésre, a kifizetések folyamatos monitoringozására, terv-tény elemzésekre és folyamatos akciótervek készítésére a célok teljesülése érdekében.

A projektek előrehaladásának meggyorsítása érdekében javasolt megfontolni a 272/2014. Korm. rendelet 128. § (3) bekezdésében szabályozott halasztott önerő alkalmazását. Ebben az esetben a kedvezményezett az első kifizetési igénylés mellett benyújtott nyilatkozata alapján a projektmegvalósítás időszakában a megítélt támogatás 90 százalékáig a kifizetési igénylésben szereplő elszámolni kívánt költségeket, valamint a szállítói előleget – szállítói finanszírozás esetén az önerő teljesítése nélkül – teljes egészében lehívhatja. A megítélt támogatási összeg 90 százalékának kifizetését követően fennmaradó támogatást a záró kifizetési igénylés keretében a felmerült összes költség elszámolásra történő benyújtásával együtt igényelheti.

Javasoljuk a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálatát és fejlesztését annak érdekében, hogy a projekt kiválasztás és a kifizetések rövidebb idő alatt megtörténjenek.

4. Részletes megállapítások a megjelent felhívásokkal kapcsolatban:

4.1. A MAHOP 1.2 intézkedés – Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását

A felhívás első alkalommal 2017. március 30-án került meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 27. napjától 2019. április 29. napjáig van lehetőség.

A felhívás a természetesvízi halgazdálkodással érintett NATURA 2000 területek és más természetvédelmi oltalom alatt álló vízterületek, valamint az ezekbe a kategóriákba nem sorolt természetes vizek rehabilitációjára irányul.

A felhívás 2018-ban három alkalommal módosult. 2018. május 4-én a MAHOP Irányító Hatóság módosította a felhívásban szereplő indikátor értékeket, a támogatást igénylők körét, valamint a támogatásban nem részesíthetők körét, továbbá pontosította a piaci ár igazolásával kapcsolatos előírásokat. Módosult a 9. számú szakmai melléklet – „Önellenőrzési lista” is.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített „18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása” indikátor célérték eltér a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzéstől. A felhívásban 15 db szerepel, míg a MAHOP-ban 40 db. A felhívásban kötelező indikátor vállalás nem került előírásra.

Nem egyezik továbbá a „1.6 - *Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása*” mutató értéke sem, mivel a MAHOP-ban szereplő 40 db helyett a felhívásban 15 db szerepel, mint 2023-ig elérendő célként.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
1.5 - A halfogások üzemanyagfogyasztási hatékonysága tekintetében bekövetkezett változás		liter üzemanyag/kg kirakodott fogás	✓
1.10.a - A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv keretében kijelölt Natura 2000 területek kiterjedtségének változása		km ²	✓
1.10.b - A 2008/56/EK bizottsági határozat 13.4. pontja szerinti egyéb területvédelmi intézkedések térbeli hatályának változása		km ²	✓
18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása	40,00000	db (rehabilitálással érintett helyrajzi számok száma)	
19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása	1.000,00000	hektár	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték- egység	Típusa	Cél- érték
A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása	ETHA 508/2014/EU	db	OP eredmény	15
A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása	ETHA 508/2014/EU	ha	OP eredmény	1000

A felhívás 4.1 pontjában meghatározott támogatást igénylők köre bővebb, mint a MAHOP-ban meghatározott kedvezményezett kör.

A felhívás keretében a 2018. június 20. napján megjelent módosításig csak 50%-os támogatási intenzitásra volt lehetőség. A módosítás alapján a felhívás keretében 100%-os támogatási intenzitásra is van lehetőség, amennyiben a támogatást igénylő, vagy konzorcium esetén a támogatást igénylő és a konzorciumi tagok is közjogi szervek, vagy amennyiben a művelet végrehajtása az Európai Parlament és a Tanács Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 508/2014/EU (2014. május 15.) rendeletének (a továbbiakban: 508/2014/EU rendelet) 95. cikke (3) a. pontja alapján történik, és megfelel a rendeletben előírt további kritériumoknak. A MAHOP Irányító Hatóság ehhez az előíráshoz igazodva kiegészítette az előleg igénybevételére vonatkozó rendelkezéseket is, miszerint közjogi szervek esetében lehetőség van 100%-os előleget igényelni. Fontos megjegyezni, hogy a jelenleg hatályos MAHOP-ban (2.0 verzió) a 100%-os támogatási intenzitás lehetősége nem szerepel.

A 2018. június 20-i módosítás keretében módosította a MAHOP Irányító Hatóság a 2. számú szakmai mellékletet – „Adatszolgáltatási kötelezettségek listája” és a 14. számú szakmai mellékletet – „A projekt illeszkedése Excel sablon”.

A MAHOP Irányító Hatósága 2018. május 22. napjától átkerült a Miniszterelnökségtől az Agrárminisztériumba. A szervezeti változásokat a MAHOP Irányító Hatóság 2018. szeptember 12-én vezette át a felhívásban, továbbá a módosítás keretében egyszerűsítette az 1. számú szakmai mellékletet – „Benyújtandó dokumentumok listája”, ennek megfelelően a 9. számú

szakmai mellékletet – „Önellenőrzési lista”, és kibővítésre került a 4. számú szakmai melléklet – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke” is. Nem került azonban átvezetésre a felhívásban a *2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről* szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 272/2014. Korm. rendelet] 2018. szeptember 8. napján hatályba lépett módosítása, amely szerint a 116. § (2) bekezdés a) pontja alapján a támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás összegének legfeljebb 25%-a, de természetes személy, mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet, egyházi jogi személy, nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb ötszázmillió forint lehet, a korábbi 50% és egymilliárd forint helyett. A MAHOP Irányító Hatóság törölte a felhívásból a megítélt támogatási összeg legalább 10%-ával megegyező összeggel történő elszámolási kötelezettséget a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belül.

A felhívásban meghatározott, rendelkezésre álló keretösszeg (1.050.205.333 Ft) megegyezik a *Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról* szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozatban (a továbbiakban: ÉFK) előírt összeggel.

A felhívásra 2018-ban összesen 12 db támogatási kérelmet nyújtottak be, amelyből 2 db kérelem elutasításra került. A 10 db támogatói okirattal összesen 698.593.310 Ft támogatási igényre történt kötelezettségvállalás, és 2018. december 31. napjáig 1.905.000 Ft került a kedvezményezettek részére kifizetésre. Mindezek alapján a felhívás keretében még van szabad forrás.

A felhíváshoz 15 db szakmai melléklet kapcsolódik. A felhívás mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai mellékletben meghatározott tartalom benyújtására nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. A felhívás mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai melléklet „*Köt. adatszolg*” munkalapon csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeltethetők. Célszerű lenne minden jelentéstételi kötelezettséget egy adatlapon megjeleníteni, azaz több oszlopot létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtásának időpontjában, illetve fenntartási időszakban évente).

Így az adatok áttekinthetőek lennének, ami segítené mind a kedvezményezettet, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának nyomon követésében, értékelésében.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak megfelelően a 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai melléklet „Köt. adatszolg” munkalapon a támogatást igénylő/kedvezményezett által szerkeszthető adatfeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés került beállításra a megadandó értékekre vonatkozóan, valamint figyelmeztetés jelenik meg, ha a kedvezményezett nem vagy érvénytelen értékkel tölti ki az adott adatmezőt. Azon adatoknál, ahol releváns, megtörtént a fajonkénti bontás is.

Javaslatok:

1. Javasoljuk összhangba hozni a felhívást és a jelenleg hatályos MAHOP-ot (2.0 verzió) a 100%-os támogatási intenzitás lehetősége tekintetében.
2. Javasoljuk a felhívás 4.1 pontjában meghatározott támogatást igénylők körét és a MAHOP-ban foglaltakat szinkronba hozni.
3. Javasoljuk a felhívás 3.7.1. alfejezetében és a jelenleg hatályos MAHOP-ban (2.0 verzió) rögzített célértékek felülvizsgálatát és mielőbbi összehangolását.
4. Javasoljuk a felhívásban szereplő várható támogatási kérelmek számát és a jelenleg hatályos MAHOP-ban (2.0 verzió) meghatározott „1.6 - *Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása*” mutató értékét összhangba hozni.
5. Javasolt a pályázat mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai mellékletben meghatározott tartalmi követelmények beépítése a pályázói benyújtó felületre.
6. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 14. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapon ne csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeljenek, hanem minden, korábban rögzített adat egy adatlapon legyen megjelenítve, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtásának időpontjában, illetve fenntartási időszakban évente).
7. Javasoljuk a 272/2014. Korm. rendelet 2018. szeptember 8. napján megjelent módosítása szerint igénybe vehető előleg mértékét a felhívásba átvezetni.

4.2. A MAHOP 2.1 intézkedés Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése

A felhívás első alkalommal 2016. december 22-én került meghirdetésre standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. április 8. napjáig van lehetőség.

A felhívás célja az olyan műszaki, tudományos vagy szervezeti ismeretek fejlesztése, amelyek csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, a halolaj- és hallisztfüggőséget, amelyek mérsékelik a haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmát és előmozdítják a fenntartható erőforrás-hasznosítást, valamint növelik az állatjólétet. A felhívás keretében támogathatók azok a projektötletek, amelyek a jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonását, illetve új, vagy jelentősen tökéletesített termékek előállítását és mindezek piaci bevezetését célozzák.

A felhívásra önállóan, illetve konzorciumi formában is lehetőség van támogatási kérelmet benyújtani. A konzorcium vezetője kizárólag akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó kutatóhely és felsőoktatási intézmény lehet. A lehetséges konzorciumi tagok köre bővebb, azonban feltétel az akvakultúra termeléssel, kutatással és/vagy oktatással történő foglalkozás.

A felhívás alapján közjogi szervek esetében 100%-os a támogatási intenzitás, azonban vállalkozás részvételével létrejövő konzorciumban megvalósított projekt esetén már csak 50%.

A felhívás 2018-ban két alkalommal módosult. A 2018. január 16. napján megjelent módosítás keretében pontosításra került a 3. számú szakmai mellékletben (Értelmező rendelkezések listája) szereplő „független marketing jelentés” fogalma. Független marketing jelentésre a jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonása, illetve piaci bevezetése támogathatóságának igazolásához van szükség.

A 2018. november 19-i módosítás során a 2. számú szakmai melléklet – „Adatszolgáltatási kötelezettségek listája” és a 14. számú szakmai melléklet – „Projekt illeszkedése Excel sablon” kerültek pontosításra, valamint átvezetésre kerültek a szervezeti változások.

A 272/2014. Korm. rendelet módosításának megfelelően átvezetésre került a 75% helyett 50%-os támogatási intenzitás igénybevételének lehetősége.

A MAHOP Irányító Hatóság továbbá törölte azt az előírást, miszerint a kedvezményezettek kötelesek a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belül benyújtani az első kifizetési igénylést és a megítélt támogatási összeg legalább 10 százalékaival megegyező összeggel elszámolni. A 272/2014. Korm. rendelet 90. § (1) bekezdés b) pontja szerint a támogatói okirat kiadásától számított 12 hónapon belül kell a megítélt támogatási összeg legalább 10 százalékaival elszámolni.

A MAHOP Irányító Hatóság a felhívásba emelte azonban a 272/2014. Korm. rendelet 117. § (7) bekezdése szerint azt az előírást, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával rendelkező kedvezményezett köteles visszafizetni a támogatási előleget, ha nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a támogatási előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül.

A felhívás 5.6. „Az elszámolhatóság további feltételei” című fejezete új, 18. ponttal egészült ki a 272/2014. Korm. rendelet 120. § (3) bekezdése alapján. Eszerint a MAHOP Irányító Hatóság a megítélt támogatási összeg 10 százalékatól eltérő (alacsonyabb vagy magasabb) összegű, mérföldkövek közötti időközi kifizetési igénylés benyújtására is lehetőséget biztosít.

A felhívás 5.7. „Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások” című fejezetében a „műszaki ellenőri szolgáltatásra” korlátozottan elszámolható költségekből kikerültek a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnöki költségei.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzésekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	638,00000	tonna	
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	1.046,00000	1000 EUR	
2.3 - A nettó haszon változása		1000 EUR	✓

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP-eredmény	638
Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	EUR	OP-eredmény	1 046 000

A felhíváshoz kapcsolódó 10. számú szakmai melléklet (Jogkövetkezmények) rendelkezése szerint, amennyiben akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szervek úgy, mint kutatóintézetek és felsőoktatási intézmények önállóan, vagy amennyiben akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szervek úgy, mint kutatóintézetek és felsőoktatási intézmények és akvakultúrák tevékenységet folytató termelői szervezetek konzorciumban pályáznak, esetükben az indikátor vállalás nem releváns.

Egyebekben a kedvezményezett által teljesítendő indikátorok célértékei minden megkezdett 1 millió Ft támogatásra vonatkozóan kerültek meghatározásra az alábbiak szerint. Az indikátor célértéket a projekt pénzügyi befejezését követő 2 éven belül, de legkésőbb 2023. június 30-ig kell teljesíteni.

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	300 kg
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	500 EUR

A felhívásban meghatározott keretösszeg (1.200.707.200 Ft) megegyezik az ÉFK-ban előírt összeggel.

2018 végéig összesen 8 db támogatási kérelmet nyújtottak be a felhívásra, 2.440.095.807 Ft értékben. A támogatást igénylők 4 db támogatási kérelmet visszavontak, 3 db kérelem esetében pedig kiadásra került a támogatói okirat, összesen 1.168.431.628 Ft támogatási összegre, amely alapján még van kötelezettségvállalással nem érintett szabad forrás.

A vizsgált időszak végéig 0 Ft előleg és 0 Ft tényleges kifizetés történt.

A felhíváshoz 17 db szakmai melléklet kapcsolódik. A felhívás mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai melléklet „Köt. adatszolg” és „Köt. adatszolg2” munkalapokon megbontásra került az adatszolgáltatás aszerint, hogy a projekt megvalósítása vállalkozással létrejövő konzorciumban történik, vagy költségvetési kutatóhelyek és felsőoktatási intézmények önállóan, vagy költségvetési kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, termelői szervezetek egymással konzorciumban valósítják-e meg a projektet.

A 14. számú „Projekt illeszkedése Excel sablon” szakmai mellékletre a MAHOP-1.2-2017. számú felhívásnál tett megállapítás jelen felhívás esetében is érvényes, mivel itt is csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeltethetők, és ennél a felhívásnál sem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak megfelelően a 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai melléklet „Köt. adatszolg” és „Köt. adatszolg2” munkalapokon korlátozott tartomány megkötés, illetve érvénytelen vagy meg nem adott érték esetén figyelmeztetés került beállításra. Megtörtént a fajonkénti bontás rögzítésének lehetősége is.

Javaslatok:

1. A fentiekben leírtak alapján javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai mellékletben meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
2. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 14. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „*Köt. adatszolg*” és „*Köt. adatszolg2*” munkalapokon ne csak az aktuálisan rögzíthető értékek szerepeljenek, hanem minden, korábban rögzített adat egy adatlapon legyen megjelenítve, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtásának időpontjában, illetve fenntartási időszakban évente).

4.3. A MAHOP 2.2 intézkedés Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása

A felhívás standard eljárásrendben 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. március 29. napjától 2019. március 29. napjáig van lehetőség.

A felhívás célja az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében a termelési kapacitás növelése, a termelt fajok diverzifikációja és termelésbe vonása, az akvakultúra-termékek minőségének és értékének növelése, az akvakultúra-ágazatban dolgozók munka- és biztonsági körülményeinek javítása, az állatjólét és a termelés általános higiéniai helyzetének javítása, valamint a haltermelés infrastruktúrájának korszerűsítése. A felhívás keretében lehetőség van építéssel egybekötött gép/eszközbeszerzésre, vagy akár önálló gép/eszközbeszerzésre a felhívásban meghatározott feltételekkel és a 2. számú szakmai mellékletben – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke” felsoroltakra vonatkozóan.

Támogatást az akvakultúra-ágazatba tartozó, meglévő vállalkozások tudnak igényelni, 50 százalékos támogatási intenzitás mellett.

A felhívás keretében támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

A felhívás 2018-ban három alkalommal módosult. A 2018. április 11-én megjelent módosítás során pontosításra kerültek a működő extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében az iszaptalánításra és kotrásra vonatkozó előírások, csökkentésre került a láncaltapas kotrógép és úszó kotrógép beszerzési feltételeként meghatározott halastó terület nagysága. A MAHOP Irányító Hatóság későbbi időpontra módosította az 1-2. benyújtási szakaszban, valamint önálló gép- és eszközbeszerzésnél az 1-5. benyújtási szakaszban benyújtott kérelmek esetében előírt határidőket, amelynek legfőbb indoka a támogatói okiratok kései kiadása, hiszen ennek következtében az előírt határidők tarthatatlanok lettek volna.

A 2018. augusztus 29-i módosítás keretében a MAHOP Irányító Hatóság a 2018. április 11-én módosított határidőket még tovább csúsztatta, valamint törölte a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belüli, a megítélt támogatási összeg legalább 10 százalékával történő elszámolási kötelezettséget. Módosításra került továbbá az 5. számú szakmai melléklet

(Adatszolgáltatási kötelezettségek listája) és a 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) is.

A 2018. november 5-i módosítás során a támogatásra rendelkezésre álló 5.701.705.333 Ft keretösszeget a MAHOP Irányító Hatóság 5.101.765.200 Ft-ra csökkentette.

A tógazdasági haltermelés esetében a MAHOP Irányító Hatóság engedélyezte hídmerleg beszerzését, amennyiben a kérelmező legalább 30 hektár halastavat üzemeltet.

Beemelésre került a felhívásba az a rendelkezés, miszerint a 2018. szeptember 8. napján vagy azt követően hatályba lépett támogatói okiratok esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás 25 százaléka, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet és nonprofit gazdasági társaság típusú kedvezményezett esetén legfeljebb ötszázmillió forint.

A MAHOP Irányító Hatóság a felhívásba emelte a 272/2014. Korm. rendelet 117. § (7) bekezdése szerint azt az előírást, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett köteles visszafizetni a támogatási előleget, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60 százalékaival megegyező mértékű igénylést időközi kifizetésre a támogatási előleg- vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül.

A felhívás 5.6. „Az elszámolhatóság további feltételei” című fejezete kiegészült a 272/2014. Korm. rendelet 120. § (3) bekezdésének rendelkezésével, vagyis a kedvezményezetteknek lehetőségük van a megítélt támogatási összeg 10 százalékatól eltérő (alacsonyabb vagy magasabb) összegű, mérőföldkövek közötti időközi kifizetési igénylés benyújtására is.

A felhívás 5.7. „Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások” című fejezetében a „műszaki ellenőri szolgáltatásra” korlátozottan elszámolható költségekből kikerültek a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnöki költségei.

Végül, de nem utolsósorban módosult a 2. számú szakmai melléklet – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke” és a 11. számú szakmai melléklet – „Önellenőrzési lista” is.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. pontjában rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzésekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	3.247,00000	tonna	
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	6.670,00000	1000 EUR	
2.3 - A nettó haszon változása		1000 EUR	✓
2.8 - Foglalkoztatás bővítése	40,00000	FTE	
2.9 - Foglalkoztatás fenntartása		FTE	✓
2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	795,00000	tonna	
3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	2.152,00000	1000 EUR	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték	Azonosító
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	3 247	RI_UP2.1

Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	6 670 000	RI_UP2.2
Foglalkoztatás bővítése	ETHA 508/2014/EU	FTE	OP eredmény	40	
Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	795	RI_UP2.5
Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	2 152 000	

A felhíváshoz kapcsolódó 13. számú szakmai melléklet (Jogkövetkezmények) rendelkezése szerint a kedvezményezetteknek minden megkezdett 1 millió Ft támogatásra vonatkozóan szükséges az indikátorokat vállalni. Az indikátor célértéket a projekt pénzügyi befejezését követő 2 éven belül, de legkésőbb 2023. június 30-ig kell teljesíteni az alábbiak szerint:

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	Tógazdasági akvakultúra termelés esetén: 300 kg
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	Tógazdasági akvakultúra termelés esetén: 620 EUR
2. - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	300 kg
3. - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	540 EUR

A kedvezményezett által teljesítendő további célértékek:

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
Foglalkoztatás bővítése	50 millió Ft támogatási összegtől legalább 1 fő új munkavállaló felvétele és alkalmazása kötelező a projektfenntartási időszak végéig.

A felhíváshoz 18 db szakmai melléklet kapcsolódik. A pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) esetében szintén megállapítható, hogy csak az aktuálisan szolgáltatott értékeket tudják a támogatást igénylők/kedvezményezettek kitölteni, azonban erre nem került lefejllesztésre pályázói adatrögzítő felület.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (5.101.765.200 Ft) megegyezik. 2018. december 31-ig 3.257.677.246 Ft összegben érkezett be támogatási igény (81 db támogatási kérelem), amelyből a támogatást igénylők 6 db-ot visszavontak. Támogatói okiratot 29 db kérelem esetében adott ki a MAHOP Irányító Hatóság, 1.048.090.760 Ft összegre. Egyértelműen megállapítható, hogy a felhívás esetében nem került leigénylésre a rendelkezésre álló keretösszeg és jelentős összegű a még le nem kötött forrás is. Előlegkérelemre 62.258.737 Ft, kifizetési kérelemre pedig 420.294.348 Ft került kifizetésre.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak megfelelően a 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján beállításra került a korlátozott tartomány és az érvénytelen érték megadása, vagy az adat meg nem adása esetén a figyelmeztetés, valamint megtörtént a fajonkénti bontás is. Nem tett azonban eleget a MAHOP Irányító Hatóság annak a javaslatnak, hogy a célterületre vonatkozóan legyen lehetőség az adatok benyújtására, tekintettel arra, hogy a felhívásban két célterület került meghatározásra: extenzív (tógazdasági haltermelés) és intenzív haltermelés. Megvizsgálva azonban a módosított „Köt. adatszolg” munkalapot, a célterületenkénti bontás nem indokolt, mivel a kért adatok az extenzív és az intenzív haltermelés esetében is értelmezhetőek, vagy amennyiben valamelyik területre nem értelmezhető, akkor a „nem releváns” válasz beírható.

Javaslatok:

1. A fentiekben leírtak alapján javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
2. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „*Köt. adatszolg*” munkalapon ne csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeljenek, hanem valamennyi jelentett adat egy adatlapon legyen megjelenítve, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtása során, illetve fenntartási időszakban évente).

4.4. A MAHOP 2.3 intézkedés A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdaságok ösztönzése)

A felhívás 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. április 8. napjáig van lehetőség.

A felhívás célja a fenntartható akvakultúra vállalkozások létrehozása 50%-os támogatási intenzitással.

A felhívás keretében lehetőség van építéssel járó projektek megvalósítására akár gép/eszközbeszerzéssel összekapcsolva, azonban a MAHOP-2.2-2016 számú felhívással ellentétben ezen felhívás esetében önálló gép/eszközbeszerzésre nincs lehetőség.

A felhívásra konzorciumi formában nincs lehetőség támogatási kérelmet benyújtani.

A felhívás 2018-ban két alkalommal módosult. A 2018. január 16-án megjelent módosítás során a MAHOP-2.1-2016 számú felhíváshoz hasonlóan pontosításra került a 3. számú szakmai mellékletben (Értelmező rendelkezések listája) szereplő „független marketing jelentés” fogalma. Tekintettel arra, hogy jelen felhívás keretében induló vállalkozásokról van szó, a független marketing jelentés célja, hogy egyértelműen igazolja, hogy a termék, amit az új vállalkozás a projektjében tervez előállítani, kedvező és fenntartható piaci kilátásokkal rendelkezik. Ez a rendelkezés az 508/2014/EU rendelet 46. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak történő megfelelést szolgálja.

A 2018. november 19-i módosítás során az 5. számú szakmai melléklet – „Adatszolgáltatási kötelezettségek listája” és a 16. számú szakmai melléklet – „Projekt illeszkedése Excel sablon” kerültek pontosításra, valamint átvezetésre kerültek a szervezeti változások.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás mintájára átvezetésre került a 2018. szeptember 8. napján vagy azt követően hatályba lépett támogatói okiratokra vonatkozó 25%-os támogatási előleg, a támogatási előleg kifizetésétől számított 12 hónapon belül a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű kifizetési igénylés benyújtására vonatkozó kötelezettség, a megítélt támogatási összeg 10%-ától eltérő (alacsonyabb vagy magasabb) összegű, mérföldkövek közötti időközi kifizetési igénylés benyújtásának lehetősége, valamint a „műszaki ellenőri szolgáltatásra” vonatkozó módosítások.

A MAHOP Irányító Hatóság a MAHOP-2.3-2016 számú felhívásból is törölte azt a rendelkezést, miszerint a kedvezményezett a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belül köteles az első kifizetési igénylést benyújtani, és a megítélt támogatási összeg legalább 10%-ával megegyező összeggel elszámolni.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	3.247,00000	tonna	
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	6.670,00000	1000 EUR	
2.3 - A nettó haszon változása		1000 EUR	✓
2.8 - Foglalkoztatás bővítése	40,00000	FTE	
2.9 - Foglalkoztatás fenntartása		FTE	✓
2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	795,00000	tonna	
3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	2.152,00000	1000 EUR	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték	Azonosító
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	3 247	RI_UP2.1
Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	6 670 000	RI_UP2.2
Foglalkoztatás bővítése	ETHA 508/2014/EU	FTE	OP eredmény	40	
Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	795	RI_UP2.5
Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	2 152 000	

A felhíváshoz kapcsolódó 13. számú szakmai melléklet (Jogkövetkezmények) rendelkezése szerint a kedvezményezetteknek minden megkezdett 1 millió Ft támogatásra vonatkozóan szükséges az indikátorokat vállalni. Az indikátor célértéket a projekt pénzügyi befejezését követő 2 éven belül, de legkésőbb 2023. június 30-ig kell teljesíteni az alábbiak szerint:

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	Tógazdasági akvakultúra termelés esetén: 150 kg
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	Tógazdasági akvakultúra termelés esetén: 310 EUR

2. - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	300 kg
3. - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	540 EUR

A felhíváshoz 17 db szakmai melléklet kapcsolódik. A pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) esetében csak az aktuálisan rögzítendő adatokat tudják a támogatást igénylők/kedvezményezettek kitölteni, és erre nem került lefejlesztésre pályázói adatrögzítő felület.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (1.600.116.000 Ft) megegyezik. A támogatási keretre 3.272.487.995 Ft igény érkezett be 2018 végéig, ami 27 db kérelmet takar. Ebből 6 támogatást igénylő visszavonta a kérelmét. Összesen 2 db támogatói okirat került kiadásra 222.706.681 Ft támogatási összegre. Kifizetés a vizsgált időszakban nem történt.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak eleget téve, a 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján korlátozott tartomány került beállításra, valamint az érvénytelen érték megadása, vagy adat meg nem adása esetén figyelmeztetés jelenik meg a támogatást igénylők/kedvezményezettek részére. Az adatszolgáltatás esetében biztosított a fajonkénti bontás megadása is.

Javaslatok:

1. A fentiekben leírtak alapján javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
2. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján ne csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeljenek, hanem minden korábbiakban rögzített adat egy adatlapon legyen megjelenítve, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtása során, illetve fenntartási időszakban évente).

4.5. A MAHOP 2.4 intézkedés Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások)

A felhívás 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. április 8. napjáig van lehetőség.

A felhívás célja, az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében a termelési folyamat energetikai hatékonyságának javítása, valamint a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentése.

A felhívás csak a 2. számú szakmai mellékletben – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke” meghatározott gép/eszközök beszerzésére irányul, 50%-os támogatási intenzitással.

A támogatást igénylők köre az akvakultúra termelést folytató vállalkozások, konzorciumi formában azonban nincs lehetőség támogatási kérelmet benyújtani.

A felhívás 2018-ban egy alkalommal módosult. A 2018. november 5-én megjelent módosítás alapján a rendelkezésre álló 300 176 800 Ft támogatási összeg 100 472 400 Ft-ra csökkent, továbbá átvezetésre kerültek a szervezeti változások. A módosítás keretében pontosításra került az 5. számú szakmai melléklet – „Adatszolgáltatási kötelezettségek listája”, ennek megfelelően a 16. számú szakmai melléklet – „Projekt illeszkedése Excel sablon”, valamint a 11. számú szakmai melléklet – „Önellenőrzési lista” is.

Jelen felhívásban nem kell átvezetni a 272/2014. Korm. rendelet 2018. szeptember 8. napján megjelent módosításának rendelkezéseit (támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás összegének legfeljebb 25%-a), tekintettel arra, hogy önálló gép/eszközbeszerzésre irányul a felhívás, így a MAHOP Irányító Hatóság egyszeri elszámolást írt elő, amelynek keretében nincs lehetőség előleg igénylésére.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.4 - Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.5 - A víz-visszaforratásos rendszerű termelés mennyiségének változása	3,00000	tonna	
2.6 - Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		db	✓
2.8 - Foglalkoztatás bővítése		FTE	✓
2.9 - Foglalkoztatás fenntartása		FTE	✓

A felhívásban szereplő érték:

Indikátor neve	Alap	Mérték- egység	Típusa	Célérték
2.5 - A víz-visszaforгатásos rendszerű termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP- eredmény	3

A felhíváshoz kapcsolódó 13. számú szakmai melléklet (Jogkövetkezmények) rendelkezése szerint a kedvezményezetteknek minden megkezdett 1 millió Ft támogatásra vonatkozóan szükséges az indikátorokat vállalni. Az indikátor célértéket a projekt pénzügyi befejezését követő 2 éven belül, de legkésőbb 2023. június 30-ig kell teljesíteni az alábbiak szerint:

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
2.5 - A víz-visszaforгатásos rendszerű termelés mennyiségének változása	10 kg

A felhíváshoz 17 db szakmai melléklet kapcsolódik. A pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletre (Projekt illeszkedése Excel sablon) a korábbiakban leírtak szintén érvényesek.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (100 472 400 Ft) megegyezik. 2018. december 31. napjáig a felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak megfelelően, a 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján beállításra került a korlátozott tartomány és az érvénytelen érték megadása, vagy adat meg nem adása esetén a figyelmeztetés, valamint megtörtént a fajonkénti bontás rögzítése is. Részben tett eleget a MAHOP Irányító Hatóság annak a javaslatnak, hogy a célterületre vonatkozóan legyen lehetőség az adatok benyújtására, tekintettel arra, hogy a felhívásban két célterület került meghatározásra: extenzív (tógazdasági haltermelés) és intenzív haltermelés.

Megvizsgálva a módosított „*Köt. adatszolg*” munkalapot, a célterületenkénti bontás valamennyi adat esetében nem indokolt, mivel a kért adatok az extenzív és az intenzív haltermelés esetében is értelmezhetőek.

Javaslatok:

1. A fentiekben leírtak alapján javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
2. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „*Köt. adatszolg*” munkalapján ne csak az aktuálisan szolgáltatott értékek szerepeljenek, hanem valamennyi rögzített adat egy adatlapon legyen megjelenítve, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtásának időpontjában, illetve fenntartási időszakban évente).
3. Javasoljuk megfontolni a felhívás módosítását vagy esetleges zárását és a vonatkozó intézkedés MAHOP-ból való törlését, amennyiben erre van lehetőség.

4.6. A MAHOP 2.5-2017 intézkedés A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

A MAHOP-ban 1 db intézkedés került meghatározásra az extenzív tógazdasági haltermelés esetében felmerülő többletköltségek, illetve elmaradt bevétel részleges kompenzációs támogatására vonatkozóan. A MAHOP Irányító Hatóság azonban az intézkedésre 2 db felhívást hirdetett meg, egyet 2017-ben, egyet pedig 2018-ban.

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás 2017. március 29-én került első alkalommal meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. május 2. napjától 2018. január 31. napjáig volt lehetőség.

A felhívás 70.200 Ft/hektár/5 év (100%-os támogatási intenzitás) vissza nem térítendő támogatást biztosít a tógazdasági haltermelőknek a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásainak részleges kompenzálásaként.

Támogatási kérelmet a felhívásban meghatározott feltételeknek megfelelő, akvakultúrával foglalkozó vállalkozások nyújthatnak be, kizárólag önállóan.

A felhívás 2018-ban nem módosult. A felhíváshoz kapcsolódóan két közlemény jelent meg 2018-ban. A 2018. február 9-én megjelent közlemény szerint a MAHOP Irányító Hatóság a támogatási kérelmek benyújtásának lehetőségét 2018. február 1. napján, 0 órától lezárta.

A 2018. augusztus 29-i közleményben a MAHOP Irányító Hatóság a felhíváshoz kapcsolódó elszámolás (kifizetési kérelem) és szakmai beszámoló benyújtásával kapcsolatban adott tájékoztatást a támogatói okirattal rendelkező kedvezményezetteknek.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás esetében a kedvezményezettek a MAHOP-ban meghatározott eredménymutató teljesüléséhez csak közvetett módon tudnak hozzájárulni, így a kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalás nem értelmezhető.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjóllét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása		1000 EUR	✓
2.4 - Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.5 - A víz-visszaforratásos rendszerű termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.6 - Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		db	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	17.524,00000	hektár	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték- egység	Típusa	Célérték
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	ETHA 508/2014/EU	hektár	OP- eredmény	17524

A felhíváshoz 11 db szakmai melléklet kapcsolódik, amelyekhez nincs észrevétel.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret megegyezik, 1.350.851.004 Ft.

Az EMIR (Egységes Monitoring és Információs Rendszer) – Nyílt közvélemény tájékoztató internetes oldal szerint 2018. december 31. napjáig 1.147.694.614 Ft támogatási igény érkezett a felhívásra (63 db kérelem). A beérkezett kérelmekből 6 db kérelem visszavonásra került, és csupán 48 db támogatói okirat került kiadásra 845.671.664 Ft összegben. A felhívás esetében előleg igénylésére nincs lehetőség, ténylegesen pedig 761.724.287 Ft került kifizetésre a kedvezményezettek részére. Ennek figyelembevételével megállapítható, hogy a felhíváson maradt még le nem kötött forrás.

A felhívás alapján a felhívásban megfogalmazott célprogram elemeit 5 évig kell betartani. A célprogram elemeinek betartását a támogatást igénylők 2017. január 1-től vagy 2018. január 1-től vállalhatták. A felhívás rendelkezése szerint a szakmai beszámolókat a tárgyévet követő évben kell benyújtani, vagyis a célprogramot 2018. január 1-től vállalók az utolsó szakmai beszámolót 2023-ban nyújtják be. A MAHOP végrehajtására 2023. december 31. napjáig van lehetőség, így az Irányító Hatóság a megmaradt forrást nem tudja kompenzációs támogatásként újra kiírni.

Javaslatok:

1. Javasoljuk a le nem kötött forrás átcsoportosítását másik intézkedésre.

4.7. A MAHOP 2.5-2018 intézkedés A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

A felhívás 2018. szeptember 19-én került első alkalommal meghirdetésre a MAHOP-2.5-2017 számú felhívástól eltérően egyszerűsített eljárásrendben, amelynek lényege a 272/2014. Korm. rendelet 64. § (1) bekezdése alapján az, hogy a MAHOP Irányító Hatóságnak nem kell Döntés-előkészítő Bizottságot összehívnia a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntéshez.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2018. október 19. napjától 2018. december 19. napjáig volt lehetőség.

A felhívás célja megegyezik a MAHOP-2.5-2017 számú felhívás céljával, a támogatást igénylők esetében azonban egyszerűbb feltételeknek kell megfelelni. Ugyanúgy 70.200 Ft/hektár/5 év vissza nem térítendő támogatás igénybevételére van lehetőség, 100%-os támogatási intenzitással. A felhívás keretében támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

A felhívás 2018-ban egy alkalommal módosult, illetve 2018. október 19-én megjelent egy közlemény arra vonatkozóan, hogy elérhető a támogatási kérelmek beadására szolgáló kitöltő program.

A 2018. november 5. napján megjelent módosítás keretében módosult a 7. számú szakmai melléklet – Önellenőrzési lista és a 8. számú szakmai melléklet – Tógazdálkodási napló minta.

A felhívás 3.4.1.1. „Műszaki és szakmai elvárások” című alfejezetben és a 4.1. „Támogatást igénylők köre” fejezetben a MAHOP Irányító Hatóság pontosította a támogatható területek beazonosíthatóságát és az egy helyrajzi szám alatt szereplő halastó művelési ágú/haltermeléssel hasznosított víztározó területek mellett az adott helyrajzi számhoz tartozó alrészlet adattal jelzett halastó művelési ágú/haltermeléssel hasznosított víztározó területeket is bevonta a támogatásba. Rendelkezett továbbá arról, hogy támogathatóak az egy hektár alatti területek, beleértve azokat a területeket is, amelyekkel pályáztak a MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében, azonban a MAHOP-2.5-2017 számú felhívásban szereplő előírások miatt nem részesülhettek támogatásban. Pontosításra került a felhívás 4.2. „Támogatásban nem részesíthetők köre” című fejezet és a kiválasztási kritériumok között hiánypótoltható jogosultsági szempontként szereplő támogatást igénylői nyilatkozat, ami arra vonatkozik, hogy a támogatási kérelem tárgyát képező halastó

vagy víztározó helyrajzi száma és/vagy adott helyrajzi számhoz tartozó alrészleten található vízterület kizárólag egyszer vesz részt a MAHOP-2.5-2017 vagy a MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében meghirdetett célprogramban.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás esetében a kedvezményezettek a MAHOP-ban meghatározott eredménymutató teljesüléséhez csak közvetett módon tudnak hozzájárulni, így a kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalás nem értelmezhető.

A programban szereplő értékek:

Unió prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása		1000 EUR	✓
2.4 - Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓

2.5 - A víz-visszaforгатásos rendszerű termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.6 - Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		db	✓
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	17.524,00000	hektár	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	ETHA 508/2014/EU	hektár	OP-eredmény	17524

A felhíváshoz 11 db szakmai melléklet kapcsolódik, amelyekhez nincs észrevétel.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret megegyezik, 995 214 266 Ft.

Az EMIR – Nyílt közvélemény tájékoztató internetes oldal szerint 2018. december 31. napjáig 326 301 111 Ft támogatási igény érkezett a felhívásra (36 db kérelem), amelyre 2018. december 31. napjáig a MAHOP Irányító Hatóság nem adott ki támogatói okiratot, így kifizetés sem történt, vagyis a felhíváson rendelkezésre álló teljes forrás még lekötetlen.

A felhívás alapján a felhívásban megfogalmazott célprogram elemeit 5 évig kell betartani. A célprogram elemeinek betartását a támogatást igénylők 2018. január 1-től vállalhatták. A felhívás

rendelkezése szerint a szakmai beszámolókat a tárgyévet követő évben kell benyújtani, vagyis az utolsó szakmai beszámoló 2023-ban esedékes. A MAHOP végrehajtására 2023. december 31. napjáig van lehetőség, így az Irányító Hatóság a megmaradt forrást nem tudja kompenzációs támogatásként újra kiírni.

Javaslatok:

1. Javasoljuk a le nem kötött forrás átcsoportosítását másik intézkedésre.

4.8. A MAHOP 3.1.1 intézkedés – Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása

A MAHOP-ban az adatgyűjtés megvalósítására 1 db intézkedés került meghatározásra, amelynek keretében a MAHOP Irányító Hatóság 2 db felhívást hirdetett meg. Az egyik a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása, a másik magának a DCF projektnek a végrehajtására irányul.

A MAHOP-3.1.1-2016 számú, a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozását szolgáló felhívás első alkalommal 2016. október 18-án került meghirdetésre. A felhívás célja a közös halászati politika végrehajtása, valamint a MAHOP céljainak elérése és végrehajtásának nyomon követése érdekében a vonatkozó hazai és uniós jogszabályokban meghatározott, és Magyarország számára releváns halgazdálkodási adatok szakszerű gyűjtéséhez, kezeléséhez, kiértékeléséhez és felhasználásához szükséges előkészítő dokumentumok, módszertanok kidolgozása, valamint az adatgyűjtési rendszer megalapozása.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2016. október 18. napjától 2016. december 30. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben lett meghirdetve, így egy kedvezményezett került megnevezésre az ÉFK-ban: Agrárgazdasági Kutató Intézet, amellyel a MAHOP Irányító Hatóság a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött a „DCF I.” projekt 2018. augusztus 4. napjáig történő megvalósítása céljából. A projekt fizikai befejezésére meghatározott határidő alapján a „DCF I.” projekt 2018-ban lezárult, a kedvezményezett a részére kiutalt 100%-os előlegből 134.998.377 Ft-tal számolt el.

A felhívást a MAHOP Irányító Hatóság 2018-ban nem módosította.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (135.000.000 Ft) megegyezik.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	<i>1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése</i>		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
3.B.1 - A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	
4 - Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	db	
5 - Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérek éves száma	70,00000	db	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték	Azonosító
A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	ETHA	%	OP-eredmény	100	RI_UP3.B1
Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	ETHA	db	OP-eredmény	415	RI_UP4
Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérek éves száma	ETHA	db	OP-eredmény	70	RI_UP5

A felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti változások, de tekintettel arra, hogy a „DCF I.” projekt lezárásra került, nincs relevanciája a szervezeti megnevezések módosításának.

A felhíváshoz 1 db szakmai melléklet kapcsolódik, amellyel kapcsolatban nincs észrevétel.

Javaslatok:

1. Javasoljuk a felhívás lezárását közleménnyel.
2. Javasoljuk a tényleges kifizetési kérelemben el nem számolt előleg összegét visszakövetelni a kedvezményezettől és áttenni a forrást a MAHOP-3.1.2-2017 számú felhívásra.

4.9. A MAHOP 3.1.2 intézkedés Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása)

A felhívás első alkalommal 2017. március 14-én került meghirdetésre. A felhívás célja a közös halászati politika végrehajtása, valamint a MAHOP céljainak elérése és végrehajtásának nyomon követése érdekében a vonatkozó hazai és uniós jogszabályokban meghatározott, és Magyarország számára releváns halgazdálkodási adatok szakszerű gyűjtése, kezelése, kiértékelése és felhasználása.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 11. napjától 2017. május 15. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: Agrárgazdasági Kutató Intézet, amellyel a MAHOP Irányító Hatóság a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött az „DCF II.” projekt 2023. szeptember 30. napjáig tartó megvalósítása céljából.

A felhívást a MAHOP Irányító Hatóság 2018-ban nem módosította.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (543.844.949 Ft) megegyezik.

A MAHOP Irányító Hatóság 2018. év végéig 283.939.500 Ft előleget utalt ki a kedvezményezett részére, a kedvezményezett pedig 212.493.023 Ft-tal számolt el.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	<i>1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése</i>		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
3.B.1 - A végrehajtott adatlekvások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	
4 - Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	db	
5 - Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	70,00000	db	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Célérték	Azonosító
A végrehajtott adatlekvások százalékos arányának növekedése	ETHA	%	OP-eredmény	100	RI_UP3.B1
Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	ETHA	db	OP-eredmény	415	RI_UP4
Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	ETHA	db	OP-eredmény	70	RI_UP5

A felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti változások, de tekintettel arra, hogy több támogatási kérelem benyújtására már nincs lehetőség, nincs relevanciája a szervezeti megnevezések módosításának. A felhíváshoz 2 db szakmai melléklet kapcsolódik, amelyekre vonatkozóan nincs észrevétel.

Javaslatok:

Nincs javaslat.

4.10. A MAHOP 3.2 intézkedés Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása

A felhívás első alkalommal 2016. december 22-én került meghirdetésre. A felhívás célja az akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségéhez szükséges számítógépes hardverek és szoftverek fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása, a halkereskedelmi pontokat érintő ellenőrzések számának növelése és az, hogy a projekt keretében megvalósuljon az összes piaci szereplőre vonatkozó adat szisztematikus ellenőrzése.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. január 23. napjától 2017. február 28. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, amellyel a MAHOP Irányító Hatóság a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött az „Ellenőrzés” projekt 2023. szeptember 30. napjáig tartó megvalósítása céljából.

A felhívást a MAHOP Irányító Hatóság 2018-ban nem módosította.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (241.188.888 Ft) megegyezik.

A kedvezményezett részére a MAHOP Irányító Hatóság 211.786.500 Ft előleget fizetett ki, amelyből a kedvezményezett 2018. december 31. napjáig 78.693.610 Ft-tal számolt el.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió), a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
3.A.1 - A feltárt súlyos jogsértések száma		db	✓
3.A.2 - Fizikai ellenőrzésnek alávetett kirakodások		%	✓
6 - Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	80,00000	db	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték
Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	ETHA 508/2014/EU	db	OP eredmény	80

A felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti változások, de tekintettel arra, hogy több támogatási kérelem benyújtására már nincs lehetőség, nincs relevanciája a szervezeti megnevezések módosításának.

A felhíváshoz 6 db szakmai melléklet kapcsolódik, amelyekre vonatkozóan nincs észrevétel.

Javaslatok:

Nincs javaslat.

4.11. A MAHOP 5.3.1 intézkedés A halászati termékekre és akvakultúra termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása

A felhívás standard eljárásrendben, első alkalommal 2017. február 28-án került meghirdetésre. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 20. napjától 2019. április 22. napjáig van lehetőség.

A felhívás célját a MAHOP Irányító Hatóság három célterületben határozta meg: termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai vagy ágazatközi szervezetek létrehozása, új piacok felkutatása és a forgalomba hozatali feltételek javítása, valamint a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése a halászati és akvakultúra-termékek esetében.

A támogatást igénylők köre a 2. és 3. célterület esetében eltér az 1. célterületnél meghatározottaktól, továbbá a 2. és 3. célterület esetében egyéb, a felhívásban megfogalmazott feltételeknek is meg kell felelni.

A felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség, a támogatási intenzitás pedig az 508/2014/EU rendelet 95. cikk (1) bekezdése alapján 50%.

A felhívás 2018-ban egy alkalommal módosult. A 2018. november 19-én megjelent módosítás keretében a 8. számú szakmai melléklet – „Adatszolgáltatási kötelezettségek listája” és a 9. számú szakmai melléklet – „Projekt illeszkedése Excel sablon” kerültek pontosításra.

A fentiekben túl átvezetésre kerültek a felhívásban a szervezeti változások és a 2018. szeptember 8. után igénybe vehető támogatási előleg mértéke.

A MAHOP Irányító Hatóság átemelte a MAHOP-5.3.1-2016 számú felhívásba az előleg 60%-ával történő elszámolási kötelezettséget az előleg kifizetésétől számított 12 hónapon belül, törölte a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belül a megítélt támogatási összeg legalább 10%-ával megegyező elszámolási kötelezettséget, és lehetőséget biztosított a megítélt támogatási összeg 10%-ától eltérő (alacsonyabb vagy magasabb) összegű, mérőföldkövek közötti időközi kifizetési igénylés benyújtására.

A felhívásban és a 2018. december 28. napjától hatályos ÉFK-ban meghatározott támogatási keret nem egyezik meg. A felhívásban 400.235.733 Ft szerepel, míg az ÉFK-ban 0,240 Mrd Ft került meghatározásra.

Összesen 2 db támogatási kérelem érkezett a felhívásra, 17.045.118 Ft támogatási igényre, amelyből 1 db kérelem kapott támogatói okiratot 12.742.500 Ft-ra. Nem történt előleg kifizetés és kifizetési kérelemre történő elszámolás sem.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió), a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás rendelkezése alapján a kedvezményezettek a MAHOP-ban meghatározott eredménymutató teljesüléséhez csak közvetett módon tudnak hozzájárulni, így a kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalás nem értelmezhető.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Egyedi célkitűzés	1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	1.056,00000	1000 EUR	
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	500,00000	tonna	
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	6.660,00000	1000 EUR	

5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	3.388,00000	tonna	
8 - Halfogyasztás növelése	1,00000	kg/fő	
7 - Termelői szervezetek száma	2,00000	db	
15 - EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	26.600,0000	1000 EUR	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	ETHA	EUR	OP-eredmény	1 056 000
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	ETHA	tonna	OP-eredmény	500
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	ETHA	EUR	OP-eredmény	6 660 000
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	ETHA	tonna	OP-eredmény	3 388
8 - Halfogyasztás növelése	ETHA	kg/fő	OP-eredmény	1
7 - Termelői szervezetek száma	ETHA	db	OP-eredmény	2
15 - EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	ETHA	EUR	OP-eredmény	26 600 000

A felhíváshoz 9 db szakmai melléklet kapcsolódik. A pályázat mellékletét képező 9. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) esetében csak az aktuálisan rögzítendő adatokat tudják a támogatást igénylők/kedvezményezettek kitölteni, és erre nem került lefejlesztésre a pályázói adatrögzítő felület.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak eleget téve a 9. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján korlátozott tartomány került beállításra, valamint érvénytelen érték megadása esetén, vagy, ha a támogatást igénylő/kedvezményezett nem ad meg adatot, figyelmeztetés jelenik meg a támogatást igénylők/kedvezményezettek részére.

A felhívás keretében a fentebb leírtak alapján három célterületre lehet támogatási kérelmet benyújtani. A célterületek tartalma jelentősen eltér. A felhívás nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy egy pályázatban mind a három célterületre lehessen pályázni. A 9. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) szakmai mellékletben – a MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslat ellenére – nem kerültek célterület szintjén megbontásra a kért adatok, és az egyes adatok nem mindegyik célterület esetében értelmezhetőek. Mindez az adatok értékelése során nehézséget okozhat.

A felhívás 4.4.2. „Kiválasztási kritériumok” alfejezetében szereplő értékelési szempontok két részre osztottak: az egyik értékelési kérdéssor az 1. célterületre vonatkozik, a másik a 2. és a 3. célterületre irányul. A felhívás szerint a tartalmi értékelési szempontok alapján maximálisan 100 pont adható. Nem egyértelmű, hogy összesen 100 pont adható, bármely célterületre is pályázik a támogatást igénylő, vagy a 100 pontot célterületenként külön kell vizsgálni. Az sem egyértelmű, hogy hogyan kell pontozni abban az esetben, ha valaki a 2. és a 3. célterületre egy támogatási kérelemben pályázik.

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk az adatok célterületenkénti bekérését, vagy annak tisztázását, ha valamelyik célterület esetében nem releváns az adatszolgáltatás.
- 2 Javasoljuk a felhívás 4.4.2. „Kiválasztási kritériumok” alfejezetében szereplő értékelési szempontok egyszerűsítését, egy, az összes célterületre általánosan értelmezhető értékelési szempontrendszer kialakítását, vagy annak tisztázását, hogy a tartalmi értékelési szempontok alapján összesen maximum 100 pont adható, vagy a 100 pontot célterületenként kell vizsgálni.
- 3 Javasoljuk annak megfontolását, hogy egy támogatási kérelemben csak egy célterületre lehessen pályázni, mint a MAHOP-2.2-2016 számú felhívás esetében.
- 4 A fentiekben leírtak alapján javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott adattartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
- 5 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján ne csak az aktuálisan rögzítendő adatok szerepeljenek, hanem valamennyi, korábban rögzített adat egy adatlapon kerüljön megjelenítésre, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem benyújtása során, illetve fenntartási időszakban évente).
- 6 Javasoljuk a felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keretek összhangba hozatalát.

4.12. A .MAHOP 5.3.2 intézkedés Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésre (Kapj rá!)

A felhívás első alkalommal 2016. december 22-én került meghirdetésre. A felhívás célja a termelés és a piacok átláthatóságához való hozzájárulás, piackutatások lebonyolítása, valamint nemzeti kommunikációs és promóciós kampányok keretében ismertebbé tenni a nyilvánosság körében a fenntartható halászati és akvakultúra-termékeket, növelni a Magyarországon egy főre jutó éves halfogyasztás mértékét. A felhíváshoz kapcsolódó 4. számú szakmai melléklet (Nemzeti kommunikációs és promóciós kampány lebonyolításának műszaki leírása) útmutatóként szolgál a felhívásban foglalt célok elérése érdekében meghatározott műszaki-szakmai tartalomra vonatkozóan.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. március 2. napjától 2017. április 28. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: Agrármarketing Centrum Nkft., amellyel a MAHOP Irányító Hatóság a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött a „Kapj rá!” projekt 2023. június 30. napjáig tartó megvalósítása céljából. A MAHOP Irányító Hatóság kiutalta a kedvezményezett részére a 100%-os előleget, amelyből a kedvezményezett 2018 végéig 561 973 580 Ft támogatással számolt el.

A felhívás 2018-ban egy alkalommal módosult. 2018. április 11-én a MAHOP Irányító Hatóság a „Szakmai tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások költségei” és a „Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei” keretében elszámolható költségek körét bővítette, illetve pontosította, hogy mely költségkategóriák keretében van lehetőség „Saját teljesítés” elszámolására. Törlésre került továbbá a „Saját teljesítés” elszámolhatóságára vonatkozó 5,0%-os költségkorlát.

Összehasonlítva a felhívást és a 2018. december 28. napjától hatályos ÉFK-t, a felhívás esetében rendelkezésre álló, felhasználható támogatási keret 2018. december 31. napjáig nem egyezett meg. A felhívásban 800.058.000 Ft szerepelt, míg az ÉFK-ban 0,960 Mrd Ft került meghatározásra. A MAHOP Irányító Hatóság tájékoztatása alapján az eltérés jelen tanulmány elkészítésekor már korrigálásra került, illetve előkészítés alatt áll a módosított támogatási szerződés is.

A felhívás keretében felhasználható forrás megemelésére a MAHOP-5.3.2-2016-2017-00001 azonosító számú [„Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)”] című projekt támogatásának növeléséről, valamint a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat módosításáról szóló 1831/2018. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezései alapján került sor.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió) a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Egyedi célkitűzés	1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	1.056,00000	1000 EUR	
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	500,00000	tonna	
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	6.660,00000	1000 EUR	
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	3.388,00000	tonna	
8 - Halfogyasztás növelése	1,00000	kg/fő	

7 - Termelői szervezetek száma	2,00000	db	
15 - EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	26.600,0000	1000 EUR	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték	Azonosító
8 - Halfogyasztás növelése	ETHA 508/2014/EU	kg/fő	OP-eredmény	1	

A felhíváshoz 6 db szakmai melléklet kapcsolódik, amelyekre vonatkozóan nincs észrevétel.

Javaslatok:

Nincs javaslat.

4.13. A MAHOP 5.3.3 intézkedés (A halászati és akvakultúra termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása) esetében

A felhívás standard eljárásrendben 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 11. napjától 2019. április 11. napjáig van lehetőség.

A felhívás célja új halfeldolgozó létesítmények létrehozására irányuló beruházások támogatása, valamint a működő halfeldolgozó létesítmények korszerűsítésének, bővítésének és felújításának vagy rekonstrukciójának támogatása. A felhívásra 50%-os támogatási intenzitás mellett meglévő és induló mikro-, kis- vagy középvállalkozások pályázhatnak, kizárólag önállóan, amennyiben maradéktalanul teljesítik a felhívásban előírt egyéb feltételeket.

A felhívás esetében – induló halfeldolgozó vállalkozások kivételével – lehetőség van önálló gép- és eszközbeszerzésre is. Az önállóan beszerezhető gépeket/eszközöket a 2. számú szakmai melléklet tartalmazza – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke”.

A felhívás 2018-ban három alkalommal módosult. A 2018. április 11-én megjelent módosítás keretében a MAHOP Irányító Hatóság későbbi időpontra módosította az 1-2. benyújtási szakaszban, valamint önálló gép- és eszközbeszerzésnél az 1-5. benyújtási szakaszban benyújtott kérelmek esetében előírt határidőket, amelynek legfőbb indoka a támogatói okiratok kései kiadása, hiszen ennek következtében az előírt határidők tarthatatlanok lettek volna.

A 2018. augusztus 29-i módosítás keretében a MAHOP Irányító Hatóság ezeket a dátumokat még tovább csúsztatta, törölte a támogatói okirat kézbesítését követő naptól számított 6 hónapon belüli, a megítélt támogatási összeg legalább 10%-ával történő elszámolási kötelezettséget, valamint átvezette a szervezeti változásokat. Módosította továbbá a 14. számú szakmai mellékletet (Adatszolgáltatási kötelezettségek listája) és a 15. számú szakmai mellékletet (Projekt illeszkedése Excel sablon) is.

A 2018. november 5-i módosítás során a támogatásra rendelkezésre álló 2.601.945.733 Ft keretösszeget a MAHOP Irányító Hatóság 2.406.376.000 Ft-ra csökkentette.

A MAHOP Irányító Hatóság beemelte a felhívásba azt a rendelkezést, miszerint a 2018. szeptember 8. napján vagy azt követően hatályba lépett támogatói okiratok esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás 25%-a, de mikro-, kis- és középvállalkozás, civil szervezet és nonprofit gazdasági társaság kedvezményezett esetén legfeljebb ötszázmillió forint.

A MAHOP Irányító Hatóság a felhívásba átvezette a 272/2014. Korm. rendelet 117. § (7) bekezdése szerint azt, hogy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére kincstári fizetési számlával nem rendelkező kedvezményezett köteles visszafizetni a támogatási előleget, ha nem nyújt be a kifizetett támogatási előleg legalább 60%-ával megegyező mértékű igénylést időközi kifizetésre a támogatási előleg- vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül.

A MAHOP Irányító Hatóság a felhívás 5.6. „Az elszámolhatóság további feltételei” című fejezetét kiegészítette a 272/2014. Korm. rendelet 120. § (3) bekezdésének rendelkezésével, ami alapján a kedvezményezetteknek lehetőségük van a megítélt támogatási összeg 10%-ától eltérő (alacsonyabb vagy magasabb) összegű, mérföldkövek közötti időközi kifizetési igénylés benyújtására is.

A felhívás 5.7. „Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások” című fejezetében a „műszaki ellenőri szolgáltatásra” korlátozottan elszámolható költségekből kikerültek a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnöki költségei, továbbá módosult a 8. számú szakmai melléklet – Önellenőrzési lista is.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal (2.0 verzió), a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A programban szereplő értékek:

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Egyedi célkitűzés	2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében		1000 EUR	✓
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében		tonna	✓
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében		1000 EUR	✓
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében		tonna	✓
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	1.600,00000	tonna	

A felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték	Azonosító
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP-eredmény	1 600	

A felhíváshoz kapcsolódó 12. számú szakmai melléklet (Jogkövetkezmények) rendelkezése szerint a kedvezményezetteknek minden megkezdett 1 millió Ft támogatásra vonatkozóan szükséges a meghatározott indikátort vállalni. Az indikátor célértéket a projekt pénzügyi befejezését követő 2 éven belül, de legkésőbb 2023. június 30-ig kell teljesíteni az alábbiak szerint:

Indikátor neve	Kedvezményezettek által teljesítendő indikátor vállalások
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	375 kg

A felhíváshoz 18 db szakmai melléklet kapcsolódik. A pályázat mellékletét képező 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) esetében több felhíváshoz hasonlóan megállapítható, hogy csak az aktuálisan rögzítendő adatokat tudják a támogatást igénylők/kedvezményezettek kitölteni, azonban erre nem került lefejlesztésre pályázói adatrögzítő felület.

A fentebb leírtak alapján a felhívásra meglévő és induló vállalkozások is pályázhatnak. Problémásnak látjuk, hogy a 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján nem kerültek elkülönítésre mindegyik adatnál a meglévő és az induló vállalkozások.

A felhívás 4.4.2. „Kiválasztási kritériumok” alfejezetében szereplő értékelési szempontok közül néhány esetben külön magyarázat szolgál arra, hogy az adott értékelési szempontot hogyan kell értelmezni az induló és a meglévő vállalkozások esetében.

A felhívásban és az ÉFK-ban meghatározott támogatási keret (2.406.376.000 Ft) megegyezik. A felhívásra mindösszesen 3.707.828.810 Ft értékben nyújtottak be támogatási kérelmet (19 db). 2018. december 31. napjáig a támogatást igénylők 5 db kérelmet vontak vissza, 10 db támogatási okirat került kiadásra 1.990.028.187 Ft összegben, 45.427.383 Ft került előlegként kifizetésre, és 180.279.619 Ft-tal számoltak el a kedvezményezettek. Megállapítható, hogy a felhíváson még van szabad forrás.

A MAHOP 2017. évre vonatkozó értékelésében tett javaslatnak megfelelően a 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján beállításra került a korlátozott tartomány és az érvénytelen érték megadása vagy adat meg nem adása esetén a figyelmeztetés. Bár a 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján utalás történik a kiválasztható fajokra, mégsem történt meg a fajonkénti bontás, de meghatározásra került az „új termék” és az „új technológia” fogalma.

Javaslatok:

1. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre.
2. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján ne csak az aktuálisan rögzítendő adatok szerepeljenek, hanem valamennyi rögzített adat egy adatlapon kerüljön megjelenítésre, azaz több oszlopot szükséges létrehozni az adat benyújtásának időpontjára tekintettel (Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelem során, illetve fenntartási időszakban évente).
3. Javasoljuk a 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján minden adat esetében különválasztani a meglévő vállalkozások és az induló vállalkozások esetében megadni szükséges adatot.
4. Javasoljuk a 15. számú szakmai melléklet (Projekt illeszkedése Excel sablon) „Köt. adatszolg” munkalapján a releváns adatok esetében a fajonkénti bontást.

4.14. A MAHOP 7.1 intézkedés Technikai segítségnyújtás

A felhívás 2016. június 20-án került meghirdetésre. A felhívás célja a MAHOP tevékenységei előkészítésének, monitoringjának és ellenőrzésének támogatása, és az ezekhez kapcsolódó, fenti feladatok ellátásához szükséges, speciális külső szakértelem beszerzése.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2016. június 20. napjától 2016. december 31. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve a felhívásban és az ÉFK-ban. A felhívás vizsgálata során megállapításra került, hogy a felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti átalakulások, így a felhívásban jelenleg a Miniszterelnökség a kedvezményezett, az ÉFK-ban pedig az Agrárminisztérium. Az ÉFK-nak megfelelően a támogatási szerződés módosítása megtörtént. Tekintettel arra, hogy jogutódlásról van szó és a felhívásra már nem lehet újabb támogatási kérelmet benyújtani, a kedvezményezett felhívásban történő módosításának hiánya nem jelent problémát, de az egyértelműség kedvéért javasolt lenne átvezetni a változást.

A felhívás alapján a támogatási intenzitás 100%, a projekt fizikai befejezésének határnapja 2020. december 31. napja. A MAHOP Irányító Hatóság a kedvezményezett részére a 145.484.888 Ft támogatásból 142.082.863 Ft előleget utalt ki, a kedvezményezett pedig 2018 végéig 42.163.513 Ft támogatási összeggel számolt el.

A felhívás 2018-ban nem módosult. A felhívás esetében indikátor vállalás nem értelmezhető, a MAHOP-ban nem került meghatározásra releváns indikátor. A felhíváshoz szakmai mellékletek nem kapcsolódnak.

Javaslatok:

1. Javasoljuk a felhívásban meghatározott kedvezményezettet módosítani az ÉFK rendelkezései alapján.
2. Javasoljuk megfontolásra a projekt fizikai befejezéseként a felhívásban meghatározott időpontot módosítani a MAHOP végrehajtásához igazítva, 2023. december 31. napjára.

5. A MAHOP intézményrendszerének értékelése

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikke alapján az Unió törekszik **a gazdasági, társadalmi és területi kohézió** erősítése érdekében **a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek** és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók vagy szigetek lemaradásának **csökkentésére**, és kiemelt figyelmet kell fordítani a vidéki térségekre, az ipari átalakulás által érintett térségekre és a súlyos és tartós természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókra.

A: 1303/2013/EU rendelet (2) preambulumbekzdése alapján a koordináció javítása és a kohéziós politika keretében támogatást nyújtó alapok – többek között az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) keretében megosztott irányítás szerint finanszírozott intézkedések – működésének összehangolása érdekében közös rendelkezéseket kell megállapítani ezekre az alapokra, az Európai Strukturális és Beruházási Alapokra (ESB-alapok) vonatkozóan. Az 1303/2013/EU rendelet határozza meg az ESB-alapokra alkalmazandó közös rendelkezéseket, melynek 4. cikke alapján általános elvként fogalmazódik meg, hogy **az ESB-alapok** a nemzeti, regionális és helyi támogatásokat kiegészítő többéves programokon keresztül, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia, valamint a Szerződéseken alapuló célkitűzései – beleértve **a gazdasági, társadalmi és területi kohézió** – szerinti, alapspecifikus küldetések végrehajtása **érdekében nyújtanak támogatást**. Általános elv továbbá az is, hogy **a tagállamok és az általuk erre a célra kijelölt szervezetek felelőssége a programok elkészítése és végrehajtása, valamint feladataik elvégzése**, e rendelettel és az alapspecifikus szabályokkal összhangban. A hatóságok kijelöléséről az 1303/2013/EU rendelet 123. cikke szerint valamennyi tagállam minden egyes operatív program esetében gondoskodik.

5.1. Az intézményrendszer bemutatása

Közösségi szinten az 1303/2013/EU hazai vonatkozásban – a közösségi jogszabályt alapul véve – a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. Korm. rendelet) határozza meg a fejlesztéspolitikai intézményrendszer szereplőinek feladatkörét. Magyarországon valamennyi operatív program esetében **a hazai fejlesztéspolitikai intézményrendszer** biztosítja az intézkedések szabályszerű végrehajtását, az uniós források Bizottságtól történő lehívását és a forrásokkal való elszámolást. Ide tartozik a koordináló szervezet, az irányító hatóság, az igazoló hatóság, illetve az audit hatóság.

Koordináló szervezet

Az 1303/2013/EU rendelet 123. cikk (8) bekezdése alapján **a koordináló szervezet** feladata a Bizottsággal való kapcsolattartás és a Bizottság tájékoztatása, az egyéb érintett kijelölt szervezetek tevékenységének koordinálása, valamint az alkalmazandó jog összehangolt alkalmazásának előmozdítása.

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer központi szereplője a Kormány és az irányító hatóságok között elhelyezkedő koordináló szervezet, amely a Kormány fejlesztéspolitikai döntéseit készíti elő, továbbá valamennyi, a minisztériumok alá rendelt, európai uniós forrásokból megvalósuló operatív program összhangját biztosítja.

Feladatait részletesen a 272/2014. Korm. rendelet 8-14. §-a tartalmazza. A kijelölt koordináló szervezet az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztérium. A koordináló szervezet látja el az operatív programok végrehajtásának koordinációs feladatait, biztosítja a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre vonatkozó joganyag egységes alkalmazását és az irányító hatóságok egységes végrehajtási tevékenységét.

A koordináló szervezet feladatkörét 2018. május 22-éig a Miniszterelnökség, ezt követően pedig az Innovációs és Technológiai Minisztérium látja el.

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (2014-2020) irányítási és kontrollrendszerének leírása (4. számú módosítás, IHF/512-1/2018., 2018. október 12.; a továbbiakban: MAHOP Rendszerleírás) 2./A fejezete alapján a koordináló szervezet feladatait érintő változás, hogy a korábbiaktól eltérően nem a koordináló szervezet látja el a közbeszerzések szabályosságának ellenőrzését, ezt a feladatot a Miniszterelnökség végzi.

Irányító Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 125. cikke alapján **az irányító hatóság** felelős az operatív programnak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történő végrehajtásáért. Az irányító hatóság legfőbb feladata az operatív program irányítása, a műveletek kiválasztása, a program pénzügyi irányítása és kontrollja, valamint a hitelesítés, vagyis a folyamatba épített – dokumentum alapú és helyszíni – ellenőrzések elvégzése.

A MAHOP Irányító Hatóság 2018. május 22. napjával a Miniszterelnökségtől átkerült az Agrárminisztérium irányítása alá, és a Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság látja el az irányító hatósági feladatokat.

Feladatait részletesen a 272/2014. Korm. rendelet 20-21. és 24. §-ai tartalmazza. Az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata, az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2018. (IX. 10.) AM utasítás (a továbbiakban: Szervezeti és Működési Szabályzat) alapján az irányító hatóság fejlesztéspolitikai, kodifikációs, koordinációs feladatokat, európai uniós és nemzetközi feladatokat, illetve funkcionális feladatokat végez.

A MAHOP Irányító Hatóságának vezetője a hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat alapján a vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkár. A MAHOP Irányító Hatóság vezetőjének munkáját az Irányító Hatósági Főosztály alatt működő Halászati Alapok Osztály segíti.

A MAHOP Irányító Hatóság feladatai egy részét **közreműködő szervezetre, a Magyar Államkincstárra ruházta át**, a 2017. május 9. napján, **a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Irányító Hatósága és a Magyar Államkincstár, mint Közreműködő Szervezet között megkötött Közreműködő Szervezeti Megállapodás** (a továbbiakban: Közreműködő Szervezeti Megállapodás) **szerint**. A Közreműködő Szervezeti Megállapodásban elkülönítésre

kerültek a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet feladatai. A MAHOP Irányító Hatóságának főbb feladatai a felhívások előkészítése, a támogatási jogviszonyt keletkeztető döntések meghozatala standard és kiemelt eljárásrendben, kommunikáció a támogatást igénylők, kedvezményezettek felé, a szükséges adatszolgáltatás a Közreműködő Szervezet részére, adatszolgáltatás a Bizottság felé, továbbá a Közreműködő Szervezetre delegált feladatok ellenőrzése.

A MAHOP Rendszerleírás 2.2 fejezete alapján a MAHOP Irányító Hatóság feladatait az Irányító Hatósági Főosztály Halászati Alapok Osztály 8 fővel, az Irányító Hatósági Főosztály Monitoring Osztály 1 fővel, továbbá a Forrásgazdálkodási Főosztály 12 fővel végzi.

Közreműködő Szervezet

Az 1303/2013/EU rendelet 123. cikk (6) bekezdése alapján a tagállam **egy vagy több közreműködő szervezetet** jelölhet ki abból a célból, hogy az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság bizonyos feladatait annak felelősségére végezze. Az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság és a közreműködő szervezetek közötti feladatmegosztásra vonatkozó szabályokat írásban kell rögzíteni.

A MAHOP Közreműködő Szervezetének főbb feladatai a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése, előzetes helyszíni szemle lefolytatása, standard eljárásrendben a támogatói okirat összeállítása, standard és kiemelt eljárásrendben az előleg és a kifizetési igénylések dokumentum alapú ellenőrzése, helyszíni ellenőrzés, a támogatási előlegek és a támogatások kifizetése, követeléskezelési, kifogáskezelési feladatok elvégzése, a projektek zárásával kapcsolatos és a fenntartási időszak alatt elvégzendő feladatok végzése standard és kiemelt eljárásrendben, illetve rendszeres adatszolgáltatás a MAHOP Irányító Hatóság felé.

A MAHOP Irányító Hatósága Felügyeleti Szabályzattal rendelkezik a MAHOP Irányító Hatóság által a Közreműködő Szervezetre hivatalosan átruházott feladatok végrehajtásának ellenőrzésére vonatkozóan. A MAHOP Irányító Hatóság 2018. július 5-én végzett felügyeleti ellenőrzést a Közreműködő Szervezet feladatellátását illetően. Az ellenőrzésről készített feljegyzés alapján megállapítható, hogy a Közreműködő Szervezet a megállapodásban szereplő feladatokat pontosan és szabályszerűen elvégezte, a megfelelő adatokat a monitoring és információs rendszerben rögzítette.

A MAHOP Rendszerleírás 2.2 fejezete alapján a MAHOP Közreműködő Szervezet feladatait a Magyar Államkincstár Vidékfejlesztési Támogatások Főosztálya 2 fővel, a Feldolgozóipari és Halászati Beruházások Osztálya 5 fővel, a Pénzügyi Engedélyezési Osztály 3 fővel, a Helyszíni Ellenőrzési Főosztály 5 fővel, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Támogatások Pénzügyi Főosztálya 4 fővel, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Jogi Főosztály 6 fővel, a Horizontális Ügyekért Felelős Főosztály 3 fővel, a Kifizető Ügynökségi EU Koordinációs Főosztály 2 fővel, a Belső Kontrollok Főosztálya 1 fővel végzi.

Monitoring Bizottság

Az 1303/2013/EU rendelet 47. cikke alapján az operatív program elfogadásáról szóló határozatról megküldött értesítést követő három hónapon belül a tagállam a program végrehajtását monitoring alá vonó bizottságot, ún. **monitoring bizottságot** hoz létre. A monitoring bizottság évente legalább egyszer ülésezik. A rendelet 49. és 56. cikkei alapján a bizottság felülvizsgálja az operatív program végrehajtását és a célkitűzései elérésének előrehaladását, továbbá észrevételeket tehet az irányító hatóság számára a program végrehajtása és értékelése tekintetében. A monitoring bizottság a partnerségre épít, bevonva a végrehajtásba az érintett tagállami hatóságokat, az illetékes regionális és helyi hatóságokat, gazdasági és szociális partnereket, továbbá a civil társadalmat képviselő érintett szervezeteket.

A MAHOP Monitoring Bizottság feladatait a MAHOP Monitoring Bizottság ügyrendje határozza meg. Az ügyrend az 1303/2013/EU rendeletben rögzített feladatokat tartalmazza.

A MAHOP Monitoring Bizottság titkársági feladatait a MAHOP Irányító Hatóság végzi.

Audit Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 127. cikke szerint **az audit hatóság** elvégzi az operatív program irányítási és kontrollrendszere megfelelő működésének és a műveletek egy megfelelő mintájának auditjait, elkészíti az auditvéleményt és az auditok során tett fő megállapításokat tartalmazó kontrolljelentést.

A 272/2014. Korm. rendelet 16. §-a alapján az audit hatóság folytatja le az 1303/2013/EU rendeletnek megfelelően a kijelölési kritériumok teljesülésének értékelését, elkészíti az audit stratégiát, elvégzi a rendszerellenőrzéseket, a projektek mintavételes ellenőrzését, illetve az éves elszámolások vizsgálatát. Az audit hatóság tevékenysége során funkcionális függetlenséggel rendelkezik. Az audit hatóság feladatait az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság látja el.

Igazoló Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 126. cikke alapján **az igazoló hatóság** felelősségi körébe tartozik a kifizetési kérelmek elkészítése, azok megbízhatóságának igazolása és benyújtása a Bizottságnak, valamint a beszámolók teljességének, pontosságának, hitelességének és jogszerűségének igazolása.

A 272/2014. Korm. rendelet 17. §-a szerint az igazoló hatóság feladatai a költségnyilatkozatok számszaki pontosságának és megbízhatóságának igazolása, az átutalás igénylési dokumentáció összeállítása, annak benyújtása a Bizottság részére, a költségek megfelelőségének ellenőrzése érdekében tényfeltáró vizsgálatok végzése, az adminisztratív hibák és szabálytalanságok következtében szükségessé váló pénzügyi korrekciók végrehajtása, az éves beszámoló összeállítása, a beszámolók teljességének, pontosságának, hitelességének és megfelelőségének igazolása.

Az igazoló hatóság feladatait a Magyar Államkincstár végzi. A Magyar Államkincstár szervezetén belül az igazoló hatósági feladatokat az EU Támogatások Elszámolási Főosztály, illetve az EU Támogatások Szabályossági Főosztály látja el. Az igazoló hatóság belső ellenőrzését a Magyar Államkincstár Ellenőrzési Igazgatósága folytatja le.

5.2. Az Audit Hatóság által elvégzett auditok

5.2.1. A kijelölési audit

Az Audit Hatóság 2017 júniusa és 2018 márciusa között végezte el a MAHOP 1303/2013/EU rendelet 124. cikk (2) bekezdése szerinti **kijelölési auditját**.

Az Audit Hatóság a kijelölési audit megállapításait 2018 márciusában adta ki az EUTAF-VIII/00006/006/2018. iktatószámú ellenőrzési jelentésében.

Az ellenőrzés az operatív program Bizottság általi elfogadásától, 2015. december 7-étől a helyszíni ellenőrzés lezárásáig, 2018. január 25-ig tartó időszakra terjedt ki.

Az ellenőrzésre a felhatalmazást a 272/2014. Korm. rendelet és a 210/2010. Korm. rendelet biztosította.

Az ellenőrzés célja volt felmérni azt, hogy az uniós támogatások kezelésére létrehozott fejlesztéspolitikai intézményrendszer esetén rendelkezésre áll-e a feladatok ellátásához szükséges intézményi kapacitás, a szabályozási háttér, az intézményrendszer megfelel-e a hatályos európai uniós és hazai jogszabályoknak, továbbá a MAHOP rendszerleírásának megállapításai helytállóak-e.

Az 1303/2013/EU rendelet XIII. mellékletében foglalt kijelölési kritériumok kiterjednek az irányítási és kontrollrendszer belső ellenőrzési környezettel, a kockázatkezeléssel, az irányítási és kontrolltevékenységekkel és a monitoringgal kapcsolatos megfelelőségére.

Az ellenőrzés a fejlesztéspolitikai intézményrendszer valamennyi szereplőjének, a MAHOP Irányító Hatóságának, Közreműködő Szervezetének, az Igazoló Hatóságnak és a Koordináló Szervezetnek szabályszerű működését vizsgálta.

Az ellenőrzés eredményeképpen **a MAHOP irányítási és kontrollrendszere „fenntartás nélküli” minősítést kapott.**

Az alábbi, fennmaradó, kijelölést nem akadályozó hiányosságok a MAHOP Közreműködő Szervezetét érintették:

- A Közreműködő Szervezet MAHOP Működési Kézikönyvének módosítása csak tervezet formájában állt rendelkezésre. A hatóságnak 2018. március 31-éig gondoskodnia kellett a módosított MAHOP Működési Kézikönyv hatályosításáról.
- A Közreműködő Szervezet egyes szervezeti egységeinek ügyrendjének módosítása szintén csak tervezet formájában állt rendelkezésre az ellenőrzés időpontjában. A Közreműködő Szervezetnek 2018. március 31-éig kellett gondoskodnia az ügyrendek módosításának hatályba léptetéséről.

A hiányosságok kiküszöbölésére vonatkozóan a **MAHOP Irányító Hatóság intézkedési tervet fogalmazott meg a Közreműködő Szervezet részére az Audit Hatóság által megfogalmazott javaslatok figyelembevételével.**

A MAHOP Irányító Hatóság a Közreműködő Szervezetre megállapodás útján delegált feladatokat rendszeresen ellenőrzi. Az ellenőrzési módszertan felügyeleti szabályzat keretében a MAHOP Irányító Hatóság rendelkezésére áll.

A MAHOP Irányító Hatóság elvégezte a Közreműködő Szervezet időszak eleji felügyeleti vizsgálatát arra vonatkozóan, hogy annak tevékenysége jogszerű-e, ellenőrzési tevékenysége a módszertani útmutatóknak megfelel-e, a feladatok elvégzéséhez a megfelelő jóváhagyások megtörténtek-e, azok dokumentálására sor került-e, továbbá a tranzakciókat a Közreműködő Szervezet szabályosan és teljes körűen rögzítette-e a monitoring és információs rendszerben.

A MAHOP Irányító Hatóság a fenti szempontokat megfelelőnek értékelte a Közreműködő Szervezet vonatkozásában.

A kijelölési audit átfogó következtetése az volt, hogy a MAHOP Irányító Hatóság vonatkozásában benyújtott dokumentáció és az irányítási és kontroll rendszer leírás teljeskörűségének teljesülése a „Megfelelő” kategóriába sorolható, a fennmaradó, kijelölést nem akadályozó, figyelemfelhívó megállapítások figyelembevételével.

Az audit következtetése szerint **a vizsgált kijelölési kritériumok**, a belső kontroll környezet, a kockázatkezelés, az irányítási és ellenőrzési tevékenységek, illetve a monitoring **mind a MAHOP Irányító Hatóság, mind a Közreműködő Szervezet vonatkozásában „megfelelő”.**

A MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet összesített kijelölési megfelelése a „megfelelő” kategóriába sorolható.

5.2.2. A 2018. évi rendszerellenőrzés célja, megállapításai, következtetései

Az Audit Hatóság 2018 áprilisa és 2018 novembere között végezte el a MAHOP 1303/2013/EU rendelet 127. cikk (1) bekezdés szerinti, **2018. évi rendszerellenőrzését.**

Az Audit Hatóság a 2018. évi rendszerellenőrzés megállapításait 2018 novemberében adta ki az EUTAF-VIII/00016/010/2018. iktatószámú ellenőrzési jelentésében.

Az ellenőrzés a 2017. július 1-jétől 2018. június 30-ig tartó számviteli év időszakára terjedt ki.

Az ellenőrzés célja volt megállapítani azt, hogy a MAHOP irányítási és kontrollrendszerének változásai és működése megfelelnek-e a jogszabályoknak, belső szabályzatoknak, továbbá az intézményrendszer folyamatai biztosítják-e a támogatások jogszerű, szabályszerű és a támogatási célnak megfelelő felhasználását. A vizsgálat ezen felül kiterjedt a korábbi rendszerellenőrzési javaslatok alapján megtett intézkedések utóellenőrzésére.

Az Audit Hatóság vizsgálata során figyelembe vette a Bizottság által kiadott EGESIF_14-0010 módszertani iránymutatást (Iránymutatás a Bizottság és a tagállamok részére a tagállamokban működő irányítási és kontrollrendszerek értékelésének közös módszertanáról, Európai Strukturális és Beruházási Alapok, EGESIF_14-0010-final, 2014.12.18). Ennek célja, hogy megállapítsa azokat az alkalmazandó kulcsfontosságú követelményeket, avagy főkövetelményeket (*Lásd: Melléklet, 4. táblázat*), amelyek az Európai Strukturális és Beruházási Alapok (az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap kivételével) programjaihoz létrehozott irányítási és kontrollrendszerek működésének értékeléséhez szükségesek.

Az ellenőrzés részletesen foglalkozott az 1. főkövetelménnyel, tekintettel arra, hogy a kijelölési audit ezen a területen hiányosságokat állapított meg. Az 1. főkövetelmény a feladatkörök megfelelő szétválasztása, valamint megfelelő jelentéstételi és monitoring rendszerek, amennyiben a felelős hatóság egy másik szervezetet bíz meg a feladatok elvégzésével.

A rendszerellenőrzés a MAHOP-ra vonatkozóan különös tekintettel vizsgálta a 2. főkövetelményt, a műveletek megfelelő kiválasztását.

Az ellenőrzés – a kijelölési audithoz hasonlóan – a MAHOP Irányító Hatóságának, Közreműködő Szervezetének, az Igazoló Hatóságnak és a Koordináló Szervezetnek szabályszerű működését vizsgálta.

A MAHOP esetében költségnyilatkozat és elszámolás benyújtására a vizsgált időszakban nem került sor.

Az ellenőrzés **a vizsgált 1. főkövetelmény tekintetében** megállapította, hogy a MAHOP Irányító Hatóság **nem megfelelően dokumentáltan győződött meg** arról, hogy a Közreműködő Szervezetnél rendelkezésre áll-e megfelelő kapacitás, illetve nem megfelelően dokumentáltan folytatta le a Közreműködő Szervezet feladatellátásának ellenőrzését.

Ezek a megállapítások a végleges jelentés MAHOP specifikus megállapításai közül törlésre kerültek. A MAHOP Irányító Hatóság 2018. július 5. napján feljegyzést készített a Közreműködő Szervezet megfelelőségére vonatkozó időközi felügyeleti vizsgálati tevékenység elvégzéséről. A feljegyzés az Audit Hatóság részére is megküldésre került, a dokumentum a MAHOP Irányító Hatóság által kiadott felügyeleti szabályzatnak megfelelő.

A jogosultsági ellenőrzésen 2018. május 31-ig megfelelt projektek közül vizsgált kérelmeknél 8 projekt esetében a tartalmi értékelés lezárását követően **nem történt meg a támogatói döntés jóváhagyása.** A MAHOP Irányító Hatóságnak 2018. október 31-ig kellett gondoskodnia a projektértékelési folyamatok lezárásáról.

Az ellenőrzés további megállapítása volt, hogy **a Közreműködő Szervezet nem állított össze 2018. évi munkatervet,** így annak a MAHOP Irányító Hatóság részéről történő értékelése sem tudott az ellenőrzés lefolytatásáig megvalósulni. Az Audit Hatóság javaslattal élt, hogy a Közreműködő Szervezet állítsa össze a 2018. évi munkatervét, és azt küldje meg 2018. október 15-ig a MAHOP Irányító Hatóság részére.

A MAHOP kijelölési audit során feltárt, kijelölést nem befolyásoló hiányosságok nyomon követését illetően megállapították, hogy **a Közreműködő Szervezet a Vidékfejlesztési Támogatások Főosztály ügyrendje módosítására irányuló intézkedési javaslat tekintetében hiányossággal rendelkezik.** Az ügyrend módosítása az előírt határidőre nem történt meg, a korábbi javaslatot az Audit Hatóság fenntartja.

A **2. főkövetelmény értékelése során** sor került a műveletek megfelelő kiválasztásának ellenőrzéséhez kapcsolódóan a MAHOP Irányító Hatóság által létrehozott megfelelő kiválasztási eljárások és kritériumok, a pályázati felhívások közzététele, a kérelmek iktatása, azok kiértékelése, valamint a kiértékelés során a döntés meghozatalának vizsgálatára. Az ellenőrzés tesztelemes vizsgálat keretében került lefolytatásra, a 2.4. értékelési kritérium tekintetében **az Audit Hatóság kockázatot lát a projekt értékelések határidőben történő lezárásában és döntés meghozatalában.**

Az 1. és a 2. főkövetelményt érintő hiányosságok kiküszöbölésére vonatkozóan a MAHOP Irányító Hatóság intézkedési tervet fogalmazott meg az Audit Hatóság által megfogalmazott javaslatok figyelembevételével.

Az ellenőrzés álláspontja szerint a MAHOP irányítási és kontrollrendszere összességében a „Működik, de egyes területeken szükség van javításra” (2) rendszerértékelési kategóriába tartozik.

5.3. Az Igazoló Hatóság által elvégzett tényfeltáró vizsgálat

Az **Igazoló Hatóság** 2018 novemberében a 272/2014. Korm. rendelet 141. § (4) bekezdése alapján a költségigazolás alátámasztása érdekében a Magyar Halgazdálkodási Operatív Programot illetően **tényfeltáró vizsgálatot végzett.** A vizsgálat megállapításait tartalmazó, 2018. november 20. napján kelt, KINCSTK/43-140/2018. iktatószámú tényfeltáró vizsgálatához kapcsolódó jelentése alapján a tényfeltáró vizsgálat típusa mintavételes ellenőrzés. A vizsgált időszak a 2018. július 1-jétől 2019. június 30-ig tartó számviteli év II. negyedéve.

A **vizsgálat célja** a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer Európai Unió Programok Rendszerében (EUPR) **rögzített adatok valódiságának és pontosságának, valamint az alátámasztó dokumentumok rendelkezésre állásának megállapítása.** A tényfeltáró vizsgálat az elszámoló bizonylatokhoz, előlegekhez kapcsolódóan a dokumentum alapú és a monitoring és információs rendszerben rögzített adatok egyezőségének, valamint az adatbevitel és feldolgozás szabályszerűségének, továbbá a kapcsolódó dokumentumok EUPR-ben való elérhetőségének ellenőrzését végezte.

A vizsgálat során véletlenszerű mintavétellel 5 db támogatási szerződéshez kapcsolódó elszámoló bizonylatok és előlegek kerültek kiválasztásra. **A vizsgálat a következő hibákat, hiányosságokat tárta fel:**

- A vizsgálat egy kiválasztott projekt esetében **rögzítési pontatlanságot tárt fel** a számlaösszesítők sorszámanak rögzítésére vonatkozóan.
- A vizsgálat három kiválasztott projekt esetében megállapította, hogy a monitoring és információs rendszerben szereplő adatok alapján a projektekhez kapcsolódóan **helyszíni ellenőrzés lefolytatására nem került sor.**
- A vizsgálat egy kiválasztott projekt esetében **nem került sor a számlák, illetve a hozzájuk tartozó vállalkozási szerződés összekötésére.**

A tényfeltáró vizsgálat megállapításait illetően **a MAHOP Irányító Hatóság intézkedési tervet fogalmazott meg az Igazoló Hatóság által megfogalmazott javaslatok figyelembevételével.**

5.4. Az intézményrendszer értékelése

Értékelési fókuszterület indokolása

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer szabályozottsága és hatékonysága alapozza meg a támogatási kérelmek elbírálását, a támogatások kifizetését és a projektek végrehajtását. A rendszer működtetése folyamatos ellenőrzést és visszacsatolást igényel, amelynek értékelése minden fókuszterület esetében fontos. Mivel a kialakított rendszer valamennyi fókuszterület számára közös, ennek értékelését külön, általános jelleggel, a fókuszterületektől függetlenül kell elvégezni. **Értékelés típusa:** intézményi értékelés

Értékelési módszerek

Az intézményrendszer értékelése az alábbi módszerek kombinációjával történik:

- minőségi vizsgálatok: fókuszcsoporthoz, szakértői panelek, mélyinterjúk a MAHOP Irányító Hatósággal, a támogatási intézményrendszer intézményeivel, a Monitoring Bizottság tagjaival, a kedvezményezettekkel stb.;
- a többi fókuszterület értékelése során gyűjtött primer és szekunder adatok eredményességi elemzése;
- költség-haszon elemzések a támogatásfelhasználás gazdaságosságának és hatékonyságának vizsgálatára.

Adatforrások

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információ a MAHOP végrehajtására vonatkozóan, beleértve az éves végrehajtási jelentésekben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat.
- A kedvezményezettekkel folytatott mélyinterjúk során szerzett információk.
- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok.

A Módszertanban meghatározott, az intézményrendszer működési mechanizmusait feltáró kérdések:

1. *Megfelelően elősegíti-e az intézményrendszer és az alkalmazott eljárások a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését?*

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer a MAHOP végrehajtásában meghatározó szereplője, az irányító hatóság, a közreműködő szervezet, az audit hatóság és az igazoló hatóság rendelkezésre áll a támogatási kérelmek fogadására, feldolgozására, a támogatások kifizetésére, illetve a projektek végrehajtásának ellenőrzésére.

Az elektronikus ügyintézés lehetővé tevő Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer [(FAIR) – Európai Unió Programok Rendszere (EUPR) és Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs rendszer (EPTK)] az adminisztratív terhek csökkentése és az odaítélt támogatások gyors kifizetése érdekében került kifejlesztésre. A támogatói és a pályázói oldal elektronikusan megfelelő módon összekötésre került, így a kétirányú kommunikáció segíti az adminisztratív ügyek intézését. A MAHOP Irányító Hatóság számos esetben kért adatjavítást, hibajavítást az adminisztratív folyamatok gördülékeny végrehajtása érdekében. A monitoring és információs rendszer egyes moduljai (pl. követeléskezelés) viszont még mindig fejlesztés alatt állnak, ami az operatív program előrehaladásával egyre inkább szükségessé válik.

A támogatási kérelmek elbírálását illetően előnyös a felhívások folyamatos nyitva tartása és a szakaszos elbírálás intézménye. Ez a támogatást igénylőt a támogatási kérelem adott szakaszban történő mihamarabbi benyújtására sarkallja, a hatóság pedig egy időpontban kezdheti el a szakaszban beérkező pályázatok elbírálását. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a szakaszos elbírálás kezdete nem jelenti automatikusan valamennyi, egy szakaszban beérkezett támogatási kérelem esetén a döntések egyidejű meghozatalát, ugyanis a döntés elbírálás folyamatában jelentős különbségek adódhatnak.

A monitoring és információs rendszer alkalmazása valamennyi eljárás során, a támogatás igénylési, elbírálási, kifizetési és ellenőrzési eljárások, folyamatok lépésről lépésre rögzítésre kerültek a 272/2014. Korm. rendeletben. A rendelkezések az 1303/2013/EU rendelet előírásait veszik figyelembe, ezzel meghatározzák, kötelezik a hatóságok feladatainak ellátását. Az operatív program összeállítása során mind a potenciális kedvezményezettek, mind a hatóságok részéről megfogalmazódott az adminisztratív terhek csökkentésének igénye, de ez az igény a gyakorlatban – a Bizottság által felülvizsgált, jóváhagyott kiválasztási kritériumok összeállításával, a támogatási kérelmek állami projektértékelők segítségével történő tartalmi értékelésével, egységes monitoring és információs rendszer alkalmazásával – az egyszerűsítés célkitűzésével csak megnehezítette a végrehajtást.

A MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését segíti az uniós források lehívására vonatkozó n+3 szabály és az eredményességi felülvizsgálat. Előbbi a programozási időszak valamennyi évében jelentős nyomást helyez az irányító hatóságra, az adott évre vonatkozó pénzügyi keret kifizetési kötelezettségével, utóbbi pedig az eredményességmérési keretben célként kitűzött támogatott műveletek számával és a kedvezményezettek felé ténylegesen kifizetett támogatási összeggel ösztönzi az operatív program végrehajtását.

2. Vannak-e a MAHOP végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló intézményi vagy eljárási tényezők?

Az 508/2014/EU rendelet késői elfogadása valamennyi tagállam operatív programjának végrehajtásában késedelmet okozott. Az 508/2014/EU rendelet 2014. május 15-étől hatályos, a MAHOP pedig 2015. december 7-én került a Bizottság által elfogadásra. A végrehajtás eljárásrendje bonyolult a halászati szektor számára, a rendelkezések nem tükrözik az egyszerű szabályozást, adminisztratív terhek nehezítik az uniós források lehívását.

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programnak az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból nyújtott támogatás vonatkozásában történő jóváhagyásáról szóló C(2015)8978 final Bizottsági végrehajtási határozat 1. számú melléklete átcsoportosította a tagállam számára az ETHA forrásból származó összes tervezett hozzájárulás korábban meghatározott évek szerinti ütemezését. Mindez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a 2014. évre allokált források teljes egészében a 2015. évre kerültek átcsoportosításra.

A 2014. évre allokált uniós források Bizottság általi újraosztása alaponként eltérően került meghatározásra. Az ETHA keretein belül megvalósuló operatív programokat később indító tagállamok esetében a programok kezdetén kell a legnagyobb arányú uniós forrást felhasználni.

Hazánk esetében az ilyen módon eszközölt pénzügyi átcsoportosítás nehezítette a program végrehajtását, hiszen a teljes programozási ciklusra eső 39.096.293 EUR uniós forrás 25%-át (10.139.136 EUR) kell 2018. december 31. napjáig költségnyilatkozatba állítani.

A végrehajtás lassú ütemét tükrözi az is, hogy a 2018. január 31. napján benyújtott MAHOP módosítást a Bizottság 2018. augusztus 30. napján fogadta el.

A támogatási kérelmek elbírálása a kezdeti nehézségeken túl még mindig hosszadalmas folyamat, akár 1 évig is elhúzódhat a számos ellenőrzési, jóváhagyási és visszacsatolási pont alkalmazása következtében.

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság a 2018. évi rendszerellenőrzés során megállapította, hogy kockázatosnak ítéli a projektek kiválasztását és a döntések meghozatalát.

A kiválasztás elhúzódása számos esetben eredményezte a támogatási kérelmek visszavonását.

Negatívan befolyásolták a végrehajtást az intézményrendszeri változások. A MAHOP Irányító Hatóság korábban a Miniszterelnökséghez, 2018-ban pedig az Agrárminisztériumhoz történő helyezése, illetve a Közreműködő Szervezet esetében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal jogutódlása a Magyar Államkincstárhoz. Ezek a változások hátrányosan érintik a humán erőforrás munkavégzését, kapacitáshiányt eredményezve az egyes szerveknél.

A jogi háttérrel tekintve kockázatot jelent a 272/2014. Korm. rendelet rendszeresnek mondható módosítása, ami azt bizonyítja, hogy a fejlesztéspolitikai intézményrendszer folyamatai és az eljárási lépések folyamatosan módosításra szorulnak.

3. Mennyire kidolgozottak, átláthatók, egyszerűek és ügyfélbarátak a támogatások igényléséhez kapcsolódó eljárások?

A projektkiválasztás szabályrendszeréről a 272/2014. Korm. rendelet rendelkezik. Ezeket a szabályokat követi le a FAIR-EPTK rendszer. Az irányító hatóság határozza meg a felület paraméterezését, a rögzítendő adatok és a szükséges csatolandó dokumentumok körét.

A támogatást igénylők részére FAIR-EPTK rendszerben rendelkezésre áll a támogatási kérelmek beadását segítő, a felületet bemutató felhasználói kézikönyvek. Ezeket a rendszer fejlesztője folyamatosan frissíti, aktualizálja.

A hazai halászati és akvakultúra ágazatban működő vállalkozások jellemző mérete a mikro- és kisvállalkozás. Ebben a vállalati körben önállóan nem egyszerű a támogatások igénylése, hátránnyal indulnak az informatikai ismereteket nélkülöző vállalkozók.

2018-ban a MAHOP Irányító Hatósága több szakmai rendezvényen is adott tájékoztatást és gyakorlati útmutatást a támogatási kérelmek tipikus hiányosságairól, hibáiról, főbb tudnivalókról

az ágazat képviselői, a szakmai érdekképviselők képviselői, valamint pályázatírók részvételével.

Emellett a MAHOP Irányító Hatósága gondoskodik a projektek megvalósítását támogató közvetlen és hozzáférhető kapcsolattartási lehetőségek biztosításáról és specializált ügyfélszolgálati rendszerek működtetéséről. Az ügyfél-tájékoztatási rendszer a fejlesztéspolitikai intézményrendszer programjaira kiterjedően nyújt tájékoztatást elektronikus, írásbeli, telefonos és személyes csatornákon keresztül, az irányító hatóságokkal együttműködő egyablakos ügyfél-tájékoztatási rendszer keretében.

4. Mennyire világosak és relevánsak a projektértékelési kritériumok?

A MAHOP felhívások kiválasztási kritériumait a Bizottság véleményezte, és a MAHOP Monitoring Bizottság ülése által kerültek elfogadásra. A kritériumok kialakításában, véleményezésében részt vettek a hazai halászati ágazat képviselői. A MAHOP Irányító Hatóság felhívásonként eltérő, az adott felhívásra és a megfelelő, potenciális kedvezményezettre alkalmazható, a célkitűzéseknek megfelelő projektek kiválasztását megkönnyítő kritériumokat választott.

5. Indokolt-e a kialakított eljárásrend felülvizsgálata?

A kialakított eljárásrend szigorúan kötött. A 2014-2020-as programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjét a 272/2014. Korm. rendelet határozza meg. A rendelkezések módosításáról a Fejlesztéspolitikai Kormánybizottság dönt. A rendelkezések módosítása során figyelembe kell venni, hogy az valamennyi operatív program esetében alkalmazandó lesz.

Az eljárásrend felülvizsgálata helyett a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálata szükséges annak érdekében, hogy a MAHOP végrehajtása ne kerüljön veszélybe.

6. Melyek a pályázók által ejtett leggyakoribb hibák a támogatási kérelem benyújtása és a támogatott projektek végrehajtása során?

A Közreműködő Szervezet tapasztalatai alapján a MAHOP felhívásaira benyújtott támogatási kérelmek esetében hiányosság volt, hogy árajánlatok nem kerültek csatolásra a kérelemhez. A hiánypótlás keretében megküldött árajánlatok nem egyeztek meg az EPTK felületen rögzített összegekkel. Az árajánlatok jellemzően nem tartalmazzák a felhívás szerinti kötelező tartalmi elemeket, vagyis az ajánlatkérő nevét és címét, ajánlattevő adószámát és aláírását, az árajánlat érvényességi idejét. Építési beruházások esetében a felhívás mellékletét képező Építési Normagyűjtemény (ÉNGY) összesítő táblázatai nem kerültek csatolásra. Az ÉNGY-n kívüli „K” tételekről szóló felelős tervező nyilatkozata sok esetben hiányzik. A felhívás mellékletét képező „Projekt illeszkedése” című mellékletet nem csatolják.

Az előleg és kifizetési kérelmek benyújtása esetén hiányzik a biztosítékok dokumentációja, hiányzik a tájékoztatási kötelezettség igazolása és a környezeti hatástanulmány. A kedvezményezett nem nyújt be nyilatkozatot arról, hogy a beruházást a támogatói okiratban jóváhagyott beruházási érték legalább 70%-áig megvalósítja. Nem nyújtják be a nyilatkozatot az önerő rendelkezésre állásáról. Számos kérelem esetében hiányzik az építési napló és a felmérési napló, illetve hiányzik a dokumentumokról a műszaki ellenőr ellenjegyzése. A mérföldkö jóval korábbi, mint a támogatói okirat hatályba lépésének időpontja, ezért módosítási igény benyújtására kell felszólítani a kedvezményezetteket.

A mérföldköhöz kötött elszámolások esetében nem kerülnek benyújtásra a szakmai beszámolók a kifizetési kérelem mellett.

A helyszíni szemlék és ellenőrzések elvégzése során tapasztalat, hogy eredeti dokumentumok helyett csak másolatok állnak rendelkezésre. Egyes esetekben az értesítőlevélben kiküldött dokumentumlista ellenére a helyszínen nincsenek előkészítve az ellenőrizendő iratok. Egyes számlák hiányoznak az összekészített anyagból, melynek előkeresése időigényes.

A támogatási kérelmek tipikus elutasítási indokai, hogy nem támogatható tevékenységek szerepelnek a kérelemben. A piaci ár nem kerül igazolásra, az árajánlat nem megfelelő, nincs, vagy nem tartalmazza a kötelező tartalmi elemeket. Számos esetben a hiánypótlás nem teljesítése az elutasítás indoka. A vízjogi engedély egyes esetekben nem megfelelő, nem a támogatást igénylő nevére szól, vagy az ügyfél nem a támogatási kérelem benyújtása előtt indította el az engedélyezési eljárást. A megvalósítási helyre vonatkozóan hiányzik a bérleti szerződés, vagy nem megfelelő, mivel a szerződés a támogatási kérelem benyújtását követő dátummal rendelkezik.

7. Van-e lehetőség a pályázati, végrehajtási és beszámolási eljárások hatékonyabbá tételére?

Valamennyi eljárás esetében meghatározó az európai uniós joganyag, az ESB-alapokra vonatkozó közös rendelkezéseket rögzítő 1303/2013/EU rendelet, illetve az ágazatspecifikus, Európai Tengerügyi és Halászati Alapról szóló 508/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet. A 272/2014. Korm. rendelet az előbbi rendelet előírásait, a MAHOP felhívások szakmai specifikus tartalma pedig az utóbbi rendelet rendelkezéseit veszi figyelembe.

Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a támogatást igénylők jobb minőségű kérelmeket nyújthassanak be, jelentősen rövidítve a hiánypótlások miatt elhúzódó ügyintézési határidőket. Ennek érdekében az Irányító Hatóság több szakmai rendezvényen adott tájékoztatást és gyakorlati útmutatást a támogatási kérelmek tipikus hiányosságairól és főbb tudnivalóiról, továbbá számos irányító hatósági közleményben pontosította az elvárásokat.

Az eljárások hatékonyabbá tétele nehezen megoldható, azok végrehajtása nagyban függ az Európai Unió szabályrendszerétől, amely beépítésre kerül az alkalmazandó hazai joganyagba.

8. Mennyire hatékony és ésszerű a támogatási kérelmek értékelési folyamata?

A támogatási kérelmek értékelési folyamatát a 272/2014. Korm. rendelet szabályozza. A MAHOP felhívásokra benyújtott támogatási kérelmek kiválasztása két, egymásra épülő szinten történik. Az első lépcső a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése, melynek során alkalmazásra kerülnek a MAHOP Monitoring Bizottság által elfogadott kiválasztási kritériumok és ellenőrzésre kerülnek a támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok. A második lépcső a kérelmek tartalmi értékelése, melyet állami projektértékelők végeznek. Valamennyi jogosultsági ellenőrzésen megfelelt támogatási kérelmet két, egymástól független tartalmi értékelő értékeli. A tartalmi értékelők által adott pontszám számtani átlaga jelenti a támogatási kérelemre adott pontszámot. A támogatási kérelmek tartalmi értékelése minőségbiztosításon megy keresztül, melynek során a minőségbiztosítást végző ellenőr megvizsgálja tartalmi értékelés megfelelőségét és helyes indokoltságát. Amennyiben a minőségbiztosításon jóváhagyott támogatási kérelem a Döntéselőkészítő Bizottság döntése alapján támogatható, és eléri a támogathatósági ponthatárt, akkor támogatásra jogosulttá válik.

Az értékelési folyamat ésszerű, alkalmas a megfelelő támogatási kérelmek kiválasztására, de a MAHOP jelenlegi végrehajtási szakaszában megállapítható, hogy nagyon időigényes, és lassítja a program előrehaladását.

9. Megfelelően segíti-e az adatgyűjtési rendszer az éves végrehajtási jelentések és az értékelések elkészítését?

A MAHOP 3.1-es intézkedésére vonatkozóan 2 db felhívás került meghirdetésre (MAHOP-3.1.1-2016. és MAHOP-3.1.2-2016.) Mindkét felhívás az adatgyűjtést szolgálja, amelyet az AKI hajt végre. Az AKI közreműködésével készítette el a MAHOP Irányító Hatósága a felhívásokhoz kapcsolódó „Adatszolgáltatási kötelezettségek listáját” az európai uniós előírásoknak megfelelően. A monitoring és információs rendszer hiányosságai közé tartozik, hogy a támogatást igénylők és kedvezményezettek az adatokat Excel táblázatban tudják csak megküldeni a MAHOP Irányító Hatósága részére, mivel nem került a FAIR-EPTK rendszerben erre a célra felület lefejlesztésre. Mindez jelentősen nehezíti az adatok kezelését, elemzését és értékelését.

A felhívások alapján – amennyiben releváns – a támogatást igénylőknek és a kedvezményezetteknek az elnyert támogatási összeg alapján a felhívásban meghatározott indikátorokra vonatkozóan kötelező vállalást kell tenniük, és azt legkésőbb 2023. június 30-ig teljesíteni, ellenkező esetben a MAHOP Irányító Hatóság szankcióval (visszakövetelés) él.

A kötelező indikátor vállalásokat a támogatói okiratok és a támogatási szerződések tartalmazzák, azonban a MAHOP Irányító Hatóságának tájékoztatása alapján szükséges a támogatói okiratok felülvizsgálata (a támogatási szerződések rendben vannak), mert nem minden esetben a támogatási összegnek megfelelően kerültek beállításra a célértékek. Mindezek alapján jelenleg nem megfelelő indikátor célértékek szűrhetőek le a FAIR-EUPR rendszerből, ami szintén megnehezíti az adatok elemzését és értékelését, valamint az éves végrehajtási jelentések összeállítását.

10. Mennyire hatékony az intézkedések végrehajtása?

Az intézkedések végrehajtásának hatékonysága a végrehajtás jelenlegi szakaszában alacsonynak tekinthető. Kifizetések négy intézkedéstől (MAHOP 2.1, 2.3, 2.4 és 5.3.1) eltekintve valamennyi MAHOP intézkedés esetében történtek. A MAHOP 2.4 intézkedése esetében nem érkezett be támogatási igény.

A MAHOP 1.2 intézkedés esetén 1,9 millió Ft, a MAHOP 2.2 intézkedés esetén 424,3 millió Ft, a MAHOP 2.5 intézkedés esetén 761,7 millió Ft, a MAHOP 3.1.1 intézkedés esetén 135,0 millió Ft, a MAHOP 3.1.2 intézkedés esetén 283,9 millió Ft, a MAHOP 3.2.1 intézkedés esetén 211,7 millió Ft, a MAHOP 5.3.2 intézkedés esetén 800,0 millió Ft, a MAHOP 5.3.3 intézkedés esetén 225,7 millió Ft, a MAHOP 7.1 intézkedés esetén 145,5 millió Ft került átutalásra a kedvezményezettek részére. Ez összesen 2,989 milliárd Ft, ami hozzávetőlegesen a teljes keret (16,05 milliárd Ft) 18,6%-át jelenti.

A támogatott projektek száma, ahol támogatási szerződés vagy támogatói okirat került kibocsátásra, a MAHOP 1.2 intézkedés esetén 10 db, a MAHOP 2.1 intézkedés esetén 3 db, a MAHOP 2.2 intézkedés esetén 29 db, a MAHOP 2.3 intézkedés esetén 2 db, a MAHOP 2.5 intézkedés esetén 45 db, a MAHOP 3.1.1 intézkedés esetén 1 db, a MAHOP 3.1.2 intézkedés esetén 1 db, a MAHOP 3.2.1 intézkedés esetén 1 db, a MAHOP 5.3.1 intézkedés esetén 1 db, a MAHOP 5.3.2 intézkedés esetén 1 db, a MAHOP 5.3.3 intézkedés esetén 10 db, a MAHOP 7.1 intézkedés esetén 1 db. Ez összesen 105 db kibocsátott támogatói okiratot és aláírt szerződést jelent.

11. Melyek a támogatási rendszer értékelése során megfogalmazott fontosabb következtetések és javaslatok?

Az 508/2014/EU rendelet késői elfogadása, illetve – ennek következtében – a MAHOP Bizottság által történt jóváhagyása jelentős mértékben késleltette a végrehajtást. Annak ellenére, hogy a Bizottság a programozási időszak kezdetén a végrehajtás egyik fő céljaként tűzte ki az adminisztratív terhek csökkentését, megállapítható, hogy a végrehajtás rendkívül bonyolult, a halászati ágazat számára idegen, nehezen alkalmazható.

A végrehajtáshoz kapcsolódó közösségi és hazai joganyag szigorúan kötött, az eljárásrend nagyon bonyolult, nem kedvező a potenciális támogatást igénylők és a támogatásban részesülő kedvezményezettek számára. Az alkalmazott pályáztatási, kiválasztási és végrehajtási eljárásrend nehezen módosítható.

A támogatási kérelmek kiválasztása időben hosszadalmas. A projektkiválasztás és a projektmegvalósítás elhúzódó folyamata (különös tekintettel a kedvezményezettek által lefolytatandó közbeszerzési eljárásokra, azok ellenőrzéseire, az építéssel járó beruházások engedélyezési folyamataira, az építkezések időjárási kockázataira, és a tagállamban tapasztalható kivitelezői hiányra) a forrásvesztés kockázatát erősítik.

Az n+3 szabály követelménye és az eredményességmérési keretben meghatározott célkitűzések a műveletek kiválasztására és a kifizetések teljesítésére ösztönzik a tagállamot.

A MAHOP Irányító Hatósága és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálata szükséges annak érdekében, hogy a feladatok határidőben történő ellátása ne veszélyeztesse a MAHOP végrehajtását.

12. Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését?

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer célja a támogatási kérelmek megfelelő, gyors és hatékony kiválasztása és a támogatások gyors kifizetése kell, hogy legyen. Az intézményrendszer jelenleg nem hatékony, jogilag túlszabályozott, és nem csökkentek az adminisztrációs terhek az előző programozási ciklushoz képest. A végrehajtás sarokpontjai a kiválasztás és a kifizetés szabályozottsága és üteme, amelynek megfelelőségére az n+3 szabály a 2014-2020-as programozási periódusban évről évre felhívja a figyelmet, a forrásvesztés lehetséges következményével.

A MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérése az operatív program jelenlegi végrehajtási üteme mellett néhány intézkedés esetén veszélyben van.

13. Van-e lehetőség a felhívások, útmutatók és az IH által kidolgozott egyéb dokumentumok színvonalának javítására?

A MAHOP felhívások, útmutatók és a MAHOP Irányító Hatóság által kidolgozott eljárásrendek, útmutatók a vezetői elvárásoknak és a jogszabályi előírásoknak megfelelően készültek.

A felhívások módosítása során a hazai ágazat igényei is figyelembevételre kerültek. A felhívások mellékleteként szolgáló Általános Szerződési Feltételek (ÁSZF) és az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (ÁÚF) központi szabályozott dokumentumok.

A támogatást igénylők és a kedvezményezettek tájékoztatása céljából a MAHOP Irányító Hatósága szükség esetén irányító hatósági közleményeket tesz közzé a palyazat.gov.hu oldalon.

14. Merültek-e fel a támogatások jogosulatlan felhasználásával, illetve kettős finanszírozással kapcsolatos problémák?

A monitoring és információs rendszer „Finanszírozás” modulja kiszűri azokat a tételeket, számlákat, bizonylatokat, amelyeket további projektek esetén a kedvezményezettek el kívánnak számolni. A MAHOP Irányító Hatóság kollégái végzik kiemelt eljárásrendben a szakmai beszámolók ellenőrzését, a Közreműködő Szervezet kollégái pedig valamennyi eljárásrendben az előlegek, a kifizetési kérelmek és a záró kifizetési kérelmek dokumentum alapú ellenőrzését, valamint standard eljárásrendben a szakmai beszámolók vizsgálatát. Az EUPR rendszer „Finanszírozás” moduljában beépítésre került az elszámolás ellenőrzési lista, amelyben a kifizetési kérelmeket illetően két ellenőrző kolléga vizsgálja meg a megfelelőségi szempontokat. Az ellenőrzési lista alapján vizsgálni kell, hogy a kifizetési kérelem felhívásban előírt mellékletei csatolásra kerültek-e, az elszámoló bizonylat a kedvezményezett részére került-e kiállításra, és tartalmazza-e a kötelezően előírt elemeket, az elszámoló bizonylathoz kapcsolódó alátámasztó dokumentumok megfelelő tartalommal kerültek-e benyújtásra, kapcsolódó szállítói szerződés megfelelő tartalommal bír-e, a szerződésben szereplő teljesítési határidő megfelel-e a az elszámolhatósági feltételeknek, a szerződés adatai helyesen rögzítésre kerültek-e a rendszerben, a szerződés csatolásra került-e és annak tartalma megegyezik-e a rendszerben rögzített adatokkal, a számlák és a szerződések összekapcsolása megtörtént-e, az elszámolásra benyújtott tételek valósak-e, illetve a jóváhagyott projektekre vonatkozóan merülnek-e fel.

Az elszámolás ellenőrzését követően az utalványozás is ellenőrzésre kerül, mind a teljesítésigazolás előtt, mind az érvényesítés előtt. Az utalványozás vizsgálata során le kell ellenőrizni, hogy az utalványozási dokumentációban szereplő tételek megfelelőek-e, valósak-e, elszámolható tételeket tartalmaznak-e, megegyeznek-e a rögzített tételekkel. A vizsgálat során szabálytalansági eljárással érintett tételek nem elfogadhatóak, és csak azok a kedvezményezettek kifizethetők, akik nem rendelkeznek köztartozással. Az ellenőrzés az előlegek, a kifizetési kérelmek és az utalványok esetén is kiterjed valamennyi, a 272/2014. Korm. rendeletben rögzített vizsgálati szempontra.

15. Hogyan segíti elő az intézményrendszer a MAHOP és a Partnerségi Megállapodás horizontális célkitűzéseinek teljesítését?

A Partnerségi Megállapodásban rögzítésre kerültek a horizontális politikai célkitűzések. Ezek alapján az intézményrendszer feladatellátása során biztosítani kell elsősorban a hozzáférhetőséget, a népesedési kihívások kezelését, illetve a klímaváltozás megelőzését. Az intézkedések végrehajtása során figyelmet kell fordítani a hozzáférhetőségre, vagyis a fejlesztéspolitikai végrehajtási rendszerben elérhető információkhoz való hozzáférés lehetőségére. A hozzáférhetőség szempontjából kiemelten kezelendők a fogyatékkal élő személyek, a gyermekek, a várandósok, a kisgyermekes családok, az idősek és az alacsonyan képzettek, az információhoz való hozzáférés kapcsán: a marginalizált közösségek, köztük a romák is. A végrehajtás során kiemelt módon kell figyelni a népesedési kihívások kezelésére. A demográfiai változások indukálják a családbarát, népességnövekedést elősegítő, illetve az öregedő népesség igényeire odafigyelő szempontokat a tervezés és a végrehajtás során. A klímaváltozás megelőzését ösztönözni kell a fosszilis energia felhasználásának mérséklésével, illetve az üvegházhatású gázkibocsátást eredményező technológiák segítségével.

A MAHOP teljes ETHA keretének 16,09%-a, összességében 6.292.054 EUR értékben járul hozzá a klímavédelmi célkitűzések eléréséhez. A MAHOP keretében 2018-ban kifizetett támogatásokat figyelembe véve a MAHOP 1.2 intézkedése esetében 1.905.000 Ft, a MAHOP 2.5 intézkedése esetében 761.724.287 Ft, a MAHOP 5.3.3 intézkedése esetében 180.279.619 Ft kifizetés történt. A klímavédelmi célokhoz hozzájáruló egyéb intézkedések (MAHOP 2.1 és 2.4) esetén kifizetés nem történt. Tekintettel arra, hogy a klímavédelmi célkitűzések esetén az uniós hozzájárulás 40%-a, vagyis a fenti kifizetésekből összesen 283.172.672 Ft vehető figyelembe, ami 875.557 EUR (árfolyam: 323,42 Ft/EUR). Ez az összeg az operatív program teljes klímavédelmi célokhoz történő hozzájárulásának 13,92%-a.

A fenti szempontokon kívül fokozott figyelemmel kell lenni az uniós és nemzeti stratégiai hozzájárulásra, el kell mélyíteni az ország társadalmi, gazdasági és környezeti együttműködéseit, illetve érvényesíteni kell a területi kohéziót a térségi fenntarthatóság és a helyi gazdaság érdekében.

A 2014-2020-as programozási időszakban az ESB-alapok operatív programjai közti összhang megteremtése céljából és az egységes koordináció biztosítása érdekében az operatív programokat nyomon követő Monitoring Bizottságok mellett Partnerségi Megállapodás szintű monitoring bizottság kerül felállításra, amely átfogóan követi nyomon a programok végrehajtását.

A MAHOP intézkedéseinek végrehajtása során kiemelt szerepet kap a MAHOP Monitoring Bizottság, ahová számos érdekképviselői szerv delegál tagot. A MAHOP Monitoring Bizottság tagja a megyei önkormányzatok és megyei jogú városok érdekképviselői szerve és a fővárosi közgyűlés, gazdasági, szakmai és kormányzati érdekképviselői szervek, nők és kisebbségi önkormányzatok, civil és nem-kormányzati szervek, továbbá a fejlesztéspolitikai intézményrendszer hatóságainak és a Bizottság képviselői. A Monitoring Bizottságba delegált tagok felügyelik a horizontális célok teljesülését.

Valamennyi MAHOP intézkedés esetén prioritásként jelenik meg a nők foglalkoztatásának előmozdítása, illetve a férfiak és a nők esélyegyenlőségének elve. Az operatív program végrehajtása során alapvető a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása nem, faj, vallás, fogyatékoság, életkor és nemi hovatartozás szempontjaira tekintettel. A MAHOP felhívásai figyelembe veszik a környezetvédelmi szabályok betartását és a negatív környezeti hatások kiküszöbölését. Fontos szempontként jelenik meg a rendelkezésre álló erőforrások energiahatékony felhasználása, a klímaváltozás hatásainak mérséklése, a biológiai sokféleség megőrzése, a hatékony vízgazdálkodás és a víztakarékos megoldások alkalmazása.

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer a MAHOP intézkedésein, illetve a felhívásokon keresztül teljes mértékben elősegíti a Partnerségi Megállapodás horizontális célkitűzéseinek teljesülését.

Következtetések a MAHOP intézményrendszeréről

A MAHOP Irányító Hatósága a szervezeti átalakulások következtében jelentős kihívással szembesült a kijelölési auditot megelőzően. A MAHOP Irányító Hatóság a Miniszterelnökséghez, a Közreműködő Szervezet pedig a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal megszűnésével a Magyar Államkincstárhoz került. A MAHOP Irányító Hatóság a Miniszterelnökség keretei között **alakította ki azt az eljárási rendszert, amivel a MAHOP végrehajtását elindította.** Ez jelentette mind a 2014-2020-as programozási időszakra kifejlesztett monitoring és információs rendszer, a FAIR (Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer) megismerését és alkalmazását, illetve megállapodás megkötésével a Magyar Államkincstár, mint Közreműködő Szervezet irányító hatósági feladatokba történő bevonását.

Az Audit Hatóság az új szabályozási környezet és a szervezeti változások következtében nem támaszkodott az előző programozási időszak audit megállapításaira. A kijelölési audit során ellenőrzésre került a MAHOP Irányító Hatóság, illetve a Közreműködő Szervezet valamennyi, a program végrehajtásához szükséges eljárásrendje, útmutatója és működési kézikönyve.

A hatóságok kijelölési megfelelése alátámasztotta, hogy **a MAHOP irányítási és kontrollrendszere alkalmas a program végrehajtására.**

A 2018. évi rendszeraudit **a MAHOP korai végrehajtási szakaszában programspecifikus szempontból csak az 1. és a 2. főkövetelményt vizsgálhatta.** Az ellenőrzés idején már valamennyi felhívás meghirdetésre került, megkezdődött a projektek kiválasztása, illetve a döntések meghozatala a támogatási kérelmek vonatkozásában.

Az ellenőrzés a Közreműködő Szervezet tekintetében a 2018. évi munkaterv összeállításának és megküldésének, illetve a Vidékfejlesztési Támogatások Főosztály ügyrendje módosításának hiányosságát állapította meg. A MAHOP Irányító Hatóság vonatkozásában pedig kockázatosnak értékelték a jogosultsági ellenőrzésen megfelelt projektek esetében a projekt értékelések határidőben történő lezárását és a döntések meghozatalát.

Az Igazoló Hatóság a monitoring és információs rendszerben rögzített adatok valódiságát és pontosságát vizsgálta meg. A véletlenszerű mintavételezéssel kiválasztott projektek esetén rögzítési pontatlanságot tárt fel, illetve megállapította, hogy egyes projektekhez kapcsolódóan helyszíni ellenőrzés lefolytatására nem került sor.

Mind az Audit Hatóság, mind az Igazoló Hatóság a vizsgálati megállapításokat illetően javaslatokat tett a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet részére a hibák és a hiányosságok kiküszöbölésére.

A monitoring és információs rendszer a papír alapú ügyintézészt hivatott kiváltani és ügyfélbarát, elektronikus alkalmazássá válni, amely megkönnyíti mind a támogatást igénylők és kedvezményezettek feladatait, mind a hatóságok munkáját. A rendszerben számos ellenőrzési, négy szem ellenőrzési, értékelési, jóváhagyási és érvényesítési pont került beépítésre, ami ellentmond az adminisztratív folyamatok egyszerűsítésének.

A támogatói kérelem benyújtásától a támogatói döntés meghozataláig számos ellenőrzési folyamatot kell véghez vinni: a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése, az ehhez kapcsolódó hiánypótlások kiküldése, a támogatási kérelmek tartalmi értékelése, a tartalmi értékelések minőségbiztosítása, szükség esetén újraértékelés elrendelése, a támogatói döntések rögzítése, a támogatói okiratok összeállítása, a támogatói okiratok kiküldése időben nagyon hosszú folyamat. A támogatói okiratok hatályba lépését követően sok esetben a kedvezményezetteknek változás bejelentést kellett tenniük, mivel a támogatói döntés időpontjában a támogatási kérelemben szereplő műszaki tartalomhoz kapcsolódó mérföldkövek már nem minden esetben aktuálisak. Számos esetben előfordult, hogy a támogatást igénylő a támogatói döntést megelőzően visszavonta támogatási kérelmét.

A támogatói döntések határidőben történő meghozatala érdekében szükséges a szervezeti átalakulások minimalizálása, a hatóságok megfelelő humán erőforrás kapacitásának rendelkezésre állása, a monitoring és információs rendszer alkalmazásához szükséges ismeretek és a kapcsolódó informatikai jogosultságok megléte, illetve a támogatási kérelmek esetében az ellenőrzési pontok racionális csökkentése, a jogszabályi előírások figyelembevételével.

6. A MAHOP értékelésének meghatározott főbb fókuszterületei

1. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása.
2. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.
3. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.
4. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció.
5. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése.
6. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése.

6.1. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása

A 2014-2020-as programozási időszakban az ETHA forrásból finanszírozott támogatások felhasználása felé az egyik legfőbb elvárás az Európai Bizottság részéről, hogy a beruházás valamilyen innovatív elemet tartalmazva valósuljon meg. Röviden úgy is mondhatjuk, hogy a tervezési időszakban az innováció a kulcsszó a támogatások tekintetében. Jelen értékelési fókuszterület egyértelműen olyan beruházásokhoz kapcsolódik, melyek célja az energiahatékony és víztakarékos haltermelés. Emiatt az 1. fókuszterület szoros összefüggésben van a 4. fókuszterülettel, mivel mindkettő az innovatív fejlesztéseket értékeli, de míg a 4. fókuszterület értékelése általánosságban vizsgálja az innovatív komponensek meglétét és hozzájárulását az általános és programspecifikus kutatás-fejlesztési és innovációs (a továbbiakban: KFI) célokhoz, az 1. fókuszterület esetében az innováció csupán a környezetbarát gazdálkodás elérését szolgáló eszköz. Minderre tekintettel az értékelés az energiahatékonyagra és az erőforrás-takarékosságra koncentrál.

Az 1303/2013/EU rendelet 8. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a fenntartható fejlődés elvét, valamint a környezet minőségének megóvása, védelme és állapotának javítása célját. Az 508/2014/EU rendeletben rögzített uniós prioritás és a MAHOP-ban

megfogalmazott célkitűzés a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony akvakultúra és feldolgozás támogatása.

A Módszertanban tervezett 4 db értékelési módszer közül (a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése, célzott vizsgálatok a támogatottak körében, esettanulmány készítése, monitoring adatelemzés) az alábbi 2 db értékelési módszer alapján történik az 1. fókuszterület értékelése:

Tervezett értékelési módszerek:

- támogatási intézményrendszeri adatok értékelése;
- monitoring adatelemzés.

Kapcsolódó intézkedések:

- 2.1 intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése;
- 2.2 intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása;
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése;
- 2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások;
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása.

A Módszertanban meghatározott adatforrások:

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információk a KFI-komponenst tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az éves végrehajtási jelentésekben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat.
- A kedvezményezettek által benyújtott projektbeszámolókból foglalt információk.
- Az Európa 2020 stratégia K+F célkitűzésének teljesülését értékelő dokumentumok (EUROSTAT-adatok, országjelentések stb.).
- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok.

Tekintettel arra, hogy a fókuszterülethez rendelt intézkedések felhívásaira nem érkezett be 2018. december 31. napjáig olyan mennyiségű szakmai beszámoló, amely az értékelés megbízható alapját képezhetné, a projektbeszámolókból foglalt információk elemzése, jelenleg nem releváns.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

- 1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott, adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*

A MAHOP támogatásával többféleképpen valósulhat meg a környezetkímélő és energiatakarékos technológiák fejlesztése. Az operatív programban ennek 4 pillére került meghatározásra:

- a kutatóhelyek által K+F projektek keretében kidolgozott, a célterületre irányuló innovatív technológia-prototípusok;
- a tógazdasági haltermelésben megvalósított energiahatékony és környezetkímélő beruházások;
- az intenzív üzemű haltermelésben megvalósított energiahatékony, víztakarékos és környezetkímélő beruházások;
- a halfeldolgozás terén megvalósított energiahatékony, víztakarékos és környezetkímélő beruházások.

A MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra projekt, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzéseinek teljesülése nem értelmezhető.

- 2. Hogyan aránylanak a fenti intézkedések energiahatékony, víztakarékos és a vízminőség javítására irányuló komponenst tartalmazó projektjeinek száma az ilyet nem tartalmazó projektek számához?*
- 3. Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések fókuszterülethez tartozó komponenst tartalmazó projektjeiben az ilyet nem tartalmazó projektekhez képest?*
- 4. Milyen mértékű az energiahatékony, víztakarékos és a vízminőség javítására irányuló komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása a releváns intézkedésekhez kapcsolódó indikátorok változásához?*

A MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában összesen 135 db támogatási kérelem került benyújtásra. 46 db projekt esetében született támogatói döntés, 4.562.683.292 Ft összegben, ebből 44 db projekt vonatkozásában lépett hatályba támogatói okirat 4.429.257.256 Ft összegben 2018. december 31-ig. Tekintettel arra, hogy a támogatói okiratok 2018. utolsó negyedévben kerültek kibocsátásra, így csak 23 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt) 650.010.555 Ft összegben.

Energiahatékony, víztakarékos és a vízminőség javítására irányuló komponenst tartalmazó projektek vizsgálata kizárólag a jóváhagyott elszámolással és szakmai beszámolóval rendelkező projektek esetében valósulhatna meg, hiszen ezek esetében beszélhetünk támogatói okiratban vállalt projektelemek (rész)teljesítéséről. A kedvezményezetteknek legalább a projektben vállalt kötelezettségük 70%-át meg kell valósítaniuk. Tekintettel arra, hogy a legtöbb projekt több cél elérésére irányul, csak a jóváhagyott kifizetési kérelmek és szakmai beszámolók projektszintű vizsgálata hozhatna megalapozott eredményeket. Mindez túlmutat jelen elemzés lehetőségein, mivel a palyazat.gov.hu EMIR információs rendszerből az erre vonatkozó információk nem érhetőek el.

5. Mennyi a fókuszterülethez tartozó új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Ezen fókuszterületekhez tartozó intézkedések közül új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházásra a MAHOP-2.3-2016 - *A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése* című felhívás keretében van lehetőség.

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében 2018. december 31. napjáig hatályba lépett, új haltermelő kapacitás létesítésére 2 db projekt irányul 222.706.681Ft támogatási összegben.

6. Mennyi a meglévő haltermelő kapacitás fókuszterülethez tartozó célból történő felújítását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Ezen fókuszterületekhez tartozó intézkedések közül meglévő haltermelő kapacitás felújítását szolgáló beruházásra a MAHOP-2.2-2016 - *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása* című felhívás keretében van lehetőség.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében 2018. december 31. napjáig hatályba lépett, meglévő haltermelő kapacitás felújítására 29 db projekt irányul 1.048.090.760 Ft támogatási összegben.

7. A fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmazó projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúrák termelés növekedéséhez?

A MAHOP-2.1-2016, a MAHOP-2.2-2016, a MAHOP-2.3-2016 és a MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívások keretében 2018. december 31-ig hatályos támogatói okirattal rendelkező projektek vonatkozásában nem történt projektzárás, jelenleg is folyamatban vannak a projektmegvalósítások, így tényleges indikátor teljesülésről a projektek ezen fázisában még nem beszélhetünk.

8. Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a Nemzeti Akvakultúra Stratégia (a továbbiakban: NAS) féldíő és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

A NAS-ban stratégiai indikátorként az édesvízi akvakultúra termelésnövekedés került meghatározásra, melynek célértékét 2023-ig 25%-ban határozza meg.

Ezt a növekedést három fejlesztési terület keretében kívánja elérni:

1. A meglévő halastavak korszerűsítésével és technológiafejlesztéssel 10%-os termelésnövekedés, amit többek között kétezer hektár halastó felújításával érünk el.
2. 5%-os termelésnövekedés korszerű, új halastavak építésével, ami összesen mintegy ezer hektár új halastó területet jelent.
3. 10% növekedés hét új intenzív rendszer építésével, illetve a meglévő telepek korszerűsítésével.

A MAHOP intézkedéseiben megfogalmazott célkitűzések és a vonatkozó MAHOP felhívások keretében, a célkitűzések alapján meghatározott MAHOP-ból támogatható tevékenységek teljes mértékben összhangban állnak a NAS-ban meghatározott stratégiai indikátorral és a meghatározott fejlesztési területekkel.

A NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

Eredménymutatók	Kiindulási időszak adatai (2013)	Félidejű adatok (2018)	Félidős adatok teljesülése (2018)
Új halastavak területe (ha)	-	400	2019 nyarán várható a beérkező adatok összesítésének eredménye
Felújított halastavak területe (ha)	-	1000	
Új intenzív telep (db)	14	17	
Akvakultúra szakágazat teljes étkezési haltermelése (t)	14.917	16.500	
Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)	5,1	5,6	

A MAHOP-ban meghatározott eredménymutatók az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” eredménymutató kivételével, nincsenek összhangban a NAS céljainak eléréséhez szükséges, a fentiekben részletezett monitoring mutatókkal.

A jelenleg hatályos MAHOP alapján megállapítható, hogy a MAHOP keretében mért eredménymutatók alapján közvetlenül nem szolgáltatható adat a NAS-ban meghatározott monitoring mutatók teljesülésének méréséhez.

Javasolt célzott adatgyűjtés a MAHOP-ból megvalósított projektek vonatkozásában. A NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatókra vonatkozó adatokat a projektzárást követő fenntartási időszakban a kedvezményezettektől javasolt bekérni, a kedvezményezettek részére meghatározott kötelező adatszolgáltatás keretében. Így egyértelműen mérhetővé válna a MAHOP hozzájárulása a NAS-ban meghatározott monitoring mutatók teljesüléséhez.

A NAS-ban meghatározott monitoring mutatók tekintetében javasolt azok meghatározásának pontosítása, illetőleg a 2013. évi bázisérték meghatározása az „Új intenzív telep (db)” monitoring mutató esetében. Valamennyi monitoring mutató esetében nem egyértelmű, hogy a mutatók éves adatokon, vagy kumulált adatokat alapulnak. Javasolt ezek egyértelmű meghatározása.

Tekintettel arra, hogy a 2018. december 31-ig hatályos támogatói okirattal rendelkező standard projektek egyike sem zárult le, így a MAHOP keretében teljesülő eredményindikátorokat még nem elemezhetjük.

A MAHOP keretében a MAHOP-5.3.2-2016-2017-00001 azonosító számú [„Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)”] című projekt közvetlenül járul hozzá az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” monitoring mutató teljesítéséhez.

A NAS-ban feltüntetett „Egy főre jutó halfogyasztás” kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatója 5,1 kg/fő/év. Az AKI adatai alapján a 2017. évi egy főre jutó éves halfogyasztás 6,4 kg, ami alapján a 2018. évi félidős cél feltételezhetően teljesül. A 2018. évre vonatkozó adat 2019 nyarán lesz elérhető.

9. Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?

A MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben olyan beruházások és/vagy eszközbeszerzések, műszaki, tudományos és szervezeti ismeretek fejlesztése támogatható, amelyek csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, továbbá lehetővé teszik az energiahatékony, víztakarékos, környezetkímélő és innovatív elemek megvalósítását.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedések a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését szolgálják.

10. Vannak-e a fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmú intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. április 8. napjáig van lehetőség. Ez az egyetlen olyan MAHOP intézkedés, amelyre mindeddig nem érkezett be támogatási igény.

Javasoljuk megfontolni a felhívás módosítását (egyszerűsítést) vagy esetleges zárását, és a vonatkozó intézkedés MAHOP-ból való törlését, amennyiben erre van lehetőség.

A végrehajtás hatékonyságát negatívan befolyásoló további tényező, hogy a támogatási kérelem benyújtásától a támogatói okirat kibocsátásáig hosszú idő telik el. Jelenleg is vannak olyan támogatási kérelmek, melyek 2017. májusban kerültek benyújtásra és 2018. december 31-ig nem született támogatói döntés, és nem került támogatói okirat kibocsátásra.

Ennek következtében az előírt vagy tervezett határidők tarthatatlanná válnak, illetve a projektben tervezett költségek (pl.: építési tételek, eszközök beszerzési ára) jelentősen megemelkedhetnek, ezáltal az eredetileg tervezett műszaki-szakmai tartalom csak a kedvezményezettek önerő részének megnövelésével valósítható meg, amely jelentős többlet terhet ró a pályázókra, vagy adott esetben el is lehetetleníti a tervezett projekt kivitelezését. Az elbírálási folyamat elhúzódása több esetben eredményezte a támogatási kérelmek visszavonását.

Az ügyintézési folyamatok nagymértékű elhúzódásának oka többek között a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer (FAIR) rendszer által generált új folyamatok, a támogatási kérelmek elbírálásában résztvevők kapacitáshiánya (alacsony létszám), illetőleg a benyújtott támogatási kérelmekben tapasztalt hiányosságok lehetnek, amelyek mind negatívan befolyásolják a MAHOP végrehajtását.

Javasoljuk a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálatát és fejlesztését a benyújtott támogatási kérelmek feldolgozásának gyorsítása érdekében.

11. Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP energiahatékonysággal és környezetkímélő vízhasználattal kapcsolatos céljainak elérését?

A felhívások kidolgozása során a MAHOP energiahatékonysággal és környezetkímélő vízhasználattal kapcsolatos céljai figyelembevételre kerültek.

Jelenleg a MAHOP rendelkezésére álló forráskeret 64,77%-a, azaz 10,4 milliárd Ft szolgálja az energiahatékonysággal és környezetkímélő vízhasználattal kapcsolatos céljainak elérését. Ezen intézkedésekre allokált összeg 121,79%-ára érkezett be támogatási igény, amely alapján megállapítható, hogy támogatást igénylők részéről érkező igény magasabb, mint a rendelkezésre álló keret. Jelenleg a MAHOP-2.1-2016 és a MAHOP-2.3-2016 számú felhívások esetében jelentős túligénylés mutatkozik.

12. Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?

Javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni a pénzügyi tervezésre, a kifizetések folyamatos monitorozására, terv-tény elemzésekre és folyamatos akciótervek készítésére a terv teljesülése érdekében.

A projektek előrehaladásának meggyorsítása érdekében javasolt megfontolni a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. Korm. rendelet) 128. § (3) bekezdésében szabályozott halasztott önerő alkalmazását. Ebben az esetben a kedvezményezett az első kifizetési igénylés benyújtásakor adott nyilatkozata alapján a projektmegvalósítás időszakában a megítélt támogatás 90%-áig a kifizetési igénylésben szereplő elszámolni kívánt költségeket, valamint a szállítói előleget teljes egészében – szállítói finanszírozás esetén az önerő teljesítése nélkül – lehívhatja. A megítélt támogatási összeg 90%-ának kifizetését követően fennmaradó támogatást a záró kifizetési igénylés keretében a felmerült összes költség elszámolásra történő benyújtásával együtt igényelheti.

Javasoljuk a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálatát és fejlesztését.

13. Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?

A fókuszterülethez kapcsolódó intézkedések közül a MAHOP-2.1-2016 - *Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése* című felhívásra érkezett be a felhívás keretösszegének arányában mért legmagasabb arányú támogatási kérelem, az 1.200 millió Ft keretösszegű felhívásra mintegy 2.400 millió Ft értékű támogatási kérelem érkezett, ez 200%-os támogatási igény. 2018. december 31. napjáig összesen 3 db projekt részesült támogatásban, ami lefedi a felhívás keretének 97,33%-át. Tekintettel arra, hogy a felhívásra beérkezett további 1 db projekt kiválasztási eljárása még folyamatban van, a felhívás keretösszegének megemelése javasolt.

A MAHOP-2.2-2016 - *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása* című felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 81 db támogatási kérelem érkezett 3.257.677.246 Ft összegben, ami ugyan a felhívás 5.101.765.200 Ft-os keretének 63,85%-a, de a támogatást igénylők körében erre a felhívásra mutatkozott a legnagyobb érdeklődés. Mivel az előző programozási időszak tapasztalatai alapján is nagy igény mutatkozott a termelési célú felhívásokra, ezért javasolt a lezárásra, vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-2.4-2016 - *Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások* című felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem, javasolt a felhívás lezárása, valamint a felhívás forrásának átcsoportosítása.

A MAHOP-5.3.3-2016 - *A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása* felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 19 db támogatási kérelem érkezett 3.707.828.810 Ft összegben, ami a felhívás 2.406.376.000 Ft-os keretéhez képest 154,08%-os túligénylést jelent. 2018. év végéig 10 db támogatói okirat került kiállításra, összesen 1.990.028.187 Ft összegben, ami a felhívás keretösszegének a 82,69%-a. Fentiekre tekintettel javasolt a lezárásra, vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

6.2. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.

Az 1303/2013/EU rendelet 8. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a fenntartható fejlődés elvét, valamint a környezet minőségének megóvása, védelme és állapotának javítása céljait. A MAHOP egyedi célkitűzése a természetes vizek (nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek) rehabilitációja, valamint a magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra előmozdítása.

A Módszertanban tervezett 4 db értékelési módszer közül (a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése, célzott vizsgálatok a támogatottak körében, esettanulmány készítése, monitoring adatelemzés) az alábbi 2 db értékelési módszer alapján történik a 2. fókuszterület értékelése:

Tervezett értékelési módszerek:

- támogatási intézményrendszeri adatok értékelése.
- monitoring adatelemzés.

Kapcsolódó intézkedések:

- 1.2 intézkedés: Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását.
- 2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások.
- 2.5 intézkedés: A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása.

A Módszertanban meghatározott adatforrások:

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információk a környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányuló komponens tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az éves végrehajtási jelentésekben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat.
- A kedvezményezettek által benyújtott projektbeszámolókból foglalt információk.

- A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által üzemeltetett Országos Halgazdálkodási Adattár adatai a természetes vizek vonatkozásában (1.2 intézkedés).
- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok.

Tekintettel arra, hogy a fókuszterülethez rendelt intézkedések felhívásaira nem érkezett be 2018. december 31. napjáig olyan mennyiségű szakmai beszámoló, amely az értékelés megbízható alapját képezhetné, a projektbeszámolókból foglalt információk elemzése, valamint az Országos Halgazdálkodási Adattár adatbázisának vizsgálata jelenleg nem releváns.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

1. *Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedéseiben megfogalmazott, adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra projekt, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzéseinek teljesülése nem értelmezhető.

2. *Hogyan járul hozzá a MAHOP környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának célja a Partnerségi Megállapodásban, a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (2015-2020), a horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Programban meghatározott célok teljesüléséhez.*

A Partnerségi Megállapodás (a továbbiakban: PM) rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források, ESB-alapok hogyan fogják támogatni az Európai Unió Európa 2020 stratégiájának céljait, mindeközben integrálja Magyarország Nemzeti Reform Programjának és az Európai Tanács országspecifikus ajánlásainak releváns üzeneteit is. A PM szintén meghatározza e források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit.

A MAHOP 2.5 intézkedés célja a hagyományos technikákon alapuló extenzív tógazdasági haltermelés, többek között a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásokkal összefüggő többletköltségek és kieső jövedelem részleges kompenzációja.

A 2007–2013-as időszakban a Halastavi Környezetgazdálkodási Program (HKP) keretében részleges kompenzáció került kifizetésre a programban részt vevő termelőknek az ötéves időszak első két évében.

A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 - *A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása* című felhívások keretében Magyarország elindította a „Vizes élőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogramot”. A programban való részvétel önkéntes. A résztvevőknek öt éven keresztül bizonyos, a vízi élővilágot támogató „zöld” akvakultúra módszereket kell alkalmazniuk. A korábbi tapasztalatok szerint ezek az intézkedések ténylegesen növelik a madárfaunát a tavakon, ami egyben fokozott halfogyasztással is jár.

A MAHOP 2.5 intézkedésre indított felhívások általános célkitűzése a vizes élőhelyek fokozott megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása, környezeti terhelés csökkentése és az édesvízi készletek megőrzése a természeti erőforrásokat megújító extenzív tógazdasági technológiák alkalmazása révén. Cél továbbá a halastavi ökoszisztémákhoz kapcsolódó természetvédelmi szempontból jelentős fajok élőhelyeinek kiemelt védelme.

A felhívások specifikus célja, hogy a természetvédelmi, a környezetvédelmi és a vízgazdálkodási korlátozásokból fakadó elmaradt jövedelmet, valamint a természetvédelmi szempontból fontos fajok populációinak fenntartása érdekében, extenzív tógazdasági technológiából származó, megújuló természeti erőforrások fenntartása érdekében elmaradt vagy kieső jövedelmet részlegesen kompenzálja.

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések járulnak hozzá közvetlenül a 06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése ESB-alapok tematikus célkitűzéshez.

A Nemzeti Környezetvédelmi Programban (2015-2020) meghatározott célkitűzésekhez a MAHOP 2.5 és 2.4 intézkedései közvetett módon járulnak hozzá. A horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Programban meghatározott célkitűzésekhez pedig a MAHOP 1.2 intézkedése járul hozzá közvetett módon.

3. *Hogyan aránylanak a fenti intézkedések környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányuló komponenst tartalmazó projektjeinek száma az ilyet nem tartalmazó projektek számához?*

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések vonatkozásában összesen 142 db támogatási kérelem került benyújtásra, 2.193.548.662 Ft összegben 2018. december 31-ig.

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések 100%-ban környezetvédelmi szolgáltatásokra, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányulnak.

4. *Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések fókuszterülethez tartozó komponenst tartalmazó projektjeiben?*

MAHOP 1.2, 2.4, 2.5 intézkedésekre összesen 58 db projekt esetében született támogatói döntés, 1.544.264.974 Ft összegben, 55 db projekt vonatkozásában lépett hatályba támogatói okirat, 1.539.555.798 Ft összegben és 44 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt), 763.629.287 Ft összegben 2018. december 31-ig.

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések 100%-ban környezetvédelmi szolgáltatásokra, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányulnak.

5. *Hogyan aránylik ez a fókuszterülethez nem tartozó komponenst tartalmazó projektek forráslekötéséhez és kifizetéséhez?*

A fókuszterülethez nem tartozó intézkedésekre 52 db támogatói döntés került jóváhagyásra 6.441.002.517 Ft összegben, 50 db támogatói okirat lépett hatályba 6.307.576.481 Ft összegben és 28 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt) 2.226.279.442 Ft összegben 2018. december 31-ig.

A fókuszterülethez tartozó komponenst tartalmazó projektek darabszáma tekintetében a támogatói döntésben részesültek száma 111,54%-a, a hatályba lépett szerződött projektek száma 110%-a és a támogatási előleggel együtt kifizetéssel érintett projektek 157,14%-a a fókuszterülethez nem tartozó projektekhez képest.

A fókuszterülethez tartozó komponenst tartalmazó projektekre megítélt támogatói összeg 23,98%-a, a hatályba lépett szerződött összeg 24,41%-a és támogatási előleggel együtt kifizetett összeg 34,30%-a a fókuszterülethez nem tartozó projektekhez képest.

6. *Mennyi a fókuszterülethez tartozó biogazdálkodásra áttért, illetve környezetvédelmi szolgáltatásokat nyújtó gazdaság (projektszám, téterület változása, és támogatási összeg)?*

A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 - *A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása* című felhívásokra 2018. december 31. napjáig 99 db, összesen 1.473.995.725 Ft támogatási igényű támogatási kérelem érkezett be. Ebből jogosultsági vizsgálat során 8 db projekt elutasításra került, 6 db projektet pedig visszavontak a támogatást igénylők. Az aktuális beérkezett támogatási kérelmek száma 2018. december 31. napján 85 db, mintegy 1.316.437.844 Ft értékben. Ebből 2018. december 31. napjáig 48 db projekt vonatkozásában született támogatói döntés, 845.671.664 Ft értékben, ebből 45 db projekt esetében lépett hatályba támogatói okirat 840.962.488 Ft értékben, ami a felhívás keretösszegének 35,85%-a.

Biogazdálkodásra történő áttérésre vonatkozó adat nem áll rendelkezésünkre. A kiválasztási eljárásba ez a szempont nem került beépítésre.

7. *Mennyi a fókuszterülethez tartozó természetvédelmi intézkedéseket, az akvakultúra környezeti hatásainak csökkentését, illetve a halászati tevékenységnek a fajok védelméhez való adaptálását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?*

A MAHOP-1.2-2017 - *Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását* című felhívásra 2018. december 31. napjáig 12 db, összesen 719.552.937 Ft támogatási igényű támogatási kérelem érkezett be. Ebből jogosultsági vizsgálat során 2 db projekt elutasításra került. Az aktuális beérkezett támogatási kérelmek száma 2018. december 31. napján 10 db, összesen mintegy 698.593.310 Ft értékben. Ebből 2018. december 31. napjáig 10 db projekt vonatkozásában született támogatói döntés és lépett hatályba támogatói okirat, 698.593.310 Ft értékben, ami a felhívás keretösszegének 66,52%-a.

8. *A fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmazó projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúrás termelés növekedéséhez, illetve a természetes vízi őshonos halállományok erősödéséhez?*

A MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedések az akvakultúra termelés növekedéséhez közvetlenül nem járulnak hozzá.

A természetes vízi őshonos halállományok erősödéséhez a MAHOP-1.2-2017 - *Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását* felhívás járul hozzá. Ezen intézkedés tekintetében az alábbi eredményindikátorok kerültek meghatározásra:

- *18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása*
- *19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása*

A „18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása” indikátor esetében a felhívás alapján 2023-ig teljesítendő célérték 15 db, míg a MAHOP-ban 40 db szerepel. A rehabilitálással érintett terület helyrajzi szám alapján kerül figyelembevételre. A „19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása” indikátor esetében 1.000 hektár a 2023-ig teljesítendő célérték.

A 2018. december 31-én hatályos támogatói okirattal rendelkező projektek alapján az alábbi indikátórvállalás történt:

- A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása: **10 db**
- A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása: **170 hektár.**

A 2018. december 31. napjáig támogatásban részesített 10 db projekt az intézkedés jelenlegi forrásának 66,52%-át fedi le, egyben a projektek megvalósítása 10 db rehabilitálással érintett helyrajzi számot takar, 170 hektár területtel, ami a 2023-ra vállalt eredménymutató érték 17%-a.

9. *Mennyire van összhangban a vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javításához kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS féléves és céldőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?*

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 9. pontjában.

10. *Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 1.2, 2.4 és 2.5 intézkedéseiben megfogalmazott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?*

Az 1303/2013/EU rendelet 8. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a fenntartható fejlődés elvét, valamint a környezet minőségének megóvása, védelme és állapotának javítása célját.

A fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzés a természetes vizek rehabilitációja, valamint a magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra előmozdítása.

A MAHOP-1.2-2017 - „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” felhívás a természetesvízi halgazdálkodással érintett NATURA 2000 területek és más természetvédelmi oltalom alatt álló vízterületek, valamint az ezekbe a kategóriákba nem sorolt természetes vizek rehabilitációjára irányul.

A MAHOP-2.4-2016 - *Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások* című felhívás célja, az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében a termelési folyamat energetikai hatékonyságának javítása, valamint a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentése.

A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 - *A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása* című felhívások 70.200 Ft/hektár/5 év (100%-os támogatási intenzitás) vissza nem térítendő támogatást biztosít a tógazdasági haltermelőknek a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megővéseért nyújtott szolgáltatásainak részleges kompenzálásaként.

A MAHOP-1.2-2017, a MAHOP-2.4-2016, a MAHOP-2.5-2017 és a MAHOP-2.5-2018 számú felhívásokban megfogalmazott célok közvetlenül támogatják a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését.

Megjegyzendő, hogy a 2016. december 22-én meghirdetett MAHOP-2.4-2016 számú felhívásra 2019. április 8. napjáig van lehetőség pályázni, és ez az egyetlen olyan MAHOP intézkedés, amelyre mindeddig nem érkezett be támogatási kérelem.

11. Vannak-e a fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmazó intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 11. pontjában.

12. Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 12. pontjában.

13. Mennyire gazdaságos, hatékony és szabályos a támogatások felhasználása?

Az Állami Számvevőszék adatai alapján az európai uniós források lekötésének hatékonysága fokozatosan javul. A 2007-2013 közötti programozási időszakban a folyamatot még hátráltatta a koncentrált stratégiai tervezés hiánya, valamint a források kifizetésének elhúzódása. Ennek érdekében a 272/2014. Korm. rendelet egységesítette a támogatások felhasználásának folyamatát valamennyi operatív program esetében. A monitoring és információs rendszer alkalmazása valamennyi eljárás során, a támogatás igénylési, elbírálási, kifizetési és ellenőrzési eljárások, folyamatok lépésről lépésre rögzítésre kerültek a 272/2014. Korm. rendeletben. Az elektronikus ügyintézés lehetővé tevő FAIR [Európai Uniós Programok Rendszere (EUPR) és Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs rendszer (EPTK)] az adminisztratív terhek csökkentése, az egységesítés és átláthatóság irányába indította el a kérelmek kezelésének és feldolgozásának folyamatát. A támogatási kérelmekhez benyújtott valamennyi dokumentum egy integrált informatikai rendszerben elérhető és visszakereshető. A folyamatok egységesek, nyomon követhetőek, minden ellenőrzési folyamatban érvényesül a „négy szem elv” alapján történő ellenőrzés.

A MAHOP tekintetében mindezek által biztosítható a kérelmek egységes kezelése, a támogatások hatékony felhasználása. A folyamatok átláthatóságát is segíti, amit alátámaszt az a tény is, hogy MAHOP projekt tekintetében 2018. december 31. napjáig nem került sor szabálytalansági eljárás megindításra.

A MAHOP támogatások gazdaságos és hatékony felhasználására ösztönzi az uniós források lehívására vonatkozó n+3 szabály és az eredményességi felülvizsgálat. Előbbi a programozási időszak valamennyi évében jelentős nyomást helyez az Irányító Hatóságra, az adott évre vonatkozó pénzügyi keret kifizetési kötelezettségével, utóbbi pedig az eredményességmérési keretben célként kitűzött támogatott műveletek számával és a kedvezményezettek felé történő tényleges (támogatási előleg nélküli) kifizetések összegével.

14. Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-2.4-2016 - *Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások* felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem, javasolt a felhívás mielőbbi lezárása, valamint a felhívás forrásának átcsoportosítása.

A fókuszterülethez kapcsolódó intézkedések közül a MAHOP-1.2-2017 - *Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását* című, 1.050.205.333 Ft keretösszegű felhívásra 719.552.937 Ft támogatási igényű támogatási kérelem érkezett, amely 68,5%-a a rendelkezésre álló forráskeretnek. 2018. december 31. napjáig összesen 10 db projekt részesült támogatásban, ami lefedi a felhívás keretének 66,5%-át. Tekintettel arra, hogy a MAHOP 1-es uniós prioritása nem teljesítette az Eredményességmérési Keretben foglalt 2018. évi célértékeket, a prioritás uniós forrásának 6%-a kötelezően átcsoportosításra kerül. A felhívás 2019. április 29-ig nyitva áll, ezáltal további támogatási kérelem benyújtására még elvi lehetőség van. A felhívás lezárását követően azonban szükséges a források felülvizsgálata és átcsoportosítása.

A fókuszterülethez kapcsolódó intézkedések közül a MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 - *A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása* című, összesen 2.346.065.270 Ft keretösszegű felhívásokra 1.473.995.725 Ft értékű támogatási kérelem érkezett, ami 62,83%-os támogatási igényt jelent. 2018. december 31. napjáig összesen 48 db projekt részesült támogatásban, 845.671.664 Ft összegben, melyből 45 db projekt

rendelkezett hatályba lépett támogatói okirattal, 840.962.488 Ft összegben. Az aktuális támogatási kérelmek értékével csökkentett forráskeret (szabad keret) 1.029.627.426 Ft, azaz a rendelkezésre álló forráskeret 43,82%-a nem került lefedésre értékelés alatt álló projekttel, kibocsátott, vagy hatályba lépett támogatói okirattal. Tekintettel arra, hogy a 2018. évben mindkét felhívás lezárásra került, további támogatási kérelmek benyújtására nincs lehetőség, így javasolt a rendelkezésre álló szabad keret átcsoportosítása a túligénylést mutató MAHOP-2.1-2016, MAHOP-2.3-2016 és MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívásokra.

15. Van-e egymást erősítő hatás az egyes intézkedések között, illetve a MAHOP és más operatív programok intézkedési között a környezetvédelmi célok elérésében?

A Környezet- és Energia Hatékonyság Operatív Program (a továbbiakban: KEHOP) által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány aspektusai (pl. fenntartható környezet biztosítása) a MAHOP előkészítése során is figyelembevételre kerültek.

A MAHOP 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedései esetén olyan beruházások és /vagy eszközbeszerzések, műszaki, tudományos és szervezeti ismeretek fejlesztése támogatható, amelyek csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, továbbá lehetővé teszik az energiahatékony, víztakarékos, környezetkímélő és innovatív elemek megvalósítását.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a MAHOP intézkedéseken belül van egymást erősítő hatás a környezetvédelmi célok elérése tekintetében, továbbá a MAHOP és a KEHOP kapcsolódása a fenntartható környezet biztosítása aspektusból.

Ugyan a Módszertanban nem került meghatározásra a MAHOP - Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (a továbbiakban: GINOP) kapcsolódás, mindez szerepel az operatív programban, továbbá konkrét projektkapcsolódás is megállapítható. A GINOP-2.3.2-15 - *Stratégiai K+F műhelyek kiválósága* című felhívás egyik támogatott projektje a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt., az MTA Ökológiai Kutatóközpont, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, valamint a Szent István Egyetem konzorciumában megvalósuló, *A balatoni horgászati célú halgazdálkodás fenntarthatóvá tételének megalapozása a halfauna rekonstrukciója és a tápláléklánc hasznosulásának vizsgálatával alap- és alkalmazott kutatási módszerekkel* című projekt. Ez az 1.492.922.875 Ft összegű uniós és hazai támogatásból megvalósuló projekt a MAHOP-ban meghatározott környezeti célok közül a vizes élőhelyek fokozott megőrzése és fejlesztése, az édesvízi készletek megőrzése, továbbá a tavi

ökoszisztémákhoz kapcsolódó természetvédelmi szempontból jelentős fajok élőhelyeinek kiemelt védelme megnevezésű célokhoz is hozzájárul.

6.3. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.

A MAHOP 5.3.2-es „Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére” intézkedés keretében került meghatározásra a „8 - Halfogyasztás növelése” indikátor, amelynek 2023-ig teljesítendő célértéke 1 kg-mal növelni az egy főre jutó hazai halfogyasztást. Felmerülhet a kérdés, hogy miért csak 1 kg-mal kívánja növelni a tagállam a halfogyasztást 7 év alatt.

A hazai halfogyasztás messze elmarad az európai uniós átlagtól. Magyarországon az egy főre jutó éves halfogyasztás a hazai, tradicionális számítási módszertan alapján 3,63 kg/fő/év, amelynek kb. felét az import haltermékek adják. Ez a módszertan a hazai termelésű halalapanyagot a termelési statisztikákra alapozva élősúllyal veszi figyelembe, függetlenül attól, hogy feldolgozva vagy élve, illetve frissen került-e a fogyasztói piacra. A nemzetközi számítási módszer alapján (teljes bruttó fogyasztás) ez az érték 5,1 kg/fő/év. Ez volt az indikátor 2013. évi kiinduló értéke.

A MAHOP kiemelt célja a termelés növelése, azonban ez nem vonja maga után automatikusan a hazai halfogyasztás növekedését. A tengeri halállományok csökkenése miatt a tengerekből származó fogások csökkenni fognak, változatlan, esetleg növekvő fogyasztói igények mellett. A hiány pótlására várhatóan megnő az akvakultúrában előállított halak szerepe, amely magával vonja az édesvízi haltermelés növekedését is. Ebben a tekintetben számít Magyarország a tradicionális halaink és a termelésbe belépett, belépő egzotikus halfajok növekvő exportjára. Mivel ezek a hatások nehezen becsülhetők, a NAS-ban meghatározott monitoring mutató célérték alapján a halfogyasztás-növekményt 1 kg-ként prognosztizálták a MAHOP-ban.

A magyarországi halfogyasztás ösztönzése céljával 2014-ben indította útjára a Halászati Operatív Program (HOP 2007-2013) keretében az Irányító Hatóság a „Kapj rá!” kampányt. A kampány egyszerre igyekszik felhívni a figyelmet az egészséges életmód és a tudatos táplálkozás fontosságára. Kiemelt feladatának tekinti, hogy a halból készült ételek minél gyakrabban és minél több változatban kerüljenek mindannyiunk asztalára. Célja, hogy a hazai fogyasztókkal megismertesse a halételek sokféleségét, azok változatos ízvilágát, és a fiatalabb korosztályt ráébressze arra, hogy a nemzetközi viszonylatban népszerű halfogyasztás jól beilleszthető a reformétkezésbe, hiszen a halételek finomak és könnyen elkészíthetőek.

Mindez az Irányító Hatóság egyik legfontosabb célkitűzése a MAHOP végrehajtása során, a MAHOP 5.3.2-es intézkedése keretében.

A magyarországi halfogyasztás növelésének egyik legfontosabb területe a halételeket előtérbe helyező egészséges táplálkozás propagálása mellett a hazai eredetű árualap termelését biztosító meglévő halastavak és az intenzív rendszerek korszerűsítése és a magas feldolgozottsági fokú, csökkentett szálkatartalmú, illetve szálkamentes haltermékek gyártása, azokból a folyamatos ellátás biztosítása a lakosság számára. El kell érni, hogy a lakosság körében a halfogyasztás gyakorisága növekedjen, és az ne csak a karácsonyi és húsvéti ünnepekre korlátozódjon, továbbá elő kell segíteni a halfogyasztás növelése érdekében a halhús közétkeztetésben való felhasználását, meg kell ismertetni a lakossággal a hal előkészítésének praktikáit és a könnyen elkészíthető halételek receptjeit.

A MAHOP-ban meghatározott intézkedések egy része közvetlenül is hozzájárul a halfogyasztás növeléséhez, néhány intézkedés csak közvetett módon járul hozzá a halfogyasztás növeléséhez. Öt intézkedés egyáltalán nincs hatással a halfogyasztásra.

A MAHOP 1.2-es intézkedése a természetes vizek rehabilitációjára irányul, amelynek célja elsősorban a kereskedelmi halászat által sújtott vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását. Ennél az intézkedésnél azonban megemlítendő, hogy a fejlesztések következményeként az eredmény évek múlva a horgászfogásokban realizálódhat, amely viszont növelheti a kifogott halak elfogyasztásával a hazai halfogyasztást.

A MAHOP 2.4-es intézkedése a környezetvédelmi célú akvakultúra beruházásokat támogatja, a MAHOP 2.5-ös intézkedés pedig a tógazdasági haltermelők jövedelem kiesésének részleges kompenzációjára irányul. A halfogyasztás növeléséhez a 3.1 (adatgyűjtés), a 3.2 (ellenőrzés) és a Technikai segítségnyújtás intézkedések szintén nem járulnak hozzá.

A jelenleg hatályos MAHOP és a NAS nem említi egyértelműen a 2.1-es intézkedést a halfogyasztás növeléséhez közvetlenül hozzájáruló intézkedésként, azonban annak céljai között szerepel a jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonásának, illetve piaci bevezetésének támogatása, valamint új, vagy jelentősen tökéletesített termékek, új vagy továbbfejlesztett folyamatok kialakításának vagy piaci bevezetésének támogatása.

A MAHOP 5.3.1-es, a halászati és akvakultúra termékekre irányuló piaci értékesítések támogatására irányuló intézkedés szintén közvetett módon hathat a halfogyasztás növelésére, hiszen az egyes halgazdálkodással foglalkozó vállalkozások saját termékeinek szélesebb körben történő megismertetését célozzák honlap fejlesztés támogatásával, illetve a minőség javításának és a hozzáadott érték emelésének támogatásával.

A MAHOP három intézkedése esetében elmondható, hogy közvetlenül is hozzájárulnak a halfogyasztás növeléséhez. A 2.2-es és 2.3-as intézkedések a tógazdasági és az intenzív akvakultúra termelés támogatását hivatottak szolgálni. A meglévő haltermelő telepek felújításával, bővítésével és korszerűsítésével, valamint az induló vállalkozások támogatásával lehetőség van a megtermelt hal mennyiségének növelésére. Az intézkedésekre meghirdetett felhívások alapján biztosított a közvetlen halértékesítés, valamint a halveszállító autók beszerzésével a távolabbi települések friss hallal történő ellátása is. Az akvakultúra fejlesztése a NAS kiemelt célja. A MAHOP előkészítése során az intézkedésekhez hozzárendelt összegek a halfogyasztás megcélzott növelése alapján kerültek meghatározásra.

A MAHOP 5.3.3-as intézkedés célja a halászati és akvakultúra termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása. A halfogyasztás növelését célzó háromkomponensű (termelés-feldolgozás-marketing) rendszeren belül meghatározó a feldolgozás és különösen a hazai, magas hozzáadott értékű termékeket gyártó vállalkozások szerepe. Egyértelműen kijelenthető, hogy a halfogyasztást nagyban növelné a konyhakész, szállkamentes haltermékek előállítása, mivel a legnagyobb problémát az okozza, hogy a lakosság nagy része nem tudja a halat elkészíteni, illetve a mai rohanó világban nincs idő az aprólékos, precíz munkát igénylő, és emiatt hosszú ideig tartó halpucolásra.

Az 5.3.3-as intézkedés keretében meghatározott „9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége” indikátor nevében is jól tükrözi, hogy az Irányító Hatóság célja a belföldi, azaz az édesvízi akvakultúra termékek előállításának előtérbe helyezése, a hazai halak minél változatosabb formában történő feldolgozása és a termékek minél szélesebb körben történő megismertetése a lakossággal a halfogyasztás növelése érdekében.

A 2017-es adatok alapján az egy főre jutó hazai halfogyasztás mennyisége az európai uniós számítási módszerrel számítva 6,4 kg, vagyis már 2017. évben elérte a tagállam a 2023-ra kitűzött célt. 2018. évre vonatkozó adat 2019 nyarán lesz elérhető.

A MAHOP végrehajtása későn indult el, az első támogatói okiratok 2018-ban kerültek kiadásra, így az akvakultúra termelés mennyiségének növekedéséhez, valamint a feldolgozók által előállított haltermékek piacra jutásához még idő kell. A jelenlegi adatok alapján azonban már most megállapítható, hogy a további támogatásoknak és a „Kapj rá!” kampánynak köszönhetően tovább fog emelkedni a halfogyasztás mértéke Magyarországon.

Tervezett értékelési módszerek:

- A támogatási intézményrendszerben a tárgyban keletkezett elemzések, dokumentumok összegyűjtése, a támogatottak pályázatainak elemzése (amennyiben a fejlesztés vagy a projekt értelmezhető a fókuszterületre).
- A „Kapj rá!” program keretében adatgyűjtés.
- A lehalászás jelentések és az export-import adatok elemzése, a halfajok, illetve halfajcsoportok aránya a termelésben, valamint az export-import összetétel változásának összefüggése a halfogyasztás alakulásával.

Kapcsolódó intézkedések:

- 1.2 intézkedés: Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását.
- 2.1 intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése.
- 2.2 intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása.
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése.
- 5.3.1 intézkedés: A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása.
- 5.3.2 intézkedés: Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!).
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása.

A Módszertanban meghatározott adatforrások:

- A támogatási intézményrendszerben a tárgyban keletkezett elemzések, dokumentumok, a támogatottak pályázatai.
- A “Kapj rá!” program keretében adatgyűjtés.
- A lehalászás jelentések és az export-import statisztikai adatok.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

- 1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 5.3.1, 5.3.2 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott halfogyasztás-növelési célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*
- 2. Hogyan változott az összes és az intenzív akvakultúra termelés mennyisége és értéke, valamint a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége az értékelési időszakokban?*

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 5.3.1, 5.3.2 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra egyetlen projekt sem, így a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések teljesülése nem vizsgálható jelenleg.

- 3. Hogyan aránylik a fenti intézkedések a halfogyasztás növelését is célzó projektjeinek száma az ilyen komponenst nem tartalmazó projektek számához?*

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 5.3.1, 5.3.2 és 5.3.3 intézkedésekre összesen 58 db projekt esetében született támogatói döntés, 6.074.077.102 Ft összegben, 56 db projekt vonatkozásában lépett hatályba támogatói okirat, 5.940.651.066 Ft összegben és 33 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt), 1.451.973.555 Ft összegben 2018. december 31-ig.

A halfogyasztás növelését célzó komponenst nem tartalmazó intézkedéseken 52 db támogatói döntés született, 1.911.190.389 Ft összegben, 49 db támogatói okirat lépett hatályba, 1.906.481.213 Ft összegben és 39 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt), 1.537.935.174 Ft összegben 2018. december 31-ig.

A fókuszterülethez tartozó intézkedések vonatkozásában a támogatói döntésben részesültek száma 111,54%-a, a hatályba lépett szerződött projektek száma 114,29%-a és a támogatási előleggel együtt kifizetéssel érintett projektek száma 84,62%-a a fókuszterülethez nem tartozó intézkedések projektszámaihoz képest.

A fókuszterülethez tartozó intézkedések projektjeire megítélt támogatói összeg 317,82%-a, a hatályba lépett szerződött összeg 311,60%-a és a támogatási előleggel együtt kifizetett összeg 94,41%-a a fókuszterülethez nem tartozó projektekre vonatkozó összegekhez viszonyítva.

4. Milyen mértékű a halfogyasztást befolyásoló komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása ezen indikátorok változásához?

A fókuszterülethez kapcsolódó intézkedések a MAHOP-ban meghatározott „Halfogyasztás növelése” eredménymutató teljesüléséhez közvetlen/közvetett módon hozzájárulnak, ám az intézkedések projektszintű hozzájárulásának mértéke egzakt módon nem mérhető, nem megállapítható.

5. Mennyire van összhangban a halfogyasztás eredményindikátorának teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

A NAS-ban az alábbi monitoring mutató került meghatározásra, mely a MAHOP-ban meghatározott Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év) eredménymutatóval összhangban van.

Eredménymutatók	Kiindulási időszak adatai (2013)	Félidejű adatok (2018)	Félidős adatok teljesülése (2018)
Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)	5,1	5,6	2019 nyarán várható a beérkező adatok összesítésének eredménye

A NAS-ban feltüntetett 1 főre jutó halfogyasztás kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatója 5,1 kg/fő/év. Az AKI adatai alapján a 2017. évi 1 főre jutó éves halfogyasztás 6,4 kg, ami alapján a 2018. évi félidős cél feltételezhetően teljesül. A 2018. évre vonatkozó adat 2019. nyarán lesz elérhető.

A MAHOP keretében a MAHOP-5.3.2-2016-2017-00001 azonosító számú [„Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)”] című projekt közvetlenül járul hozzá az Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év) monitoring mutató teljesítéséhez. Az eredményindikátorban meghatározott célértéket 2023-ig kell elérni.

6. Milyen arányú a forráslekötés és -kifizetés a fenti intézkedések halfogyasztást befolyásoló komponens tartalmazó projektjeiben?

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 5.3.1, 5.3.2 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában összesen 150 db támogatási kérelem került benyújtásra. 58 db projekt esetében született támogatói döntés, 6.074.077.102 Ft összegben, ebből 56 db projekt vonatkozásában lépett hatályba támogatói okirat, 5.940.651.066 Ft összegben 2018. december 31-ig. Tekintettel arra, hogy a támogatói okiratok 2018. utolsó negyedévében kerültek kibocsátásra, így csak 33 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt), 1.451.973.555 Ft összegben. A fentiekre tekintettel ezen intézkedések vonatkozásában a forráslekötés 41,79%-a a teljes beérkezett igénynek és a lekötött forrás 24,44%-a került kifizetésre.

6.4. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció

Az Európa 2020 stratégia K+F célkitűzésével összhangban uniós prioritás a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamatinnovációkat, amelyek a halnevelés és a hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történnek.

Tervezett értékelési módszerek:

- támogatási intézményrendszeri adatok értékelése;
- monitoring adatok elemzése

Kapcsolódó intézkedések:

- 1.2 intézkedés: Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását.
- 2.1 intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése.
- 2.2 intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása.
- 2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások.
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása.

A Módszertanban meghatározott adatforrások:

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információk a KFI-komponenst tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az éves végrehajtási jelentésekben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat.
- A kedvezményezettek által benyújtott projektbeszámolókból foglalt információk.
- Az Európa 2020 stratégia K+F célkitűzésének teljesülését értékelő dokumentumok (EUROSTAT-adatok, országjelentések stb.).

- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok.

Tekintettel arra, hogy a fókuszterülethez rendelt intézkedések felhívásaira nem érkezett be 2018. december 31. napjáig olyan mennyiségű szakmai beszámoló, amely az értékelés megbízható alapját képezhetné, a projektbeszámolókból foglalt információk elemzése jelenleg nem releváns.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

1. *Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott KFI-hez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra projekt, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzéseinek teljesülése nem értelmezhető.

2. *Hogyan járul hozzá a MAHOP KFI-céljainak teljesülése a Partnerségi Megállapodásban, a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiában és a Nemzeti Reform Programban meghatározott KFI-célok teljesüléséhez?*

Az Európa 2020 stratégia egyik kiemelt céljaként megfogalmazott intelligens növekedéshez, valamint a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakításához kapcsolódóan Magyarország célja, hogy 2020-ig 1,8%-ra növelje a GDP-hez viszonyított K+F ráfordítások arányát, ezt irányozza elő a Nemzeti Reform Program is. A kitűzött célt Magyarország az innovációs teljesítményét behatároló szűk keresztmetszetek feloldására történő erőforrás-koncentrációval érheti el. Az érintett problématerületek azonosítása a Kormány által 2013 júliusában elfogadott Befektetés a Jövőbe - Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 (a továbbiakban: Nemzeti KFI Stratégia) keretében megtörtént.

A Nemzeti KFI Stratégia a 2020-ig tartó időszakra – az azonosított három fő kihívás/szűk keresztmetszet alapján – átfogó, horizontális jellegű célterületeket jelöl meg, úgymint:

- (1) nemzetközileg versenyképes tudásbázisok fejlesztése (kiemelten kutatók és kreatív szakemberek képzése, valamint nemzetközileg versenyképes kutatóbázisok fejlesztése);

- (2) hatékony tudás-felhasználási folyamatok indukálása (kiemelten: az innovatív kis cégek helyzetbe hozása, a középvállalkozások K+F- és technológia-alapú dinamizálása, a nagyvállalkozások K+F-alapú integrálása, a közszféra innovációinak módszeres dinamizálása);
- (3) intenzív tudásáramlás generálása (kiemelten: innovációs szolgáltatások kiépítése, valamint együttműködések és hálózatok dinamizálása).

A MAHOP támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamatinnovációkat, ami a halnevelés és hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történik.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP 2.1-es intézkedése egyaránt hozzájárul a KFI céljainak megvalósulásához és a kkv-k versenyképességének növeléséhez, továbbá arra, hogy egy intézkedés több részcélhoz történő hozzájárulásának mértéke egyértelműen nem mérhető, valamint arra, hogy a 2.1-es intézkedés a PM alapján az EU 3. tematikus célkitűzéséhez került hozzárendelésre, a 2.1-es intézkedés számszerűsíthető hozzájárulása a KFI célokhoz nem meghatározható.

A MAHOP közvetlenül az EU 6. (Környezetvédelem és az erőforrások hatékonyságának elősegítése) „Veszélyeztetett biológiai sokféleség és közösségi jelentőségű természeti értékek” és az EU 3. (A kkv-k versenyképességének fokozása) tematikus célkitűzéseire járul hozzá.

Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseikhez nyújtott ETHA-hozzájárulás:

Tematikus célkitűzés	ETHA-hozzájárulás (EUR) teljes keret	ETHA-hozzájárulás (EUR) 2018. december végéig költségnyilatkozatba állított kifizetések alapján
03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése	29.760.000,00	1.828.042,14
06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése	8.984.427,00	4.570.105,36

3. Hogyan aránylik a fenti intézkedések KFI-komponenst tartalmazó projektjeinek száma a KFI-komponenst nem tartalmazó projektek számához?

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában összesen 120 db támogatási kérelem került benyújtásra, 10.125.154.800 Ft értékben. 54 db projekt esetében született támogatói döntés, 5.038.569.921 Ft összegben, ebből 52 db projekt vonatkozásában lépett hatályba támogatói okirat, 4.905.143.885 Ft összegben 2018. december 31-ig. Tekintettel arra, hogy a támogatói okiratok 2018. utolsó negyedévben kerültek kibocsátásra, így csak 32 db projekt esetében történt kifizetés (támogatási előleggel együtt), 651.915.555 Ft összegben.

A KFI komponenst tartalmazó projektek vizsgálata kizárólag a jóváhagyott elszámolással és szakmai beszámolóval rendelkező projektek esetében valósulhatna meg, hiszen ezek esetében beszélhetünk támogatói okiratban vállalt projektelemek (rész)teljesítéséről. A kedvezményezetteknek a projektben vállalt kötelezettségük legalább 70%-át meg kell valósítaniuk. Tekintettel arra, hogy a legtöbb projekt több cél elérésére irányul, csak a jóváhagyott kifizetési kérelmek és szakmai beszámolók projektszintű vizsgálata adhatna

megalapozott eredményeket. Mindez túlmutat jelen elemzés lehetőségein, mivel a palyazat.gov.hu EMIR információs rendszerből nem érhetőek el a szükséges adatok.

4. *Hogyan változott az összes és az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége és értéke, valamint a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége? Milyen mértékű a KFI-komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása ezen indikátorok változásához?*

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra projekt, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó indikátorainak teljesülése nem értelmezhető.

5. *Mennyire van összhangban a KFI-hez kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?*

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 9. pontjában.

6. *Milyen arányú a forráslekötés és -kifizetés a fenti intézkedések KFI-komponenst tartalmazó projektjeiben? Hogyan aránylik ez a KFI-komponenst nem tartalmazó projektek forráslekötéséhez és -kifizetéséhez?*

A KFI komponenst tartalmazó projektek vizsgálata kizárólag a jóváhagyott elszámolással és szakmai beszámolóval rendelkező projektek esetében valósulhatna meg, hiszen ezek esetében beszélhetünk támogatói okiratban vállalt projektelemek (rész)teljesítéséről. A kedvezményezetteknek a projektben vállalt kötelezettségük legalább 70%-át meg kell valósítaniuk. Tekintettel arra, hogy a legtöbb projekt több cél elérésére irányul, csak a jóváhagyott kifizetési kérelmek és szakmai beszámolók projektszintű vizsgálata adhatna megalapozott eredményeket. Mindez túlmutat jelen elemzés lehetőségein, mivel a palyazat.gov.hu EMIR információs rendszerből nem érhetőek el a szükséges adatok.

7. *Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?*

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 12. pontjában.

8. *Mennyire gazdaságos, hatékony és szabályos a támogatások felhasználása?*

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került a 2. fókuszterület 13. pontjában.

9. *Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?*

A MAHOP-1.2-2017 intézkedése kapcsán ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került 2. fókuszterület 14. pontjában.

A fókuszterülethez kapcsolódó intézkedések közül a MAHOP-2.1-2016 - *Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése* című felhívásra érkezett be a felhívás keretösszegéhez képest a legtöbb támogatási igény. Az 1.200 millió Ft keretösszegű felhívásra mintegy 2.400 millió Ft támogatási igényű támogatási kérelem érkezett, ami 100%-os túligénylést jelent. 2018. december 31. napjáig összesen 3 db projekt részesült támogatásban, ami lefedi a felhívás keretének 97,33%-át. Tekintettel arra, hogy a felhívásra beérkezett további 1 db projekt kiválasztási eljárása még folyamatban van, a felhívás keretösszegének megemlése javasolt.

A MAHOP-2.2-2016 - *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása* című felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 81 db támogatási kérelem érkezett, 3.257.677.246 Ft összegben, ami ugyan a felhívás 5.101.765.200 Ft-os támogatási keretének 63,85%-a, de a támogatást igénylők körében erre a felhívásra mutatkozott a legnagyobb érdeklődés. Mivel az előző programozási időszak tapasztalatai alapján is nagy igény mutatkozott a termelési célú felhívásokra, ezért javasolt a lezárásra vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-2.4-2016 - *Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások* című felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem, javasolt a felhívás lezárása, valamint a felhívás forrásának átcsoportosítása.

A MAHOP-5.3.3-2016 - *A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása* című felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 19 db támogatási kérelem érkezett, 3.707.828.810 Ft összegben, ami a felhívás 2.406.376.000 Ft-os támogatási keretéhez képest 54,08%-os túligénylést jelent. 2018. év végéig 10 db támogatói okirat került kiállításra, összesen 1.990.028.187 Ft összegben, ami a felhívás keretösszegének 82,69%-a.

Fentiekre tekintettel javasolt a lezárásra vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

10. Van-e egymást erősítő hatás az egyes intézkedések között, illetve a MAHOP és más operatív programok intézkedései között a KFI-célok elérésében?

A MAHOP az 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamat innovációkat, amelyek a halnevelés és a hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történnek.

A MAHOP a fókuszterülethez kapcsolódó 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedésein keresztül a GINOP és a Vidékfejlesztési Program (a továbbiakban: VP) KFI intézkedéseivel szinergiában járul hozzá az EU “Kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése” tematikus céljának és a „Gazdasági szereplők versenyképességének javítása és nemzetközi szerepvállalásuk fokozása” nemzeti fejlesztési prioritás teljesüléséhez.

Míg a MAHOP közvetlenül az akvakultúrához kapcsolódó innovatív módszereket és technológiákat támogat, a GINOP és a VP kapcsolódó támogatási jogcímeiből lehetőség van a haltermeléshez közvetetten kapcsolódó innovatív beruházások támogatására.

A GINOP-ból a „tudásáramlás erősítése és a tudásfelhasználás segítése” specifikus célon keresztül lehet további forrásokat hozzárendelni az együttműködésben végzett olyan KFI projektekhez, amelyekben a halgazdálkodás mellett szerepelnek egyéb, a MAHOP-ból nem támogatható témakörök is. Hasonlóképpen kapcsolódik a MAHOP-hoz a VP „beruházás tárgyi eszközökbe, innovatív tartalmú beruházások” intézkedése is, ami indokoltá teszi a többi operatív program támogatásait igénybe vevő kedvezményezettek esetében az operatív programok közötti szinergiák vizsgálatát is.

A MAHOP-GINOP szinergia egy konkrét projekten keresztül is megállapítható. A GINOP-2.3.2-15 -*Stratégiai K+F műhelyek kiválósága* című felhívás egyik támogatott projektje a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt., az MTA Ökológiai Kutatóközpont, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ, valamint a Szent István Egyetem konzorciumában megvalósuló *A balatoni horgászati célú halgazdálkodás fenntarthatóvá tételének megalapozása a halfauna rekonstrukciója és a táplálékbázis hasznosulásának vizsgálatával alap- és alkalmazott kutatási módszerekkel* című projekt. A projekt keretében világszinten is egyedülálló mesterséges ívöfelületek fejlesztése valósul meg, amelyek segítik a halfajok szaporodását. A projekt másik sarokköve a tógazdaságokban nevelt halak takarmányozása a Balatonból származó természetes táplálékkal. Ez a projekt a MAHOP-ban meghatározott innovatív célkitűzésekhez, azon belül is a MAHOP 2.1 intézkedés keretében megfogalmazott *A halolaj- és hallisztfüggőség csökkentése innovatív takarmányozási technológiák bevezetésével*, illetve a MAHOP 1.2 intézkedés keretében megfogalmazott *A biodiverzitás megőrzése ívóhelyfejlesztés, -létrehozás és -helyreállítása* célokhoz járul hozzá.

6.5. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése

Uniósi prioritás az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása (beleértve a munkakörülmények javítását), valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása. A MAHOP egyedi célkitűzés a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása többek között az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását, új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javítása, a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése.

Tervezett értékelési módszerek:

- támogatási intézményrendszeri adatok értékelése,
- monitoring adatelemzés.

Kapcsolódó intézkedések:

- 2.2 intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- 2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások
- 5.3.1 intézkedés: A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

A Módszertanban meghatározott adatforrások:

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információk a KFI-komponenst tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az éves végrehajtási jelentésekben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat.
- A kedvezményezettek által benyújtott projektbeszámolókból foglalt információk.
- Az Európa 2020 stratégia K+F célkitűzésének teljesülését értékelő dokumentumok (EUROSTAT-adatok, országjelentések stb.).
- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok.

Tekintettel arra, hogy a fókuszterülethez rendelt intézkedések felhívásaira nem érkezett be 2018. december 31. napjáig olyan mennyiségű szakmai beszámoló, amely az értékelés megbízható alapját képezhetné, a projektbeszámolókból foglalt információk elemzése jelenleg nem releváns.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

- 1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*
- 2. Hogyan aránylik a fenti intézkedések keretében támogatást kapott kkv méretű szereplők száma a nem kkv kedvezményezettek által végrehajtott projektek számához?*

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra egyetlen projekt sem, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzéseinek teljesülése nem vizsgálható.

- 3. Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések tekintetében a kkv kedvezményezettek projektjeiben?*

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések felhívásaira 2018. december 31. napjáig összesen 129 db támogatási kérelem érkezett 10.255.039.169 Ft összegben, amelyből 16 db kkv kedvezményezett projekt került lekötésre, 1.244.268.282 Ft összegben és 212.877.462 Ft került kifizetésre. A fentiekre tekintettel a kkv kedvezményezettek projektjeinek forráslekötése 12,13%-a a teljes beérkezett igénynek és a lekötött forrás 17,1%-a került kifizetésre.

- 4. Hogyan aránylik ez a nem kkv kedvezményezettek által végrehajtott projektek forráslekötéséhez és kifizetéséhez?*

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra egyetlen projekt sem, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez való kapcsolódása nem vizsgálható.

5. Mennyi a kkv-k által új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Ezen fókuszterületekhez tartozó intézkedések közül új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházásra a MAHOP-2.3-2016 - *A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése* című felhívás keretében van lehetőség.

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében a kkv-k által új haltermelő kapacitás létesítésére 2018. december 31. napjáig nem került projekt támogatásra. (A felhívás keretében 2018. december 31. napjáig hatályba lépett 2 db támogatói okirat mikrovállalkozások támogatását szolgálja.)

6. Mennyi a kkv-k által meglévő haltermelő kapacitás felújítását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Ezen fókuszterületekhez tartozó intézkedések közül meglévő haltermelő kapacitás felújítását szolgáló beruházásra a MAHOP-2.2-2016 - *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása* című felhívás keretében van lehetőség.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében 2018. december 31. napjáig hatályba lépett, meglévő haltermelő kapacitás felújítására 11 db projekt irányul, 520.062.582 Ft támogatási összegben.

7. Milyen mértékű a kkv-k által végrehajtott projektek hozzájárulása a releváns intézkedésekhez kapcsolódó indikátorok változásához?

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra egyetlen projekt sem, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez történő kapcsolódása nem vizsgálható.

8. *A kkv-k által megvalósított projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúra termelés növekedéséhez?*

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2018. december 31-ig nem került lezárásra egyetlen projekt sem, így jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez történő kapcsolódása nem vizsgálható.

9. *Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?*

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 8. pontjában.

10. *Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?*

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben olyan beruházások és/vagy eszközbeszerzések támogathatóak, amelyek elősegítik a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozását (beleértve a munkakörülmények javítását), továbbá az 5.3.1 intézkedés keretében támogathatóak az új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javítása, valamint a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedések közvetlenül a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését szolgálják.

11. *Vannak-e az intézkedések kkv-k általi végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?*

Az eddigi gyakorlatot figyelembe véve a legnagyobb problémát a támogatási kérelmek beadása és a támogatói okiratok kiállítása között eltelt rendkívül hosszú idő jelenti (akár egy évig is elhúzódhat). Ennek következtében az előírt vagy tervezett határidők tarthatatlanná válnak, illetve a projektben tervezett költségek (pl.: építési tételek, eszközök beszerzési ára) jelentősen megemelkedhetnek, ezáltal az eredetileg tervezett műszaki-szakmai tartalom csak a kedvezményezettek önerő részének megnövelésével valósítható meg, amely jelentős többlet

terhet ró a pályázókra, vagy adott esetben el is lehetetleníti a tervezett projekt kivitelezését. Az elbírálási folyamat elhúzódása több esetben eredményezte a támogatási kérelmek visszavonását.

Javasoljuk a MAHOP Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet humán erőforrás kapacitásának felülvizsgálatát és fejlesztését a benyújtott támogatási kérelmek feldolgozásának gyorsítása érdekében.

12. Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP kkv-kal kapcsolatos céljainak elérését?

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben olyan beruházások és/vagy eszközbeszerzések támogathatóak, amelyek elősegítik a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozását (beleértve a munkakörülmények javítását), tovább az 5.3.1 intézkedés keretében támogathatóak az új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javítása, valamint a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése. A felhívások előkészítése során a hazai halászati ágazat igényei is figyelembevételre kerültek.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a kialakított intézkedések a MAHOP kkv-kal kapcsolatos céljainak elérését szolgálják.

Jelenleg a MAHOP rendelkezésére álló forráskeret 62,44%-a, azaz mintegy 10,03 milliárd Ft szolgálja a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozásával kapcsolatos MAHOP célok elérését. Ezen intézkedésekre allokált összeg 102,24%-ára érkezett be támogatási igény, amely alapján megállapítható, hogy a támogatást igénylők részéről érkező összes igény magasabb, mint a rendelkezésre álló keret. Azonban meg kell jegyeznünk, hogy az összes igénybe beletartoznak a visszavont támogatási kérelmek és a jogosultsági ellenőrzésen elutasított támogatási kérelmek összege is. 2018. december 31-én a MAHOP-2.3-2016 számú felhíváson mutatkozik tényleges túligénylés.

13. Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került az 1. fókuszterület 12. pontjában.

14. Szükséges-e a keretösszegek átcsoportosítása, és ha igen, miért?

A MAHOP-2.2-2016 - *Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása* felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 81 db támogatási kérelem érkezett, 3.257.677.246 Ft összegben, ami ugyan a felhívás 5.101.765.200 Ft-os keretének 63,85%-a, de a támogatást igénylők körében erre a felhívásra mutatkozott a legnagyobb érdeklődés. Mivel az előző programozási időszak tapasztalatai alapján is nagy igény mutatkozott a termelési célú felhívásokra, ezért javasolt a lezárásra vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

A MAHOP-2.3-2016 - *A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése* felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 27 db támogatási kérelem érkezett, 3.272.487.995 Ft összegben, ami a felhívás 1.600.116.000 Ft-os keretéhez képest 104,5%-os túligénylést jelent. Megállapítható azonban, hogy 2018. év végéig csak 2 db támogatói okirat került kiállításra, összesen 222.706.681 Ft összegben, ami a felhívás keretösszegének csupán a 13,91%-a. Fentiekre tekintettel javasolt a lezárásra vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-2.4-2016 - *Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások* felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem, javasolt a felhívás lezárása, valamint a felhívás forrásának átcsoportosítása.

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-5.3.1-2016 - *A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása* felhívásra 2018. december 31. napjáig mindössze 2 db támogatási kérelem érkezett, 17.045.118 Ft összegben, ami a felhívás 400.235.733 Ft-os keretének csupán 4,25%-a, ezért javasolt a felhívás lezárása és a felhívás forrásának átcsoportosítása, vagy a felhívás nyitva tartásának csökkentett keretösszeggel történő meghosszabbítása.

A MAHOP-5.3.3-2016 - *A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása* felhívásra 2018. december 31. napjáig összesen 19 db támogatási kérelem érkezett, 3.707.828 810 Ft összegben, ami a felhívás 2.406.376.000 Ft-os keretéhez képest 54,08%-os túligénylést jelent. 2018. év végéig 10 db támogatói okirat került kiállításra, összesen 1.990.028.187 Ft összegben, ami a felhívás keretösszegének a 82,69%-a. Fentiekre

tekintettel javasolt a lezárásra vagy keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása jelen felhívásra.

6.6. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése

Az 1303/2013/EU rendelet 7. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a horizontális elvek érvényesülését, és magában foglalja az ezt célzó intézkedések leírását (a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a hátrányos megkülönböztetés tilalma).

A férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesül minden MAHOP intézkedés esetében. A támogatott intézkedések esélyegyenlőséghez való hozzájárulása a programkészítés, az irányítás, a monitoring és az értékelés során egységesen figyelembevételre kerül annak érdekében, hogy az egyes tevékenységek eredményének előnyeit a nők és a férfiak egyaránt élvezhessék. Különös figyelmet fordítanak arra, hogy kerüljenek minden olyan intézkedést, amely sértheti a férfiak és nők esélyegyenlőségének elvét. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely negatívan befolyásolja a férfiak és nők esélyegyenlőségét.

A MAHOP-nak alapvető eleme a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása, azt valamennyi uniós prioritás megvalósítása során tiszteletben tartják és támogatják. A MAHOP Irányító Hatóság a pályázatok során a pályázók esélyegyenlőségét nemi, faji és etnikai hovatartozásra, vallásra és lelkiismereti meggyőződésre, fogyatékosságra, életkorra vagy szexuális orientációra való tekintet nélkül biztosítja. Az operatív program tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében ügyeltek és ügyelnek az egyenlő elbánásra és az esélyegyenlőségre. Valamennyi projekttel szemben elvárás a hátrányos megkülönböztetés tilalmának szemlélete és a maximálisan nyitott kommunikáció és együttműködés minden érintett csoporttal.

Tervezett értékelési módszerek:

- a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése,
- monitoring adatelemzés.

Adatforrások:

- A MAHOP Irányító Hatóságtól, a Monitoring Bizottságtól és a támogatási intézményrendszer más szereplőitől gyűjtött információ a projektek esélyegyenlőségi vállalásainak teljesülésére vonatkozóan.
- A kedvezményezettek által benyújtott projektbeszámolókból foglalt információk.
- A minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok.

Tekintettel arra, hogy a fókuszterülethez rendelt intézkedések felhívásaira nem érkezett be 2018. december 31. napjáig olyan mennyiségű szakmai beszámoló, amely az értékelés megbízható alapját képezhetné, a projektbeszámolókból foglalt információk elemzése jelenleg nem releváns.

A Módszertanban meghatározott, jelen fókuszterület elemzéséhez rendelt megválaszolandó kérdések:

- 1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP-ban megfogalmazott esélyegyenlőségi célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi elvárásoknak?*

A MAHOP felhívások készítése során a hátrányos megkülönböztetés tilalma, valamint a férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesítésre került minden intézkedés esetében, továbbá a nők foglalkoztatásának előmozdítása prioritásként jelenik meg az intézkedésekben.

- 2. Mennyiben érvényesült a Monitoring Bizottságban való részvételre vonatkozó kitétel?*

A PM alapján biztosítani kell, hogy a támogatásokhoz való hozzáférést ne befolyásolja hátrányos megkülönböztetés és a leginkább kirekesztett társadalmi csoportok részt vehessenek a fejlesztési programokban. E szempontból különös odafigyelést igényelnek egyes érzékeny társadalmi csoportok, elsősorban a nők, a tartós rászorultságban élők, a roma származásúak, a nemzeti kisebbségek, a migránsok, a fogyatékkal élő személyek, a nyugdíjazás előtt állók, a fogva tartásból szabadulók. A nők esélyegyenlőségét – a konkrét fejlesztési célokon túl – biztosítani kell a munkáért járó javadalmazásban, a vezető munkakörök betöltésében is.

A fentiekkel összhangban a hivatkozott célcsoportok érdekképviselői szervei (a nemek közötti egyenlőségért, a társadalmi befogadásért, az esélyegyenlőségért és diszkrimináció mentességért felelős partnerek és testületek) szavazati joggal rendelkező tagként helyet kapnak a MAHOP Monitoring Bizottsági üléseken.

3. Mennyire van összhangban az esélyegyenlőségi célkitűzések teljesülése a NAS célkitűzéseivel? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

Ezen kérdésre adott válasz kifejtésre került 1. fókuszterület 8. pontjában.

4. Mennyire világosak és relevánsak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos projektértékelési kritériumok?

A MAHOP felhívások kiválasztási kritériumait a Bizottság véleményezte, és a MAHOP Monitoring Bizottság ülése által kerültek elfogadásra. A kritériumok kialakításában, véleményezésében részt vettek a hazai halászati ágazat képviselői is. A MAHOP Irányító Hatóság felhívásonként eltérő, az adott felhívásra és a megfelelő, potenciális kedvezményezettre alkalmazható, a célkitűzéseknek megfelelő projektek kiválasztását megkönnyítő kritériumokat választott, továbbá a releváns felhívások esetében a kiválasztási kritériumok között megjelennek az esélyegyenlőséggel kapcsolatos szempontok is.

5. Van-e lehetőség a felhívások, útmutatók és az IH által kidolgozott egyéb dokumentumok színvonalának javítására az esélyegyenlőség jobb biztosítása érdekében?

A MAHOP felhívások, útmutatók és a MAHOP Irányító Hatóság által kidolgozott eljárásrendek, a vezetői elvárásoknak és a jogszabályi előírásoknak megfelelően készültek.

A felhívások módosítása során a MAHOP Irányító Hatóság beérkező igényeket – úgy, mint a hazai ágazat igényeit, a nemek közötti egyenlőségért, a társadalmi befogadásért, az esélyegyenlőségért és diszkrimináció mentességért felelős partnerek és testületek igényeit – figyelembe veszi és mérlegeli.

6. Milyen mértékben térnek el a támogatotti kör esélyegyenlőségi adatai az országos statisztikai adatoktól?

Erre vonatkozó információ jelen dokumentum készítése során nem áll rendelkezésre.

7. Hogyan járul hozzá a MAHOP végrehajtása a Partnerségi Megállapodás 1.5.2. fejezetében foglalt esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósításához?

Valamennyi MAHOP intézkedés esetén prioritásként jelenik meg a nők foglalkoztatásának előmozdítása, illetve a férfiak és a nők esélyegyenlőségének elve. Az operatív program végrehajtása során alapvető a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása nem, faj, vallás, fogyatékoság, életkor és nemi hovatartozás szempontjaira tekintettel. Az operatív program tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében az egyenlő elbánás és az esélyegyenlőség elve érvényesül, a MAHOP nem támogat olyan projektet, amely sérti az esélyegyenlőség elvét.

Mellékletek

1. táblázat, az ÉFK 5. számú módosítása

Hatályos: 2018.09.12 - 2018.12.27	Indoklása
Új MAHOP-2.5-2018 számú felhívás	A MAHOP források megfelelő felhasználása, a program eredményességmérési keretében foglaltak, és az n+3 szabály teljesítése, valamint az ágazati igények minél szélesebb körű kielégítése céljából az Irányító Hatóság szükségesnek látta a 2018. februárban lezárt MAHOP-2.5-2017 számú felhívás mintájára új, részleges kompenzáció fizetésére lehetőséget adó felhívás meghirdetését.
ÉFK sablonok módosítása	Az ÉFK sablonok módosítása azért volt szükséges, hogy azok összhangba kerüljenek a legutóbbi ÉFK módosítás óta történt felhívás módosításokkal.
A felhívások megjelenésének és a kiemelt projektek benyújtási időpontjának javítása	A dátumok pontosítása azért volt szükséges, mert a legutóbbi ÉFK módosítás óta több, még meghirdetésre váró felhívás megjelent, továbbá a kiemelt projektek esetében a támogatási szerződések megkötésre kerültek.
A MAHOP-2.2-2016, a MAHOP-2.4-2016 és a MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívások keretösszegének módosítása	Az új MAHOP-2.5-2018 számú felhívás meghirdetéséhez szükséges volt a túligényléssel nem érintett felhívásokról történő forrásátcsoportosítás.
A MAHOP-7.1-2016 számú kiemelt projekt esetében a támogatást igénylő nevének módosítása Miniszterelnökség helyett Agrárminisztériumra	Szervezeti átalakulások átvezetése.

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése

2. táblázat, az ÉFK 6. számú módosítása

Hatályos: 2018.12.28-	Indoklás
A MAHOP-5.3.1-2016 számú felhívás keretösszegének módosítása	A MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívás megemelkedett forrásigényének biztosításához szükséges volt a túligényléssel nem érintett felhívásokról történő forrásátcsoportosítás.
A MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívás keretösszegének módosítása	A MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívás megemelkedett forrásigényének biztosítása.
MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívás alapján megvalósítandó projekt indikatív támogatási keretének megváltoztatása	A 1831/2018. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezéseinek átvezetése.

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése

3. táblázat, az ÉFK és OP keretösszegeinek összehasonlítása, adatok Mrd Ft-ban

Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívásban szereplő keretösszeg	ÉFK-ban szereplő keretösszeg	MAHOP-ban szereplő keretösszeg
MAHOP- 1.2-2017	Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását	1,050	1,050	1,050
MAHOP- 2.1-2016	Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése	1,201	1,201	1,201
MAHOP- 2.2-2016	Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása	5,102	5,102	5,701
MAHOP- 2.3-2016	A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése	1,600	1,600	1,600
MAHOP- 2.4-2016	Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások	0,100	0,100	0,300
MAHOP- 2.5-2017	A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása	1,351	1,351	1,351

Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívásban szereplő keretösszeg	ÉFK-ban szereplő keretösszeg	MAHOP-ban szereplő keretösszeg
MAHOP- 2.5-2018	A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása	0,995	0,995	nem jelenik meg
MAHOP- 3.1.1-2016	Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, - kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása	0,135	0,135	0,135
MAHOP- 3.1.2-2017	Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, - kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása	0,544	0,544	0,544
MAHOP- 3.2-2016	Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása	0,241	0,241	0,241
MAHOP- 5.3.1-2016	A halászati termékekre és akvakultúra- termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása	0,400	0,240	0,400
MAHOP- 5.3.2-2016	Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)	0,800	0,960	0,800

Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívásban szereplő keretösszeg	ÉFK-ban szereplő keretösszeg	MAHOP-ban szereplő keretösszeg
MAHOP- 5.3.3-2016	A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása	2,406	2,406	2,600
MAHOP- 7.1-2016	A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program megvalósítását szolgáló technikai segítségnyújtás projekt	0,145	0,145	0,145
	MAHOP összesen	16,070	16,070	16,070

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése

4. táblázat, az irányítási és kontrollrendszerek 18 főkövetelménye

Sorszám	Főkövetelmény
I. Az irányító hatósággal és annak közreműködő szervezeteivel kapcsolatos főkövetelmények	
1.	A feladatkörök megfelelő szétválasztása, valamint megfelelő jelentéstételi és monitoringrendszerek, amennyiben a felelős hatóság egy másik szervezetet bíz meg a feladatok elvégzésével
2.	A műveletek megfelelő kiválasztása
3.	A kedvezményezettek megfelelő tájékoztatása
4.	Megfelelő irányítási ellenőrzések
5.	Hatékony rendszer a kiadásokra és auditokra vonatkozó valamennyi dokumentum tárolásához, amely által biztosítható a megfelelő auditnyomvonal
6.	Megbízható rendszer az adatok gyűjtéséhez, rögzítéséhez és tárolásához monitoring, értékelés, pénzügyi irányítás, ellenőrzés és audit céljából, ideértve a kedvezményezettekkel kialakított elektronikus adatcsererendszerekkel való kapcsolatot
7.	Arányos csalás elleni intézkedések hatékony végrehajtása
8.	A vezetői nyilatkozatnak, valamint a végső auditjelentések és az elvégzett kontrollok éves összefoglalójának elkészítésére vonatkozó megfelelő eljárások
II. Az igazoló hatósággal és a közreműködő szervezeteivel kapcsolatos főkövetelmények	
9.	A feladatkörök megfelelő szétválasztása, valamint megfelelő jelentéstételi és monitoringrendszer, amennyiben a felelős hatóság egy másik szervezetet bíz meg a feladatok elvégzésével
10.	A kifizetési kérelmek elkészítésére és benyújtására vonatkozó megfelelő eljárások
11.	A bejelentett kiadások és a kapcsolódó közpénzből való hozzájárulás megfelelő számítógépes nyilvántartása
12.	A visszafizettetendő, visszafizettetett, valamint visszavont összegekre vonatkozó megfelelő és teljes körű adatok
13.	Az elszámolások elkészítésére és azok teljességének, pontosságának és helytállóságának igazolására vonatkozó megfelelő eljárások

III. Az audit hatósággal kapcsolatos főkövetelmények	
14.	A feladatkörök megfelelő szétválasztása és megfelelő rendszer annak biztosítására, hogy egy másik szervezet a program auditstratégiájának megfelelően végrehajtott audit során rendelkezzen a szükséges működési függetlenséggel, és figyelembe vegye a nemzetközileg elfogadott auditstandardokat
15.	Megfelelő rendszerauditok
16.	A műveletek megfelelő auditálása
17.	Az elszámolások megfelelő auditálása
18.	Megfelelő eljárások megbízható auditvélemény adásához és az éves kontrolljelentés elkészítéséhez

Forrás: Iránymutatás a Bizottság és a tagállamok részére a tagállamokban működő irányítási és kontrollrendszerek értékelésének közös módszertanáról, Európai Strukturális és Beruházási Alapok, I. melléklet, EGESIF_14-0010-final, 2014.12.18

Az értékelés során felhasznált források:

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata 2012/C 326/01;

A Tanács 1311/2013/EU, Euratom rendelete (2013. december 2.) a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről;

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/Eu Rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről;

A Bizottság 215/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. március 7.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi végrehajtási rendeletre vonatkozó szabályoknak az európai strukturális és beruházási alapokat illetően az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás módszerei, az eredményességmérési keretben foglalt mérföldkövek és célok meghatározása, valamint a beavatkozási kategóriákra vonatkozó nomenklátúra tekintetében történő megállapításáról;

Az Európai Parlament és a Tanács Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 508/2014/EU (2014. május 15.) rendelet;

A Bizottság C(2014)3781 final végrehajtási határozata (2014.6.11) az Európai Tengerügyi és Halászati Alap forrásainak megosztott irányítása keretében a 2014 és 2020 közötti időszakban tagállamonként és évenként rendelkezésre álló összegek megállapításáról;

A Bizottság C(2015)8978 final végrehajtási határozata (2015.12.7.) a Magyarországon megvalósuló Magyar Halgazdálkodási Operatív Programnak az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból nyújtott támogatás vonatkozásában történő jóváhagyásáról CCI2015HU14MFOP001;

A Bizottság C(2018)5831 final végrehajtási határozata (2018.8.30) a 2014 és 2020 között Magyarországon megvalósuló Magyar Halgazdálkodási Operatív Programnak az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból nyújtott támogatás vonatkozásában történő jóváhagyásáról szóló C(2015) 8978 végrehajtási határozat módosításáról CCI 2014HU14MFOP001;

Az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének, valamint az 1307/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet II. és III. mellékletének módosításáról szóló (EU) 2018/162 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (2017. november 23.);

A 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet;

Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra;

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat;

A Bizottság 215/2014/EU Végrehajtási Rendelete (2014. Március 7.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi végrehajtási rendeletre vonatkozó szabályoknak az európai strukturális és beruházási alapokat illetően az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás módszerei, az

eredményességmérési keretben foglalt mérföldkövek és célok meghatározása, valamint a beavatkozási kategóriákra vonatkozó nomenklatúra tekintetében történő megállapításáról;

A 215/2014/EU Végrehajtási Rendeletnek az Európai Strukturális és Beruházási Alapok eredményességmérési keretében alkalmazott kimeneti mutatókra vonatkozó mérföldkövek és célok módosított meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló 2018/276 (EU) Bizottsági végrehajtási rendelete (2018. február 23.);

A MAHOP-5.3.2-2016-2017-00001 azonosító számú [„Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)”] című projekt támogatásának növeléséről, valamint a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat módosításáról szóló 1831/2018. (XII. 27.) Korm. határozat;

<http://halaszat.kormany.hu;>

https://emir.palyazat.gov.hu/nd/kozvel/?link=eupr_eljarasrendi;

A MAHOP felhívásokra beérkezett (01.04.) támogatási kérelmek összefoglalója - Irányító Hatóság által átadott;

A MAHOP Irányító Hatóság 2018. december 10-i Monitoring Bizottsági ülésre készített előadása;

MAHOP Irányító Hatósággal készített interjú (2019.02.13.);

A 2014-2020 fejlesztéspolitikai periódus végrehajtásának első tapasztalatai - Dányi Gábor Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkár előadása;

[http://www.mkt.hu/wp-content/uploads/2016/09/Danyi_Gabor.pdf;](http://www.mkt.hu/wp-content/uploads/2016/09/Danyi_Gabor.pdf)

Jelenleg hatályos MAHOP (2.0 verzió);

https://www.palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_altal_elfogadott_operativ_programok_2014_20;

Agrárgazdasági Kutató Intézet: A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt 2017. Évi Értékelés;

<http://ec.europa.eu/budget/graphs/inforeuro.html>;

<https://www.palyazat.gov.hu/ves-fejlesztési-keretek>;

www.magyarhal.hu

A környezeti, társadalmi és gazdasági kohézió megvalósulása a magyar halgazdálkodási operatív program keretében;

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program keretében megjelent felhívások elemzése;

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program intézményrendszerének 2018. évi értékelése;

A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése;

A magyar lakosság halfogyasztási szokásainak hatása a Mahop 5. prioritás indikátorának teljesülésére.